

VEČERNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 45

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE: Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.406

Maribor, 24. in 25. februarja 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1—

Kje bo prej počilo?

Vedno več vesti o neizogibnosti razširitve vojne na Sovjetsko zvezo — Nevarnosti na severu in jugu — Tudi v Italiji so pesimisti — Sovjetski tisk za solidarnost z Nemčijo — Ostra reakcija na zahodu

RIM, 24. febr. Stefani. Italijanski listi poročajo z vseh strani sveta, da pričakujejo povsod zavezniško-sovjetski spopad že v najbližnji bodočnosti. Nekateri računajo, da je ta spopad le še vprašanje dni. Vse vesti se strinjajo v tem, da se na Severnem Lednem morju ne zbirajo samo angleške bojne ladje, ampak da je tudi Sovjetska zveza poslala svoje brodogovje proti Petsamu. »Messaggero« poroča iz Moskve, da so tam prepričani, da Anglija ne namerava samo zapreti promet Sovjetske zveze po Severnem Lednem morju, ampak se hoče tudi aktivno vmešati v sovjetsko-finski spopad. V Moskvi spravljajo tudi v najtesnejšo zvezo dogodka na skrajnem evropskem severu z onimi na Kavkazu. Vprašujejo se samo, kje se bo vojna prej začela? Iz Londona pa poroča list, da zasledujejo tudi v Angliji dogodke z veliko nestrpnostjo. Najprej so listi obširno pisali o dogodkih na Kavkazu, sedaj pa prihaja alarm s se-vera.

TRI NEVARNE TOČKE

LONDON, 24. febr. Stefani. V londonskih političnih krogih vlada splošno prepričanje, da bi se mogel angleško-sovjetski spopad vsak trenutek pričeti, bodisi na Severnem Lednem morju, bodisi na Kavkazu. Sicer pa obstajajo tri točke možnosti takega spopada: pri Murmansku, kjer se sovjeti pripravljajo na obrambo Petsama, na meji Irana in Afganistana in ob Črnem morju na mejah Turčije. Turčija je za vsak primer pripravljena, zavezniška vojska na Bližnjem vzhodu je že postavljena in izvrstno oborožena ter šteje že sedaj 600 do 700 tisoč mož. Sovjetska zveza pa izvršuje velike vojaške priprave na Kavkazu in ob Črnem morju.

ANGLEŠKA BLOKADA NA SEVERU

KODANJ, 24. febr. United Press. Po poročilih, ki jih objavljajo danski listi s severa, je Anglija pričela blokado področja Severnega Lednega morja okoli Kirkenesa, Petsama in Murmanska. Namen te blokade je onemogočiti vsak nadaljnji pomorski promet v teh vodah in trgovske zveze med Nemčijo in Sovjetsko zvezo skozi norveške teritorialne vode. S tem hočejo Angleži tudi presekati Nemcem pot, ki so jo doslej uporabljali za odpošiljanje svojih trgovskih in bojnih ladij čez sever na Atlantski ocean.

ITALIJANSKO STALIŠČE

RIM, 24. febr. Ass. Press. V italijanskih političnih krogih menijo, da bo pri-

nesel marec važne odločitve glede razpleta evropske vojne. Dasi ne izključujejo spopada na zahodni fronti, so vendarle mnenja, da bo težišče dogodkov prenešeno drugam, bodisi na skrajni sever, bodisi na Bližnji vzhod, mogoče pa je tudi, da bosta obe ti dve področji hkratu postali torišče važnih vojaških akcij. Italija zasleduje budno sedanjí položaj, varujoč svoje interese in okrepljujoč svojo vojaško moč, da bo pripravljena za vsak primer, ako bi bilo treba te interese dejansko braniti. Zato bo ostala še nadalje zvesta svojim dosedanjim načelom in svoji lastni politiki. Predvsem pa zanima Italijo evropski jugovzhod in Sredozemlje. Vsaka raztegnitev vojne na ti dve področji bi pomenila direktno dotaknitev italijanskih interesov.

SOVJETSKA ČASNIŠKA KAMPANJA

MOSKVA, 24. febr. Exchange Electr. Sovjetski tisk je pričel zadnje dni ostro kampanjo proti Angliji in Franciji, katerima očita, da sta si postavili za cilj zrušiti poleg nemškega socializma tudi boljševizem. Vladi v Londonu in Parizu tega cilja še nista uradno objavili, toda spoznatí ga je mogoče iz raznih njunih akcij in še prav posebno iz pisanja angleških in

francoskih listov. V zvezi s tem naglašajo, da so Finska, Turčija in Iran tudi samo eksponenti te politike. »Pravda« pravi, da je sedaj popolnoma jasno, da je nemška obramba pred Anglijo in Francijo tudi stvar Sovjetske zveze. Iz tega bi se dalo sklepati, da obstaja med Mosko in Berlinom tudi dejansko že vojaška zveza, ali se pa vsaj pripravlja in je namen tega pisanja sovjetskih listov, pripraviti sovjetsko javno mnenje za popolno združitve ciljev Sovjetske zveze in Nemčije.

ODMEV V FRANCOSEKEM TISKU

PARIZ, 24. febr. Europapress. Francoski listi ponatiskujejo članke sovjetskih listov, ki vsebujejo ostre napade na zavezničke, Finsko, Turčijo in Iran ter naglašajo, da je to sovjetsko pisanje najboljši dokaz, da med Nemčijo in Sovjetsko zvezo, med nacionalnim socializmom in boljševizmom ni mogoče delati razločka. Sovjetski režim Stalina se je sprevrgel v navadno despotijo in imperializem ter izdal Leninova načela. Nobenega smisla zato ne bi imelo odlašati tisto, kar je neizogibno, t. j. boj proti Sovjetski zvezi. Zato je treba takoj dejansko priskočiti na pomoč Finski in zavarovati tudi Turčijo in Iran.

Sovjetske čete oddaljene še 10 km od Viipurija

Včerajšnji dan proslav sovjetske vojske je bil boji miren — Na Karelski ožini trije bojni odseki — Pred izdatnejšo zavezniško pomočjo

HELSINKI, 25. feb. Reuter. Sovjetske čete so na najbližjem mestu še 10 km oddaljene od Viipurija. Navzlic nalogu, da se mesto zavzame že včeraj, ko je bila obkrožena sovjetske vojske, še vedno ni padlo.

SOVJETSKO POROČILO

MOSKVA, 24. februarja. Havas, Agencija Tass objavlja poročilo generalnega štaba leningrajskega vojnega okrožja od včeraj, ki pravi: Nobenega važnega dogodka. Močni snežni metež in megla otežujeta vojne operacije na Karelski ožini. Sovjetske čete so zavzele 12 utrjenih postojank, med katerimi so štiri betonirane in opremljene z artilerijo. Zaradi slabega vremena se je moralo letalsko delovanje omejiti na ogledniške polete.

SOVJETSKA PROSLAVA

HELSINKI, 24. febr. Havas. Na dan obretnice ustanovitve rdeče vojske je delovanje sovjetskih čet na Karelski ožini znatno popustilo. Slavljenje obretnice je bilo slišati celo v finske postojanke. Rdeči vojščaki so trobili in bobnali, po nalogu komandirjev pa so morale vojaške godbe

svirati neprestano in zlasti v prednjih črtah, da se tako poživí morala čet. Po vsem, zlasti pa po velikem hrupu soditi, so bile razdeljene med vojake tudi večje količine alkohola, kot poboljšek.

TRIE FRONTNI ODSEKI

HAPARANDA, 24. febr. Havas. Že 24 ur trajajo veliki snežni viharji. Po krajšem zatišju so pričele sovjetske čete na Karelski ožini novo ofenzivo. Podrobnih poročil še ni. Kolikor je mogoče izvedeti, so nastali na Karelski ožini po umiku Fincev na drugo obrambno črto trije frontni odseki. Pri Vuoksiji je jezerski odsek, ob Tajpali rečni, na zahodu pa obmorski. Najostrejši boji se bijejo trenutno v jezerskem odseku.

HORE-BELISHA ZA FINCE

LONDON, 24. febr. Havas. V Dovenportu je imel bivši vojni minister Hore-Belisha govor, v katerem je zahteval, da se takoj priskoči Finski na pomoč na morju, na kopnem in v zraku. Dejal je, da bi pomenil poraz Finske tudi udarec za zavezničke. V angleški javnosti se pa vzdr-

žejuje vesti, da bo Anglija že v kratkem priskočila Finski dejansko na pomoč.

DOBAVA LETAL

STOCKHOLM, 24. feb. NTB. Švedski list poročajo iz Helsinkov, da dobivajo Finci zadnje dni vedno več bojnega materiala, posebno letal iz Anglije, Italije in Amerike. Sovjetsko letalstvo, ki se je moralo doslej omejevati skoraj samo na obrambo, bo odslej lahko tudi samo prevzemalo iniciative v napadih na sovjetske postojanke in oporišča.

AMERIŠKO POSOJILO

WASHINGTON, 24. feb. DNB. Ker je, kakor je bilo že javljeno, bil odbit predlog, naj bi se Finski dalo posojilo 30 milijonov dolarjev za nabavo vojnega materiala, je odbor za bančne posle predstavnika doma sprejel zakonski predlog, po katerem se glavnica federalne banke za izvoz in uvoz poviša za 100 milijonov dolarjev. S tem kapitalom bo banki mogoče odpreti kredite Finski in drugim skandinavskim deželam za name- ne, ki niso vojnega značaja.

BOLGARSKI KRALJ BORIS

Je sprejel včeraj v nastopno aydlenco našega novega poslanika dr. Vladimira Milanovića. Milanović je imel ob tej priliki nagovor, v katerem je naglašal

vedno tesnejše zblíževanje med Jugoslavijo in Bolgarijo. Kralj Boris mu je odgovoril v enakem smislu in dejal da ustreza ta politika čustvom obeh narodov.

boji, da bo po romunsko-bolgarskem sporazumu ostala popolnoma osamljena. Res je sicer, da se je Italija ponudila kot posredovalka za to, da se ustvari med Madžarsko in Romunijo začasen modus vivendi, toda Madžari s tem niso zadovoljni. Zato ni izključeno, da se bo Madžarska sedaj popolnoma naslonila na Nemčijo.

Angleška letala nad Dunajem in Helgolandom

PARIZ, 25. febr. Havas. Angleška letala ki so v noči med gredo in četrtkom letela nad Avstrijo in Češko, so metala nad Dunajem letake. Letale so imeli pri polni luni jasn razgled. Napadla jih niso nemška letala in tudi obstreljevali jih niso s

protiletalskimi topovi.

LONDON, 25. febr. Reuter. V začetku tedna so angleška letala napadla Helgoland ter obstreljevala nemške vojne ladje. Ne ve se, če je bila katéra ladja potopljena. Eno letalo se ni vrnilo v Anglijo.

Preorientacija madžarske zunanje politike

PARIZ, 24. febr. Havas. Po informacijah iz Rima, Bukarešte in Budimpešte je nastal v odnosajih podonavske politike važen preokret, ki se kaže posebno v zblížanju med Romunijo in Italijo ter istočasno oddaljitvijo Italije od Madžarske. Kot

nasledek beograjske konference in obiska Sidorovicia v Rimu se more smatrati pomirjevanje med Romunijo in Bolgarijo, med katerima je baje v načelu sklenjen tudi že sporazum glede Dobruđe na eni strani, ter stališče Italije nasproti madžar

skim revizionističnim težnjam na drugi. Italija se je sedaj dokončno postavila na stališče, da na sproženje kake revizije, zlasti nasproti Romuniji, za časa trajanja sedanje vojne ni mogoče misliti. To stališče je Budimpešto hudo razočaralo, ker se

Izjave nevtralnih uvoznikov

AMSTERDAM, 25. feb. DNB. »Het Nationale Dagblad« prinaša reprodukcijo pisma, ki ga morajo holandske tvrdke, ki hočejo uvažati blago iz tujne mo morju, poslati angleški kontrabandni kontroli. Pismo pravi: »Mi se zavežujemo, da bo blago, ki ga bomo uvozili, uporabljeno samo za holandsko industrijo ter ne bo šlo niti predelano niti v surovem stanju

v kako državo, ki je v vojni z Anglijo in Francijo. Pristajamo na to, da bomo dali vašim agentom vse potrebne podatke in dokaze ter jim pustili pregled knjig, da se prepričajo, da so Vaši podatki točni ter da ne uporabljate uvoženega blaga v korist zavezniškim sovražnikom.« Holandski list pravi, da je to poseganje v holandsko suverenost.

Maribor, 25. februarja.

Včeraj smo v naših listih čitali poročila o načrtu uredbe o političnih zborovanjih in organizacijah, ki ga je sprejel pravni odbor ministrov ter ga izročil ministrskemu svetu v definitivno sprejetje in odobritev.

Ta načrt so v glavnih obrisih sestavili profesorji pravne fakultete beogradske univerze, gg. dr. Mihailo Ilić, idejni voditelj demokratičnega političnega tednika »Napred«, dr. Dj. Tasić, svoječasnji profesor ljubljanske univerze, dr. Jovan Djordjević, odlični poznavalec ameriškega političnega življenja ter minister dr. Konstantinović, ki je v sedanjih vladi ekspert za državno-pravna vprašanja. Ta imena so porok, da je načrt uredbe sestavljen po načelih demokracije ter da ima tudi vse primerne garancije, ki so v tako politično razgibanih krajih, kakor jih ima naša država, nujno potrebne.

Pravni odbor ministrov je načrt uredbe sprejel ter se lahko pričakuje, da tudi ministrski svet z objavo ne bo odlašal, posebno še, ker je dr. Maček svoječasnno izjavil, da je objava omenjene uredbe nujna stvar, nujnejša od novega tiskovnega zakona.

Že danes, ko se ne ve, če bo načrt uredbe v ministrskem svetu še izpremenjen, je važno opozoriti na nekatera vodilna načela. Načrt uredbe smatra, da se bo pri nas začelo organiziranje političnega življenja od spodaj navzgor in ne narobe, kakor se je delalo dobrih deset let v času diktature. Zato tudi najprej obravnava vprašanje političnih zborovanj, ki jih deli na javna in nejavna. Prva so vsi shodi in zborovanja »pod milim nebom«, ki se jih lahko udeležijo neomejeno število nepovabljenih poslušalcev; druga so konference in sestanki v zaprtih prostorih, ki se sklicujejo z osebimi vabilii.

Nejavnih zborovanj, konferenc in sestankov sploh ne bo treba prijaviti, javna zborovanja in shode pa bodo trije sklicatelji morali prijaviti upravnemu oblastvu, ki ne bo več imelo pravice ocenjevati ali odločati, če se shod sme izvršiti ali ne. Upravna oblast bo torej samo potrdila, da je prejela prijavo za shod.

Važna novost je odločitev uredbe, da bo predstavnik oblastva navzočen pri zborovanju samo zato, da pomaga predsedništvu zborovanja skrbeti za red, če predsedništvo samo ne bi bilo sposobno tega narediti. Če bo hotel shod razpustiti, bo moral odločitev najprej trikrat razglasiti, potem bodo šele poslušalci dolžni, raziti se.

Ko so tako določene podrobnosti o zborovanjih, prehaja načrt uredbe na politične organizacije in stranke. Politične organizacije (društva) bo treba prijaviti upravnemu oblastvu, politične stranke pa ministrstvu notranjih del. Prepovedane bodo samo tiste organizacije, ki javno ali tajno izpovedujejo nasilno izpremembo ustavnega reda ali izpremembo teritorialne integralnosti in politične celote države.

V načrtu uredbe so tudi ukrepi, ki naj preprečujejo zunanje vplive nad političnimi društvi: stranke in politična društva bodo morale objavljati bilance. O prekrških, ki jih zagrešijo državljani ali pa oblastveni organi, bo odločalo sodišče.

To so v nekaj besedah vodilne misli načrta nove uredbe. Že iz tega vidimo, da je uredba res moderna ter zgrajena na demokratičnih načelih, v čemer se bistveno razlikuje od vseh naših dosedanjih zakonov.

Ko bo uredba obelodanjena, se bo šele začelo normalno politično življenje. Takrat se bo pokazalo, kakšne posledice je pustil režim, ki je dobrih enajst let umetno izpodrezoval mlado rast ter konserviral najrazličnejše »reševalce« države. V teh enajstih letih je bilo marsikaj zamujenega, kar bi se lahko storilo za narod in državo. Vendar je še vedno čas in zares odločilno bo za državo, da se bo politično življenje spet normaliziralo. Politični ljudje in stranke, ki bodo prišli v novo življenje, se bodo zavedali, da svobode ne smejo zlorabljati, če ne bodo ponovno doživeli enajst težkih let.

Nova doba terja tudi novih ljudi! Zato bodo morale biti vse skupine, ki so v notranji politiki zastopale avtoritativne tendence in ki so bile umetno zgrajene od zgoraj navzdol, izločene pri soočanju o naši bodoči usodi, ali pa jih bo

Bojna sreča se obrača na stran Kitajcev

ČUNGKING, 24. februarja. Havas. Poraz, ki ga je doživela japonska vojska na južnem Kitajskem v pokrajini Kvangsi, bi utegnil po splošni sodbi strokovnjakov postati zelo velikega pomena za ves nadaljnji potek japonsko-kitajske vojne. Za vkorakanjem v glavno mesto pokrajine Kvangsi, Naning, ter z naglim umikanjem Japoncev proti pristanišču Pakhoj, so porušeni japonski načrti, katerih cilj je bil odrezati Kitajce od francoske Indokine in jim zapreti tudi pot za oskrbovanje z orožjem in municijo. Japonci so vložili v to akcijo velike napore in potrebovali več mesecev, da so polagoma vdrl v obmejne predele, sedaj pa so jih Kitajci s spretno izvedeno in naglo protiofenzivo v par tednih vrgli iz vsch že zavzetih postojank in jih zasledujejo dalje do samega izhodišča na obali. Ker so Kitajci zbrali tu veliko vojsko, ni prav nobene upanja, da bi se Japoncem znova posrečilo dobiti nazaj izgubljene kraje. Vsa še svobodna Kitajska slavi z velikim navdušenjem to pomembno zmago in v Čungkingu napovedujejo, da bodo Japonci v kratkem doživeli take poraze tudi drugod.

PARIZ, 24. februarja. Havas. Po poročilu iz Tjencina se tam trdovratno vzdržuje vesti, da je Vangčingvej odložil mesto predsednika političnega sveta severne Kitajske in tudi dokončno odklonil sestavo osrednje japonsko-kitajske vlade. Ta korak Vangčingveja se spravlja v zvezi s spremenjenim položajem, ki daje zopet upanje v končni popolni uspeh kitajske obrambe pred Japonci.

V Moskvi taje napad na Pajalo

MOSKVA, 24. februarja. DNB. Agencija Tass je izdala uradni demanti vesti, da so sovjetska letala napadla in bombardirala švedsko obmejno mesto Pajalo. Agencija trdi, da sovjetska letala ne le niso napadla Pajalo, ampak tudi sploh niso preletela švedske meje. Prav tako Tass tudi demantira vesti, po katerih naj bi bila sovjetska vlada stavila baltskim državam zahteve po novih pomorskih in drugih vojaških bazah.

STOCKHOLM, 24. februarja. TTB poroča: V zvezi z objavo, ki jo je izdala

sovjetska agencija Tass, v kateri trdi, da ni niti eno samo sovjetsko letalo letelo nad švedskim mestom Pajalo in zato tudi ni moglo metati bomb, se je izvedelo, da je bila enaka izjava podana tudi švedskemu poslaniku v Moskvi s strani sovjetske vlade ob priliki njegovega protesta. Švedska vlada pa vztraja pri tem, da je preiskava nedvomno ugotovila, da so bila letala ki so bombardirala Pajalo sovjetska. Morda bodo v Moskvi še trdili, da so Švedi mesto sami bombardirali?

Sklepi zavezniškega delavstva

PARIZ, 24. februarja. Havas. Francosko-angleški sindikalni komite je sinoči zaključil svoja posvetovanja. Po sprejetju poročil o mednarodnem položaju je bilo sklenjeno, da je treba poslati hrabremu finskemu narodu pomoč, da je treba z vsemi silami nadaljevati delo za

izpolnitev zavezniških vojni ciljev ter za obrambo svobode, civilizacije in socialne pravičnosti. V resoluciji je naglašeno, da tvorijo angleški in francoski delavci tako rekoč eno samo enoto, kljub temu da ohranijo še dalje svojo organizatorično avtonomijo.

Milijardne zavezniške dobave v Ameriki

NEW YORK, 25. febr. Reuter. Člani angleško-francoske komisije za nabavo vojnega materiala v Ameriki, so izjavili, da bosta obe državi naročili za 62 milijard dolarjev letal in drugega materiala v ameriških tovarnah za orožje.

Minister Andres odpotoval v Sofijo

BEOGRAD, 24. februarja. Jutri bo v Sofiji na svečan način ustanovljena bolgarsko-jugoslovanska gospodarska zbornica. Naša delegacija je odpotovala iz Beograda davi ob 7.35. Vodi jo minister za trgovino in industrijo dr. Andres, ki potuje v Sofijo v spremstvu šefa kabineta in zastopnikov vseh gospodarskih zbornic vse Jugoslavije. Posebno številna je hrvatska delegacija.

Bastianini poklican k Mussoliniju

LONDON, 24. februarja. Exchange Tel. Odhod italijanskega veleposlanika Bastianinija v Rim se tolmači v tukajšnjih političnih krogih tako, da ga je poklical tja Mussolini, ker želi do podrobnosti spoznati angleško stališče do sedanjega vojnega in sploh mednarodnega položaja, preden sprejme Rooseveltovega odposlanca Summerja Wellesa.

MOSKVA NAPOVEDUJE VPLET AMERIKE

MOSKVA, 24. februarja. Tass. »Pravda« piše o bodočem razvoju in pravi, da se bodo Zedinjene države Severne Amerike vpletle tudi v sedanjo vojno. Pot, po kateri hodijo sedaj, je čudovito podobna oni iz leta 1915.

KONFERENCA BALTSKIH DRŽAV

RIGA, 24. februarja. DNB. V dneh 14. do 16. marca bo v Rigi konferenca zunanjih ministrov Estonske, Letonske in Litve.

vsaj treba napotiti na trnjevo pot pridobivanja narodnega zaupanja na demokratični način.

Z novo uredbo bo vsakomur omogočeno politično delovanje, onemogočeno pa bo enostransko izrabljanje državne oblasti v korist političnim skupinam, ki se ne želijo prenesti na voljo.

Domači zapiski

Slovenski socialisti so povedali svoje

Današnja 23. št. »Delavske politike« se v uvodniku bavi z vprašanjem o koncentraciji političnih moči v Sloveniji ter pravi med drugim: »Mi socialisti se v spore naprednih in opozicijskih skupin ne vmešavamo, ker mi delamo s polno paro in lepimi uspehi za obnovo Socialistične stranke, ki bo vodila svoje samostojno socialistično politiko. Mnenja pa smo, da bi bilo dobro in koristno zlasti v Sloveniji, da se zbližajo vse meščanske stranke in skupine, med katerimi ni bistvenih programatičnih razlik. Ta koncentracija bi bila v Sloveniji nujno potrebna z ozirom na močnega in kompnaktnega nasprotnika, ki v borbi ne izhira sredstev. Za nas socialiste vprašanje o koncentraciji ne pride v poštev in to radi našega svetovnega nazora in razredne opredeljenosti. Ni pa rečeno, da ne bi v izrednih slučajih sklepali sporazuma za gotove skupne nastope, toda samo z organiziranimi grupami, ki priznajo našo samostojnost, načela čiste demokracije, polne politične svobodščine za vse državljane in enakopravnost Slovencev, Hrvatov in Srbov.« — Socialisti so torej povedali svoje. Obenem pa je ta izjava dokaz, da je konec nekdanjega sodelovanja z JNS ter da so tudi socialisti zapustili razkrajajočo se JNS.

»Zdrobljena moč«

Pod tem naslovom se »Slovenija« v 8. št. obrača na »Jutrovo« beležko »V zdrobljenosti je moč«, s katero je poskušalo »Jutro« po stari navadi intrigrirati proti slovenski SDS, z naslednjo ugotovitvijo: Očitno je »Jutro« in njegove polavarje obšlo spoznanje, da ne bo zlepa več tistih in takih časov, ko je n. pr. lahko dobil dr. Kramer v Ljubljani kar vse oddane glasove, h katerim je zaradi zaokroženosti prišel še tiste iz zasebnih pisem. Ne, odšla je moč, in glasovi z njo, in če se je tako zgodilo in če se bo še na take načine godilo, tedaj si dr. Kramer z »Jutrom« lahko to še prav posebno prišteje v zaslugu, hkratu pa pomisli na tisto ljudsko resnico, da ima vsaka palica dva konca. »Večernik« pa mu lahko po pravici bere levite.

»Slovenska zemlja«

Po daljšem presledku, čigar vzroki so vsakomur znani, je pričela spet izhajati kot tednik »Slovenska zemlja« kot glasilo slovenske kmečko-delavske politike. Izdaja jo konzorcij, urejuje pa g. Pavel Kreutzer. Slovensko podeželje bo zopet izhajajočo SZ brez dvoma pozdravilo z zadoščenjem, da je pričela spet dvigati zanj svoj glas. V 1. št. je napisal uvodno besedo dr. Dragotin Lončar, ki postavlja tri poglobitve zahteve: »Hočemo ljudsko vladavino. Hočemo enakopravnost Slovencev v skupni državi s Hrvti in Srbi. Hočemo sorazmeren življenjski obstoj za vse, ki pošteno delajo.«

V miru in vojni za — otroke

»Vojna je največje zlo, največja sramota za človeštvo, napadalec in povzročitelj vojne pa največji zločinec. Ni danes kulturnega človeka, ki bi ne mislil in ne obsojal tako. Vojna se še ni začela, vidimo pa, da je zadelo največ muk in trpljenja ravno matere in otroke. Naša naloga je, da pripravimo vse potrebno v zaščito mater in otrok pred grozotami vojne. Podprite tedaj Jugoslovansko unijo za zaščito otrok!« (Mesečnik »Zaščita otrok in mladine«).

Čiste roke na obe strani

Ob priliki pisanja »Deutsches Volksblatt« o otvoritvi nemških srednjih šol v Jugoslaviji dostavlja novosadski »Dan«, da bi bilo v redu in prav, če bi se ob tej priliki nemški list načelno izjasnil za osnivanje slovenskih ljudskih šol na Koroškem pod vodstvom slovenskih učiteljev. Tako bi se obojestransko spoštovanje brez dvoma stopnjevalo. Slovenci na Koroškem ne samo, da nimajo srednjih šol, nego tudi ne osnovnih, še manj pa svojih učiteljev.

Novih 200 žrtev potresa v Turčiji

SMIRNA, 25. febr. Reuter. Včerajšnji potres je zahteval 200 smrtnih žrtev. Carigrad je bil odrezan od ostalega sveta, ker so se pokvarile telefonske naprave.

POTOPLJENI ZOPET DVE PODMORNICI?

LONDON, 24. februarja. Sinoči so v Londonu krožile vesti, da sta bili na Severnem morju potopljene dve nemški podmornici. V uradnih krogih izjavljajo, da jim ni o tem nič znano. Verjetno pa je, da so bila angleška letala udeležena pri napadu na nemške podmornice.

CONSTANTINESCU SE JE VRNIL V BUKAREŠTO

SOFIJA, 24. feb. BTA. Guverner bolgarske narodne banke Gunev je priredil sinoči slovesno večerjo na čast romunskega finančnega ministra Constantinescu. Večerje so se udeležili bolgarski finančni minister Božilov, zastopnik kralja Borisa Handžijev, romunski poslanik Filotti in druge ugledne osebnosti. Z nočnim vlakom je Constantinescu odpotoval nazaj v Bukarešto, na kolodvoru so se poslovili od njega razni dostojanstveniki.

MANEVRI AVSTRALSKIH ČET V PALESTINI

JERUZALEM, 25. febr. Reuter. Avstralske čete, ki so nedavno prispele v Palestino, imajo velike manevre.

SESTANFK SKANDINAVCEV

STOCKHOLM, 24. februarja. Havas. Zunanji minister Gimther je odpotoval danes z letalom v Kodani, kjer se bo udeležil sestanka zunanjih ministrov skandinavskih držav.

NOVA ITALIJANSKA PRINCESA

RIM, 24. februarja. Stefani Davi je italijanska prestolonaslednica princesa Piemontska v kraljevski palači v Neaplju rodila hčerko, ki dobi ime Marija Gabriella.

Mariborska napoved: Pretežno oblačno. Obeta se izorememba vremena. Včeraj je bila najvišja temperatura +3.1, danes najnižja —12.5, oboldne —2.5.

Borza, Curih, Beograd 10. Pariz 10%. London 17.65%. Newyork 446. Milán 22.52. Berlin 178.80. Praga 5.50. Sofia 3.30. Budimpešta 70%. Bukarešta 3.35.

Predsednik SDS, minister dr. Budisavljevič, pozdravlja ustanovitev akcijskega odbora SDS za Slovenijo

Kakor smo že poročali, so se 11. t. m. sestali v Celju delegati ljubljanskega in mariborskega akcijskega odbora SDS. Pri tej priliki so poslali predsedniku SDS, ministru dr. Budisavljeviču, pozdravno brzojavko, na katero je dr. Budisavljevič odgovoril s sledečim pismom:

Akcijskemu odboru SDS za Slovenijo.

Prejel sem brzojavko, s katero mi pošiljate pozdrave novo ustanovljenega akcijskega odbora SDS za Slovenijo. Pri srčno se zahvaljujem za te pozdrave in jih vračam vsem prijateljem iz akcijskega odbora. Iz vsega srca želim, da bi bilo vaše delo na razširjenju idej SDS in organizaciji stranke kronano s polnim

uspehom in da se ponosni prapor SDS zmagovalno razvije širom cele Slovenije. Hkrati Vas prosim, da bodite prepričani, da sem pripravljen podpirati Vaše delo z vso odločnostjo.

S strankarskim pozdravom, predsednik SDS dr. Srgjan Budisavljevič.

Smer slovenske politike

Vladimir Kreft

Če govorimo o neuspehih slovenske politike v zadnjih dvajsetih letih, pride mo v nasprotje z onimi, ki so odgovorni za te neuspehe. Naša kritika povzroča pri prizadetih obrambo in navedbo različnih razlogov, ki naj opravičijo smer dosedanje slovenske politike. Vodniki starih političnih strank istočasno tudi pozivajo ljudstvo, da jim še vnaprej zaupa in sledi, zagotavljajoč mu, da se da le pod njihovim vodstvom priboriti slovenskemu narodu pravično mesto v državi.

V dneh, ko se odločajo usode malih narodov, je koristno, da si še večkrat pogledamo iz oči v oči in povemo drug drugemu vso ono, kar nas teži in kar lahko pozitivno vpliva na bodočo smer slovenske politike.

Če se ozremo v dobo pred letom 1918, vidimo, da je v tisti dobi trebalo slovensko politiko voditi s smotrom ustanovitve lastne narodne države, katere ustanovitev pa je bila edino možna v državni skupnosti s Hrvati in Srbi. Nekateri takratni in še deloma danes živeči politiki so to nalogo v tistih časih vršili in danes jim nihče ne odreka zaslug, ki so si jih priborili v težki borbi za pravično delo. Ta borba je zahtevala velikih moralnih in tudi gmočnih žrtev in zavedno ljudstvo mora biti hvaležno vsem tistim, ki so neustrašeno pripravljali pot narodni državi.

Z ustanovitvijo Jugoslavije pa je nastala bistvena sprememba, ki je zahtevala tudi drugačno politiko. Glavna naloga slovenskih političnih mož v novi državi bi mogla biti, da Sloveniji predvsem zagotovijo neoviran in enakopraven gospodarski razvoj.

Ko danes mlada generacija, ki si v posebnih razmerah in v nejasnem stanju na svetu utira pot v javno življenje, analizira slovensko politiko pred in po osvoboditvi, prihaja do dveh zaključkov: priznava zasluge tistim slovenskim politikom, ki so že za časa tujčevega gospodstva našli rešitev za ohranitev slovenske samobitnosti; pridržuje pa si pravico kritike do vseh onih dejanj, ki so jih izvršili deloma isti ljudje, deloma njihovi najbližji prijatelji, v svobodni državi, v škodo in breme svojega naroda. Mladi rod se pri tej svoji kritiki sicer zaveda smisla pregovora, ki pravi »kdo dela, ta greši«, toda stoji istočasno na stališču, da storjeni grehi ne smejo biti bistvenega pomena za življenje naroda, radi katerega se neko delo vrši.

S tem prihajamo na pot slovenske politike v Jugoslaviji, ki je bila ves čas premalo samostojna in se je vse preveč naslanjala na skupine, katerih težišče koristnega dela za narod ni bila Slovenija in njeno ljudstvo. Ni potrebno navedati dokazov za to trditev; primerov, ki osvetljujejo na eni strani tendence raznih vsedržavnih skupin, na drugi strani pa podrejen vlogi Slovencev, ki so pri teh skupinah sodelovali, je precej.

Tri posledice dela teh skupin navajamo: gospodarsko zapostavljanje Slovenije; prepričanje pri sodelujočih Slovencih, da se da s pomočjo te ali one skupine v Sloveniji na svoj način vladati in končno poostrežen razmerja med Hrvati in Srbi zaradi »hrvatskega vprašanja«.

Pot takšne politike, pri kateri so vedno sodelovali tudi slovenski možje, ni mogla roditi dobrih sadov ne za državo, neprijetno pa je tudi odjeknila v slovenskem ljudstvu, ki danes le še čaka na eventualne dobre posledice ustanovitve samoupravne Slovenije.

Pojave nezadovoljstva slovenskega ljudstva do dosedanje slovenske politike nekaterih ljudi lahko opazi vsakdo, kdor je v stalnih stikih z našim ljudstvom. To nezadovoljstvo ni povprečnega značaja, nego sega v globino duše našega preprostega človeka: obstajajo celo stvarne domneve, da lahko povzroči nepravilno vodenje slovenske politike v bodočnosti neodstranljive razpoke v narodnem življenju.

Kdor je vse to spoznal in uvidel, ta je moral in mora izvajati konsekvence; kdor pa tega noče uvideti, tistemu je še vnaprej ljubše ukvarjanje z malenkostmi in ozkosrčniimi metodami strankarske zaigranosti.

Pota in mišljenja naše mladine

Alfonz Pipan

Mnogo se sedaj piše in govori o naši mladini. Prav je tako! Vesela je, da se ji posveča toliko pažnje in sprejemljiva je za vse pametne nasvete. Saj se zaveda, da bo ona, ko doraste, prevzela vodstvo vsega, bodisi kulturnega, socialnega ali političnega življenja.

Mladina se pripravlja na to svoje poslanstvo, vendar se mi zdi da v naši, lahko rečem rak-rani politiki še vedno ni popolnoma uravnovešena. S tem pa nikakor ne mislim, da ni sposobna zanj — krive so temu predvsem naše notranje razmere.

Slovenci smo majhen narod, vendar si privoščimo v političnem življenju marsikaj. Predvsem je glavna naloga vsakega Slovenca, da se gre za pripadnike političnih strank in to povsod, tudi tam, kjer takih stvari najmanj potrebujemo. Strastni politiki so mladino s spretno propagando in visokodonečimi frazami razdvajali, speličevali v stranke in jo skušali »vzgojiti« v slepo kričavo »avantgardo«. Šli so tako daleč, da so ji na eni strani vsiljevali liberalizem, ki je hotel razvneti v človeku njegovo slabo, nizkotno strah »jaza«, na drugi strani so pa s širjenjem plemenskih strasti, anacionalno in versko-nestrpno vzgojo pripravljali pot našemu največjemu sovražniku — komunizmu. Pod težo teh metod je neizbežno, da narod in mladina miselno in gospodarsko propada.

Spet prihajajo na dan besede, ki jih je napisal neki člankar v mladinskem časopisu »Njivi«: »Sučemo se okoli političnih

Nastopajoča mlada generacija je to spoznala, zato vodi borbo za osnovno preusmeritev dosedanje slovenske politike: ona vidi razmere v Sloveniji, vidi pa tudi težkoče, ki se dan za dnevom pojavljajo v zvezi s preureditvijo države; ustvariti hoče pokret, ki ne bo privešek skupin, ki Slovincem ne koristijo; postati hoče enakovreden in enakopraven zaveznik Hrvatov in Srbov v državni politiki ter pošten in iskren posrednik v nesoglasjih, ki jih opaža med ostalima narodoma države; zato tudi odklanja ustanovitev vsake fronte, katera bi lahko povzročila nova trenja in poostrežen razmerja med narodi Jugoslavije.

Težka je sicer pot, ki si jo je začrtala mlada generacija, toda računajoč na konstruktivnost večine slovenskega mladega rodu in na razpoloženje v delu slovenskega ljudstva, je pričakovati, da se bo ta pot tudi dogradila.

prepirov ne da bi se mogli odlepiti od njih in se lotiti nujnejših, pozitivnih nalog. Zdi se, da bo še enkrat omladina morala dvigniti klic po podrobnejšem pozitivnem delu, kakor je to storila ona generacija, ki ima poleg srbske vojske glavno zaslugo, da je prišlo do narodnega zedinjenja. Prišel je čas, ko mora nova generacija vstopiti v politično areno, da reši ono kar je zavoženega.

Nastop nečesa novega, nepoznanega napovedujejo vsi veliki duhovi našega časa, filozofi in misleci, gospodarstveniki in trezni politiki. Kot živ izraz teh razmer je pesimizem med starejšimi, mladina pa se ozira, razgleduje in analizira v svojem najbližjem okolju. Mladina dobro sodi: ona ne najde vzroka neprimernemu pesimizmu, ona je po naravi idealistična in revolucionarna. Sprejema borbo, ki ji prihaja nasproti in ustvarja novo bodočnost sebi in narodu.

Idealizem! Morda bo pa le po vseh dogodkih prodrlo mišljenje, kot je bilo pri predvojni mladini. Idealna, navdušena za idejo svobode, pravice in resnice se ni bala ničesar. Kako vse drugače bi bilo danes v naši politiki, če bi nam ostali pri življenju borci naše narodne svobode Avgust Jenko, Ivan Endlicher, Janžev Novak... Novi rod, zrasel po vojni, naj ti stavlja za vzgled nesebične predhodnike predvojnega omladine, postavi določene cilje, ki naj vrnejo našemu človeku vero v narodne ideale in jugoslovanske skupnosti. Tako pripravljena bo z lahkoto premagala vse težave in ovire, ki jih v zahvalo za svoje delo prejema.

Metode in nameni živčne vojne

Radivoj Rehar

Kakor totalitarna, tako je tudi živčna vojna iznajdba najnovejšega časa. Ta vojna se je pričela dejansko davno pred sedanjostjo vojno na bojiščih in ji je torej bila nekaka predhodnica. Njeno orožje so napadi v časnikih ter propagandne in alarmantne vesti vseh vrst, ki se širijo bodisi potom tiska bodisi potom pisem, brošur ali ustmeno, zelo pogostoma pa tudi po radiu. Namen te vojne je zbežati in ustrašiti nasprotnika, zlasti pa demoralizirati najširše ljudske množice, da jih prevzame strah, izgube vero vase in postanejo nazadnje apatične ter pristopne za vsako rešitev.

Po časnikih in radiu vodene kampanje držav proti državam so kakor ofenzive

na frontah. Pojavijo se nenadoma. Povodi in vzroki so jim postranskega pomena. Ako jih ni, jih umetno ustvarijo ali si jih preprosto izmislijo. Kampanja se stopnjuje potem v višino in širino, kakor kanonada na sovražne postojanke. Ko je s tem opravljeno delo, stopi v akcijo diplomacija, ki igra v živčni vojni enako vlogo kakor pehotni napadalni oddelki. Ako se napad posreči in so cilji, zaradi katerih se je ofenziva živčne vojne pričela, doseženi, boj polagoma utihne, ako je pa bil naskok odbit, se ofenzive ponavljajo v določenih presledkih. Voditelji teh ofenziv pač pričakujejo, da se jim bo nazadnje le posrečilo s kričanjem porušiti nasprotno moralno obrambo.

Navadi
svojega otroka
pravočasno na

pravilno nego zob!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Kakor pri vojni na frontah, se tudi v živčni vojni sredstva ne izbirajo. Popolnoma postranskega pomena je, ali so obtožbe, ki se mečejo na nasprotnika, resnične ali ne. Lahko so tudi od kraja do konca izmišljene. Glavno je pač, da so efektne, da morejo lastni tabor ogorčiti in dvigniti, da je pripravljen »maščevati krivice« in »doseči pravico«, nasprotniku pa vtepti v dušo strah in ohromelost. Zato je imel popolnoma prav tisti zgodovinar, ki je nedavno napisal v neki razpravi, da se ni v vsej dosednji zgodovini človeštva skupaj v političnem in zlasti v mednarodnem življenju toliko lagalo, kakor v zadnjih nekaj letih. Kampanja živčne vojne je v stanju spremeniti napačenca v napadalca, žrtev v zločinca, krivico v pravico, belo v črno in narobe. In skoraj neverjetno je, da se najdejo velike množice ljudi, ki se dajo s tem popolnoma prepričati.

Živčna vojna je bila v posebno velikem razmahu zlasti pred izbruhom vojne z orožjem, vendar se tudi v tej nadaljuje, samo da ni vselej tako opazljiva. Kdor pazno zasleduje dogodke v posameznih državah in med državami, bo opazil, kako se še vedno skoraj periodično pričenejo razne propagandne in ostraševalne kampanje. Videl bo, kako skušajo posamezne države z ogromnim naporom vseh propagandnih sil dvigniti ali vsaj vzdržati zanje ugodno razpoloženje državljanov, na drugi strani pa z alarmantnimi senzacijami zbežati nasprotnike. Včasih so pa seveda take ofenzive namenjene tudi nevtralcem, seveda vselej z jasno določenim namenom.

K akcijam živčne vojne moramo pristeti tudi periodične alarme glede posameznih točk, ki bi bile sposobne za nova aktivna bojišča. Take točke so zlasti Skandinavija, Belgija in Holandija, Turčija in Romunija. Da so ti alarmi živčnih ofenziv bolj efektne, jih spremljajo navadno kake resnične priprave vojaškega ali podobnega značaja. Potem se prične propagandna kanonada, ki traja nekaj dni, se stopnjuje do kritičnega viška, a nato polagoma splakni. Tako smo, da govorimo konkretno, doživeli v zadnjih šestih mesecih že tri velike ofenzive živčne vojne na belgijsko-holandski »fronti«. Ofenzive na fronti Bližnjega vzhoda in na severu se ponavljajo v več ali manj rednih presledkih in bi jih lahko že označevali s »prvo«, »drugo«, »tretjo« itd., kakor smo med svetovno vojno šteli bitke na Soči.

Kje so prvotna izhodišča teh ofenziv živčne vojne, često niti ni mogoče točno ugotoviti. Njihovi iniciatorji znajo večče zabrisati za seboj sledove. Alarmantne vesti vržejo med svet kakor ročne granate med nepripravljeni množico. Zgodilo se je že večkrat, da je ves svet mislil, da so alarm zagnali Nemci, pa so ga v resnici Angleži, ali pa narobe. Tudi nameni so bili često vse drugačni, kakor se je na videz zdelo. Toda brez namenov ni bilo še nobenega takega živčnega alarma in ga verjetno tudi v bodoče ne bo. Tisti, ki dolže liste, da oni ustvarjajo »senzacije«, ki se potem razblinijo v nič, se zelo motijo. Vse take senzacije so vržene v svet iz ene ali druge centralne živčne vojne in zasledujejo določen namen. Listi, tudi nevtralni, često vedo, da

Kmetiški upor na Slovenskem

Veliki upor tolminskih kmetov 1713

Josip Mravljak / Kako se je začela tragedija zatirane kmečke rače ob Soči

VIII. VELIKI TOLMINSKI PUNT 1713.

Od leta 1651 dalje so bili grofje Coronini lastniki tolminskega gospostva in glavarstva. Bili so strogi, neusmiljeni gospodarji. Skušali so podvreči davčni obveznosti privilegirane Nemškotutarje, pa se jim ni posrečilo.

Deputacija na Dunaj

Leta 1702. so se podložniki uprli zaradi previsokih davkov. Ker z neposrednimi pregovori niso uspeli, so sklenili poslati deputacijo k cesarju na Dunaj. Vodja upornikov je bil Simon Golja iz Kneže (med Podmelcem in Grahovim). Istočasno z uporniškim odposlanstvom pa je prispelo na Dunaj tudi poročilo grofa Coroninija, in ker so njegovemu pismu popolnoma verjeli, so deputacijo vtačnili v zapore in kaznovali. Golja in še nekateri drugi so se z begom odtegnili kazni, niso pa smeli domov, ker je prišlo povelje v Tolmin, da se jih mora prijati. Ker Golja samega niso dobili, so zaplenili njegovo precej veliko premoženje.

Preč z davkarjem!

Ko je vlada leta 1706. uvedla po vsem Goriškem davek na meso in vino, so se Tolminci temu davku uprli. Glavni davkar za Goriško je bil tedaj neki Bandel, ki ni nikomur prizanašal in si je pri davkarji nabral lepo premoženje. Tolminci so ostali z davkom že par let na dolgu, in zato jih je Bandel opominjal, naj zaostanke poravnajo. Namesto tega so Tolminci na Tihem proti Bandlu snovali upor, ki se je vedno bolj širil. Središče upora je bila idrijsko-bačka dolina od Sv. Lucije do Idrije; pridružili so se jim tudi Tribušarji, Cepovanci in Banjškarji. Puntarski voditelji so zbirali tudi denarne prispevke za finansiranje upora.

V ječe na goriškem gradu

Neposredni povod za upor je dal Bandel sam. Ker kmeti kljub opominom niso hoteli plačati zaostankov, si je pomagal Bandel s silo. Ko je prišlo 13. marca 1713 po kupčijskih opravih mnogo Tolminev v Gorico, ki so si nakupili različnega blaga, jih je velel davkar s tovari vred odgnati na goriški grad, kjer so moze zaprti, tovore in konje konfiscirati. Vest o Bandlovem nasilju se je brž raznesla po Tolminskem in povzročila silno razburjenje.

Pohod na Gorico

Voditelji puntarjev Ivan Gradnik, Gregor Kobal, Lovrenc Kragulj in Martin Munih so nemudoma sklicali uporne kmete k Sv. Luciji, odkoder so oboroženi z dolgimi palicami in kosami odkorakali 27. III. v Gorico; bilo jih je okoli 500. Namen je bil, da osvobodijo zaprte tovariše in se maščujejo nad Bandlom. Pri solkanem pokopališču jih sreča tolminski glavar grof Jakob Anton Coronini. Na vprašanje, kam in po kaj so namenjeni, mu povedo, da gredo v Gorico po tovariše in nad Bandla. Coronini jih skuša pololažiti in odvrgniti od početja, ker pa vse ni nič zaleglo, je

brž odjahal v Gorico in javil deželne glavarju pretečo nevarnost. Ta je brž poslal svoje čete, nekaj dragoncev in mušketirjev v Solkan, da kmete razkrope in največje kričarje ujamejo in odvedejo v zapore. Ker so bila vsa prigovarjanja, da bi se Tolminci spameleovali in razšli, zaman, so začeli vojaki streljati; enega kmeta so usrelili, dva pahnili v Sočo, 25 pa so jih ujeli. Vsi drugi so zbežali po cesti proti Sveti gori. Ujetnike so odpeljali na goriški grad.

Drugi marš na Gorico

Ko se je vest o tem dogodku zvedela po Tolminskem, so sklicali vodje puntarjev zborovanje k Sv. Luciji, kjer

je poročal Ivan Gradnik o resnosti trenutka. Ko je bilo zbranih okoli 500 kmetov, je ukazal Gradnik pohod na Gorico, da zahtevajo zadoščenje za krute krivice. Med poljo so se jim pridružili še Kanalcji. Solkanski klanec je bil že pred prihodom puntarjev zaseden po brambovcih in mušketirjih, ki naj bi zabranili dostop v Gorico. Po razgovorih s puntarji so nekateri brambovci pristopili k upornikom, drugi pa so ostali pasivni; mušketirji pa so zbežali v Gorico in naznanili deželni glavarju, kaj se je zgodilo.

Glavar beži v grad

Kmalu so prišli Tolminci v mesto, ki je bilo kakor izumrlo. Obkolili so

Kultura

Schiller: Kovarstvo in ljubezen

V četrtek zvečer je bila v našem mariborskem gledališču premiera druge vprizoritve Schillerjeve tragedije »Kovarstvo in ljubezen«, tokrat v novem Albrechtovem prevodu, novi Malčevi režiji in novi zasedbi. Fran Albrecht je osvobodil novi slovenski prevod vse romantične besedne nabrekliosti, režiser je črtal vsa pogrešljiva mesta in dramo zgostil, igralci so se pa tudi potrudili ustvariti karakterno živo podane like. Tragedija, ki je bila napisana pred poldrugim stoletjem, nam je bila tako tudi oblikovno in igralsko približana, njene misli, tendence in globine so pa itak ostale še prav tako aktualne, kakor so bile ob nastanku. In prav v teh je največja vrednost »Kovarstva in ljubezni«, čeprav tudi sama odrska in splošno umetniška plat za njimi čisto nič ne zostaja. Schiller je bil zrel in resničen umetnik že z leti, ko je to delo napisal.

Pred režiserjem je vstajalo težko vprašanje: kako podati Schillerjevo tragedijo? Ali ostati pri stilu dobe njenega nastanka in ga pridržati v inscenaciji in igri, ali pa ustvariti kompromis med preteklostjo in sedanjostjo? G. Malec se je odločil za drugo alternativo. Stil njegove vprizoritve je bil zato bližji sodobnosti kakor preteklosti, dasi je nekatere elemente starega stila vendarle ohranil in skrbel ponekod za poduhovljenje in odmaknitev od realizma. V splošnem je s svojo zamisljivo zmagal, in predstava spada med uspehe našega odra. Do tega uspeha je dopomogla precej tudi prav posrečena inscenacija, dasi žal ni originalna, ampak le k nam presajena. Pohvaliti moramo končno tudi to, da je omogočila haglo menjavo scen in predstava kljub osmim slikam ne traja predolgo.

Med posameznimi kreacijami je nekaj karakterno odličnih likov. Naš ansambl skoraj nima pravega ljubimca, najmanj pa heroičnega, zato je prevzel g. Verdžonik s Ferdinandom nase težko nalogo, ki jo je pa rešil mnogo bolje, kakor smo pričakovali in dosegel zlasti v nekaterih scenah močne efekte. Nič manj težavna ni vloga Luize, ki je našla v gđ. Rasbergerjevi najboljšo interpretko. Ustvarjala je skoraj ves čas mo-

čno občutje in tudi tehnično zmagovala naporno igro. Psihološko močne dojemljivosti je treba tudi za vlogo Luizinega očeta Millerja, ki jo je g. Gorinšek pokazal v izdatni meri. Markantno in vseskozi izgrajeno je upodobil g. Nakrst intriguantskega predsednikovega tajnika Wurma. G. Crnobori je bil kot plehki dvorni maršal Kalb naravnost izvrsten, a tudi g. Košuta je trdno postavil v življenje odra ministrskega predsednika Walterja. Po svoji zunanosti odlična in igralsko prepričljiva je gđ. Starčeva v vlogi lady Melfordove. G. Gorinškova je pogodila tipiko malomeščanke Millerjeve in tudi g. Malec je bil v svojem sicer kratkem nastopu kot knezov komorni sluga krepak in pristen. Ostale tri male vloge: ladyno

Sokolstvo

Sokolsko delo v Ormožu

V preteklem tromesečju je Sokolsko društvo Ormož precej marljivo delovalo. V kronološkem redu se pokaže delo v naslednjem: Lutkarski odsek je otvoril 12. 11. p. l. s krstno predstavo »Jurček dvorni krojač« svoje redno delovanje. — Dne 1. 1. smo videli lutkovno igro »Marbuela« in 28. 1. pa »Jurčkovo čarobno pijačo«. Obisk je razmeroma dober pri vseh predstavah. Igralci so pa vložili ves trud v odsek in nas z igrami presenečajo. Br. Kojcu je poverjeno delo in se ga je oklenil z veliko ljubeznijo. Odsek zasluži, da njegove prireditve obiskujejo tudi starejši člani. — Dne 25. 11. je bila slavnostna akademija z razvitjem dečjega prapora, ki je prav dobro uspela. Proslava 1. decembra je bila nad vse slavnostna. Poleg običajnega programa je bila tudi zaprisega novega članstva in razdelitev diplom. — Dne 12. 12. je bil pogreb s. Olge Šijančeve, katerega se je društvo s sodelovanjem sosednih edinic udeležilo v velikem številu s 5 prapori. — Dne 20. 12. je bila prirejena božičnica

SMUČARSKÉ TEKME SELNIŠKEGA SOKOLA

Na strmini Janžvega vrha so bili zbrani smučarji in drug za drugim hiteli po strmini. Za izpremembo so vozili samo z eno palico, po starem slovenskem načinu, kakor pred stoletji naši domači drvarji. Edini narod poleg Norvežanov smo mi na svetu, ki smo iz lastnih potreb znali napraviti sami smuči. Ni nam bilo treba izposojevati »skijanja« in »ski« od severnjakov. Ako so pradedje znali sami napraviti smuči, so znali gotovo tudi dobro voziti in delati razne smuške like. Iz spoštovanja do svoje rodne preteklosti smo poimenovali znana smuška lika »Telemark« s Pohorjem ali »Pohorcem« in namesto »Kristijanije« napravimo »B'loke«. Ako značita imeni dveh nordijskih krajev poimenovanje dveh smuških spretnosti ostalim narodom, zakaj jih mi Slovenci ne bi označevali s krajema, ki sta dala Slovanom »smuči«.

Naši člani in naraščaj so strmino dobro »rajsali« z eno palico, kakor pravijo

palačo deželnega glavarja Strassolda in zahtevali od njega, da izpusti ujele rojake in vrne zaplenjene konje in blago. Ko pogajanja niso rodila nikakih uspehov in je situacija postajala vedno bolj kočljiva, se je tudi on sam umaknil v grad, kamor sta se že prej zatekla grof Coronini in Bandel.

Oplenjena davkarjeva hiša

Medtem so se podali nekateri kmetje na Studence in začeli razdirati Bandelovo hišo. Ker je bila zaprta, so vdrli skozi streho in raznesli in razprodali vse, kar jim je prišlo pod roke. Za Bandela se ni zavzel nihče, lako je bil splešno osovražen.

sobarico, predsednikovega slugo in ladynega slugo so odigrali gđ. Križajeva, g. Turk in g. Ledinek.

Predstava je ustvarila v celoti dober vtis in je bila tako sprejeta tudi s strani občinstva.

domačini. Najboljši smučar slovenskega načina je bil K. König Jože.

Na strmini so prijatelji sokolstva občudovali gibčne Sokole in Sokolice, kako so delali in se trudili napraviti v znamenovani progi »Pohorca« in »B'loke« iz razumljivo, zemlja je hotela tudi svoje pike. Sreča se je nasmejala in izbrala za prvaka Juršiča Stanka.

Začasne skakalnice, ki jih je napravila naša mladina sama, so take: mal' pragec za preganjanje strahu, srednja za tiste, ki hočejo napredovati in končno največji sneženi kup za prave bele junake. Tra-be Miha je švignil celih 8 m daleč. Po končnem zimskem prazniku je povedel brat Žunko »bodoče velike« snežene junake veselo domov.

1. Sokol Beneš v Pragi je slavil nedavno 70letnico. Ustanovila sta ga dr. E. Engel in dr. Vlad. Hering, ki sta bila Tyrševa učenca in sta z njim telovadila v praškem Sokolu. Oba sta bila tudi člana prvega Tyrševega prednjaškega sistema.

so take alarmantne vesti dvomljive, a ignorirati jih vendarle ne morejo, ker nikoli ne morejo vnaprej dognati, ali niso morda le res priprava za aktiven poseg v nadaljnji razvoj dogodkov. Često se je že zgodilo, da so nekateri listi odklonili vesti, ki so se jim zdele le preveč neverjetne, pa se je že kmalu pokazalo, da so bile žal še vse preveč resnične.

Kakšen je namen takih živčnih ofenziv v primerih, ko jim ne slede dejanja? Vselej ga ni mogoče ugotoviti. To skrivnost poznajo samo iniciatorji. Vendar je mogoče vse te ofenzive vsaj približno točno tolmačiti. V večini primerov gre za beganje nasprotnika, bodisi samo psihološko, bodisi tudi vojaško, kajti na vsaki točki nove nevarnosti se mora »za vsak primer« nujno zavarovati. S tem pa oslabi svoj položaj tam, kjer bi moral biti najbolj čuječ. Bližnjemzgodni alarmi silijo

tako Sovjetsko zvezo, da zbira čete na Kavkazu in ob Črnem morju, kakor na drugi strani zavezniške, da se pripravljajo v Egiptu, Palestini, Siriji in Turčiji. Ti alarmi so torej lahko prav tako delo z ene kakor z druge strani in prihajajo tudi dejansko enkrat z vzhoda, drugič z zahoda. S tem pa seveda še nikakor ni rečeno, da na Kavkazu res ni neposredne nevarnosti za oborožen spopad. Isto velja v enaki meri za Belgijo in Holandijo, Skandinavijo, Romunijo itd.

Živčna vojna se pa vodi tudi v malem, zlasti v nevtralnih državah. Sredstvo je po večini ustmena propaganda. Posebni agenti mečejo v javnost vse mogoče in nemogoče govorice, ki se potem z veliko naglico širijo od ust do ust. Ta način vojne je za nerazodne množice najbolj škodljiv in nanj moramo biti pozorni tudi mi.

Dokler tra'a zaloga
nudi prvovrstne

PARKETE

po stari ceni

REMEC-Co.
KAMNIK

Novice

Sola v Murski Soboti pozabljena?

Iz Murske Sobotice nam pišejo: Leta in leta sem se ljudstvo našega mesta povprašuje, kedar se bodo merodajni zganili in oddali gradbena dela nove šole v lici-tacijo. Denarja je sedaj že dovolj, saj znaša v to svrhu namenjena vloga že nekaj nad 2 in pol milijona dinarjev. Sedaj ni mogoč odgovor, da so finance ravno tista ovira, ki nam dobro voljo pono-vi šoli preprečuje. Kaj je sedaj? Po me-stu se celo slišijo glasovi, da namerava občina posojilo, ki ga je prejela za zgrad-bo nove šole, vrniti. Ali težko je verjeti, da bi ljudje, ki so bili odlikovani za jav-na dela, to storili. Sobočani moramo že nekaj let sem prenašati grenke očitke, da smo malomarni. Kazali so naši goričanci in vaščanci iz sosednjih vasi, na našo

staro bajto, posmehovali se iz naše ba-rake, ki na žalost v zimskih mesecih, ra-di nesolidnosti ne služi svojim namenom. Dolžnost in odgovornost do naših otrok pa nas sili da se prav iz zdravstvenih razlogov do naših najmlajših državlja-nov zganimo. Naša deca je slabo hra-njena in še nezdravi šolski prostori? Kaj bo z našo mladino? Ali lahko dočakajo starost in kakšne koristi bo od njih ime-la država? Iz vseh zgoraj navedenih razlogov prosimo merodajne kakor tudi oblasti, posebno pa še bansko upravo, ki je kom. pregled že izvršila, da pre-makne zadevo z mrtve točke. Nova šola bo največje odlikovanje tistemu, ki jo bo postavil tečen in živ spomenik.

CMD v Dravski dolini

Naš obmejni trg, širši javnosti znan po svoji železarni in še posebno po na-rodnostnih bojih izza predvojne in pre-vratne dobe, ima popolnoma slovensko okolico in tudi tržani so po veliki večini slovenskega pokolenja. Le posledice nem-ške domače vzgoje in nemške šole so pri nekaterih še prav očitne in vidne, kajti le-ti se še vedno ne morejo vživeti v današnje razmere in čase, ko ima vsak enake pravice in dolžnosti. Na Muti je bila do 1918. tudi šola Družbe sv. Cirila in Metoda, katero so prav pridno pose-žali predvsem otroci okoličanov ter si ohranili svojo narodnost in ljubezen do slovenskega jezika. Podružnica CMD, ki z lepim uspehom deluje že preko 10 let, je v nedeljo priredila predavanje o delo-vanju naše najstarejše narodno-obrambne družbe, ki skrbi ob severni meji z vsa-koletno bogato obdaritvijo za revne šol-

ske otroke; posebno pa se vidi njena velika skrb za naše obmejne kraje v tem, da gradi družba sedaj že drugo šolsko poslopje na Kozjaku pri Sv. Treh kraljih nad Marenbergom.

Naša javnost se še vedno premalo za-nima za naše obmejne kraje in njihove potrebe. Ni dovolj, da se navdušujemo samo ob raznih poročilih, temveč je po-trebna dejanska pomoč. Podpirajmo zato Družbo sv. Cirila in Metoda ter zbraj-mo male darove, ki bodo narasli s sode-lovanjem mnogih na velike vsote. In bo družba lahko vršila svoje plemenite na-loge tudi še nadalje. Ko je bil tujec naš gospodar, smo z velikim požrtvovanjem zbrali ogromne vsote za zidanje in pod-poro šol, naj tudi današnji rod dokaže, da se zaveda svojih dolžnosti, ki so v narodni državi večje kakor poprej.

NOVA UREDBA ZA IZVOZ ŽIVINE BO PODPRLA V PRVI VRSTI ZADRUGE

Te dni je bil v Beogradu izdelan načrt uredbe o izvozu živine in živinskih pro-izvodov. Istočasno je bil pripravljen načrt uredbe o izvozu svinj in goveje živine v živem stanju. Močno se poveča delež zadrug pri izvozu živine. Po novi uredbi bodo dobile zadrug 50% celot-nega kontingenta, trgovci 35% in pro-izvajalci 15% celotnega kontingenta iz-vožene živine. Od proizvajalcev pridejo v poštev samo oni, ki dokažejo, da jim je kmetijstvo glavni poklic in da lahko pita-jo istočasno 25 svinj in glav goveje živi-ne, od zadrug pa one, ki lahko dajo ga-rancijo, da bodo na leto izvozile vsaj 300 svinj in 60 glav goveje živine. Vsi inte-resenti za izvoz pa morajo biti včlanjeni v prisilnih združenjih. Nadalje je odbor razdelil izvoznike po količini izvoza v štiri kategorije.

4 MESECE ZA KRVAV OBRAČUN

Pred mariborskim okrožnim sodiščem je bil obsojen v tajni razpravi 19letni de-lavec Martin K. iz Bojzince na 4 mesece strogega zapor, ker je v noči na 11. no-vember lani zaradi nekega starega obra-čuna prerezal žile odvodnice in dovod-nice posestniškemu sinu Francu Preglju tako, da je zadnji izkrcaval. Zločin se je zgodil ob priliki mlatenja ovsa. Mladi ubijalec se je pred sodniki izgovarjal, da je hotel s Pregliem samo obračunati.

K VOLITVAM OBRATNIH ZAUPNIKOV.

Banska uprava oziroma Inspekcija de-la v Ljubljani bo potrdila pravilnost iz-voljenih delavskih zaupnikov za leto 1940. samo v onih podjetjih, kjer se je voliv-ni postopek začel v mesecu januarju, t. j., da so bili volivni odbori najpozne-je do 31. januarja prijavljeni Inspekciji de-la. To velja tako za volitve po rednem, kakor tudi po skrajšanem volivnem po-stopku. Samo ob sebi se razume, da bo banska uprava potrdila volitve v onih

podjetjih, ki so sezonsk. značaja in kjer se radi neobratovanja volitve v januarju ne morejo izvesti. V podjetjih, kjer se vo-litve iz kakršnega koli vzroka v zgoraj navedenem terminu niso započele in so do sedaj obstajali obratni zaupniki, bo kr.

podjetjih, ki so sezonsk. značaja in kjer se radi neobratovanja volitve v januarju ne morejo izvesti. V podjetjih, kjer se vo-litve iz kakršnega koli vzroka v zgoraj navedenem terminu niso započele in so do sedaj obstajali obratni zaupniki, bo kr.

KAMNOSESTVO PRI ST. JURIJU

V to bratovščino niso bili včlanjeni oni »stancariji«, ki so kot »fretariji« v Sibeniku poleg St. Jurja pri Celju klesali mlinske kamne. Ti kamnoseki niso kakor drugi rokodelci izvrševali svojo obrt v lastni delavnici, temveč kakor je priika nanesla. Poleg tega priložnostnega poklica so se pečali tudi s poljedelstvom, v hladnejšem letnem času so pa raztegnili šušmarstvo tudi na druge panoge. Z razpečevanjem mlinskih kamnov so se pečali nekateri bližnji posestniki (Ignac Čretnik, Zdošek, Rožman, Jakob Čretnik i. dr.) ki so imeli svoje stalne odjemalce na spodnjem Ko-roškem, na Štajerskem (južno Gradca),

banska uprava na prošnjo teh zaupnikov njihove mandate podaljšala za nadaljnje leto. Rok za vlaganje tozadevnih prošenj na Inspekcijo dela v Ljubljani je določen do konca februarja t. l. in se pozneje predložene prošnje ne bodo upoštevale.

ELEKTRIFIKACIJA MURSKEGA SREDIŠČA

S pomočjo elektrarne premogovnika Peklenica so elektrificirali Mursko Središče, kar je velikega gospodarskega po-mena. Prbivalci so zadovoljni, čeprav morajo plačevati 5,30 din za kilovatno uro. Pri tem so seveda vračunani tudi instalacijski stroški.

BREZPLAČEN PREVOZ ŽIVEŽA

Za one kraje, kis o trpeli zaradi suše ali povodnji ali pa so bili v pridelovanju živil pasivni ali pa kjer prebivalstvo ni imelo dovolj prilike, da kaj zasluži, je ministrski svet dovolil brezplačen pre-voz živeža kakor tudi kredit za razdeli-tev hrane po znižani ceni. Kredit 25 mi-lionov dinarjev bo razdeljen med posa-mezne banovine. Za prevoz hrane pa je ministrski svet odobril 3000 brezplačnih vozovnic.

VINO IN ŽGANJE BODO POPISALI

Oddelki finančnih kontrol mora jo popi-sati vse zaloge vina in žganja pri pride-lovalcih, v kolikor niso tega že doslej storili. Zaloge bodo popisali, da bo lahko Prizad določil način kupovanja vina in žganja ter preprečil sleherni špekulacijo, ki bi škodovala pridelovalcem.

GORNJERADGONSKI OBRATNIKI PRO TI UKINITVI ZDRUŽENJ.

Tukajšnja združenja lesnih, kovinar-skih in oblačilnih strok so takoj po pre-jemu odloka TOI o ukinitvi združenj ter združitvi v skupno splošno združenje sklicala svoje članstvo na sestanke, ki se ga je udeležilo obrtništvo obeh strok, katero je soglasno in ogorčeno protesti-ralo proti ukinitvi svojih združenj, ki obstajajo že nad 50 let. Dosedanje poslo-vanje teh združenj v Gor. Radgoni je bi-lo zvezano le z minimalnimi stroški ter je znašala članarina letno jedva 10 din. Vključ tej nizki članarini pa precejšen

del podeželskih revnih obrtnikov ni bil zmožen plačila tega minimalnega zne-ska, kje še, da bi zmožni še večja plači-la, ki bi nastala z združitvijo vseh stro-kovnih združenj v eno. Soglasno je bil sprejet sklep, da odpošljejo združenja na naslov Banske uprave ter trgovinskega ministrstva pritožbo.

TUDI VINO JE ZMRZNILO V KLETEH

Zadnji mraz je prizadeval po Sloven-skih gorah občutno škodo. Pod pritiskom ostrega mraza je pokalo drevje po gozdovih in sadonosnikih. Največ škode je na mladem sadnem drevju. Po kleteh je ponekod zmrznilo vino, kar se že od l. 1929 ni zgodilo. Mnogim kmetovalcem in kočarjem je zmrznila v shrambah vsa krma za svinje, enako tudi semenski krompir, ki ga bo spomladi znatno pri-manjkovalo. Neštetim družinam je zmanj-kalo potrebno kurivo, ki si ga jeseni ni-so dovolj oskrbele, ker niso računali na tako dolgo in hudo zimo. Občutno po-manjkanje kuriva je nastalo zadnji čas tudi na naših obmejnih ljudskih šolah. Po nekod so morali radi tega pouk ome-jiti na način, da se vrši za polovico raz-redov dopoldne, za ostalo polovico pa popoldne. Radi neznosnega mraza šolska mladina letošnjo zimo hudo zmrzuje in si nakopava bolezni radi prehlada. V tem oziru so najhujše prizadeti oni otroci, ka-terih svoji viničarji in kočarji ne zmo-rejo oskrbeti otrokom potrebne obleke in obuče.

o Lutkarski odsek sokolskega društva Ormož priredi v nedeljo 25. t. m., ob 15. v telovadnici meščanske šole lutkovno predstavo: »Jurček ga je ugnal«.

o Avtomobilski promet z Logarsko do-lino zopet vpostavljen. »Putnik« Maribor sporoča, da je spet v celoti vpostavljen avtomobilski promet med Celjem skozi Go-rnjo Savinjsko dolino do Solčave. V zad-njem času je vozil avtobus — vsled slabe ceste — samo do Ljubnega. S tem je zo-pet olajšan obisk Logarske doline, ki nu-di ravno sedaj v pomladnem času naj-večji užitek!

o Krajevni odbor Jadranske straže v G. Lendavi bo imel svoj redni občni zbor v nedeljo, 25. t. m., ob 15. v tamkajšnji šoli, ob pol 15. bo tam tudi ustanovni občni zbor Rdečega križa.

o Nov železniški most nameravajo zgra-diti čez Savo pri Sremski Mitrovici. Most bo veljal 8 milijonov din.

Klesanje mlinskih kamnov v Št. Juriju pri Celju

V starih časih se je večina obrtnikov naselila v mesta in trge saj je bilo tu do-sti imenitnih in premožnih ljudi, ki so da-jali obrtniku dovolj zaslužka. Odkar so se v mestih in trgih bivajoči obrtniki združili v zadrug ali ceh, se je obrtniški stan za-čel lepo razvijati. Rokodelske zadrug so imele prvotno le verske namene. Take bratovščine so imele stroge predpise. Ne-včlanjeni rokodelci, ki so se pregrešili pro-ti cehovskim pravilom ali pa celo stano-vali na deželi, so bili od strani ceha izpo-stavljeni raznim spletkam in z zaničeva-njem so jih proglasili za šušmarje. V to skupino so spadali tudi oni motilci, ki so hodili po »šterah« (štera — auf die Stöhr gehen, to je iti za hrano in plačilo delat v tujo hišo). V nekaterih krajih je bilo več vrst obrtnikov združenih skupaj v ceh. Tako so si v Celju tesarji, kamnoseki in zidarji osnovali skupno bratovščino, ki je bila utemeljena z ustavnim pismom 1. avgusta 1753.

KAMNOSESTVO PRI ST. JURIJU

V to bratovščino niso bili včlanjeni oni »stancariji«, ki so kot »fretariji« v Sibeniku poleg St. Jurja pri Celju klesali mlinske kamne. Ti kamnoseki niso kakor drugi rokodelci izvrševali svojo obrt v lastni delavnici, temveč kakor je priika nanesla. Poleg tega priložnostnega poklica so se pečali tudi s poljedelstvom, v hladnejšem letnem času so pa raztegnili šušmarstvo tudi na druge panoge. Z razpečevanjem mlinskih kamnov so se pečali nekateri bližnji posestniki (Ignac Čretnik, Zdošek, Rožman, Jakob Čretnik i. dr.) ki so imeli svoje stalne odjemalce na spodnjem Ko-roškem, na Štajerskem (južno Gradca),

na zahodnem Ogrskem, Hrvaškem in na Kranjskem. Po železnici se je na leto iz-važalo 600 do 700 komadov v teži od 180.000 do 217.800 kg. Nekaj se je izva-žalo tudi po cesti v sosedne kraje. Naro-čila so se najbolj dvignila po letu 1815 zlasti po zgradbi železnice Pragersko - Ka-niža, Kaniža - Barč, Zidani most - Sisak, Zagreb - Karlovac in Zagreb - Zakany. Kdor pa slučajno ni bil v poslovni zvezi s temi razpečevalci in si je hotel nabaviti na licu mesta, ni prišel v zadrego. Poleg šentjurskega kolodvora si je v skladišču lahko omislil mlinske kamne in žrnjle v poljubni razsežnosti.

Romantična Šibenska soteska (naziv ibenik izvira od gradu Siebenek ali Blumenstein, Blaustein, Pluštajn, ki se je nekoč dvigal na severnem pobočju Re-sevne) južno St. Jurja med Resevno in Rifnikom, je bila še pred desetletji tako ozka, da sta se cesta in potok koteljaj pre-rila skozi njo. Z odvažanjem gradbenega kamenja in gramoza, ki je zlasti za grad-bo železnice Gradec - Celje (1843-1846) zavzelo nepričakovan razmah, pa se je začela zjedati hitro širiti. Odvažanje ka-menja tudi pozneje ni prenehalo, posebn-še, ker je okrajni zastop v okolici St. Jur-ja posipaval vse ceste z gramozom iz te soteske. Kakor je omenjeno je v tej sote-ski torišče danes že zelo skrcene industri-je mlinskih kamnov.

DAN STRAHU IN GROZE

Prebivalstvo te soteske je preživelo mnogo strahu in groze, kd se je 11. no-vembra 1934 začel del Rifnika s treska-njem in pokanjem pomikati navzdol. Hu-dji nalivi so itak zmehčano zemljo še bolj

zrahljali in tako se je ogromna skupina gozda pomikala navzdol in uničila imetje treh posestnikov ter raztrgala komaj zgrajeno novo cesto. S to katastrofo je najbrž v zvezi sledeči dogodek.

Služaj je nanesel, da so po koledarskem razporedu 1. 1886 praznovali šentjurski svojega patrona baš na veliko soboto. To bi se ne bilo nič hudega, toda lahkovernu ljudstvu je dalo to povoda h govorici, da bo po starih izročilih kmalu

PO JURJEVEM KONEC SVETA.

In res ta dan proti poldnevju so se začeli zbirati črni oblaki, za Rifnikom se je ne-kolikokrat zablistalo in grmenja ni bilo konca ne kraja. Ko so se proti večeru ob-laki porazgubili, je prihitela neka stara ženica iz Črnočice v župnišče in takratne-mu župniku Vošnjaku vsa razburjena pri-povedovala, da je med opoldansko nevi-ho postal Rifnik nekako čudno nemiren. Dobro je slišala iz njegove notranjosti ro-potanje, bobnenje, rohnenje in zamolklo grgranje. Kleče je prosila, naj gospod župnik še danes odredi procesijo okoli Rifnika, sicer se bo res začel podirati in potem bo konec sveta... Najbrž se je ta-krat v notranjosti Rifnika porušila slu-čajno kakšna skalnata stena, kar je po-vzročilo bobnenje in ropot.

Razen že opisane industrije mlinskih kamnov je obstajala blizu St. Jurja še druga kamnoseška industrija. Pod Sv. Rozalijo in sicer v bližini opuščene-ga rudnika za zlato so sklesali podboje in stopnice, ki so jih razpečevali v Celje in po Savinjski dolini. Ta obrt je popolnoma propadla.

I. M.

Mar.bor

Opombe k davčnemu sporu Maribor-Košaki

K včerajšnjemu poročilu o davčnem sporu med Košaki in mestno občino navajamo še nekoliko podrobnosti ki utegnejo marsikoga zanimati. Navzlic vsemu je košaška kmetsko-delavska občina v svoji borbi, ki jo je vodila iz leta 1935 dokončno dosegla pravično razsodbo. — § 44 in 88 davčnega zakona v svojem besedilu točno določata, da je treba pri dohodnih večjih podjetjih določiti sicer enotno, nato pa ugotoviti, kje da ležijo posamezni objekti in obratovalnice. Če so ti na teritoriji ene občine, dobi seveda vse doklade dotična občina. Če so pa v različnih občinah, se doklade sorazmerno porazdelijo. Davčna oblast prve stopnje bi bila morala torej že po službeni dolžnosti ob prvotni ugotovitvi davčnih osnov tekstilnih tovarn Jugosvila, Jugotekstil in Marko Rosner prisoditi zakonito določeni del košaški občini, česar pa ni storila. Nastal je dolgoletni spor, v katerem je morala revna košaška občina navzlic jasnosti zakona mukoma, kakor hlapec Jernej, iskati svojo pravico. Prvotni pritožbi občine Košaki iz leta 1935 in 1938 je davčna uprava z enostavnim lakonično kratkim dopisom zavrnila, če tudi je predhodno uradno ugotovila, da leži večina spornih objektov na ozemlju košaške občine. Isto je storila dravska finančna direkcija v Ljubljani na pritožbo druge instance z odklom, ki ni podprl niti z enim razlogom.

Košaška občina je morala radi tega to-

žiti pri upravnem sodišču. V ta namen je moral njen vodilni uradnik izčrpati vsa sredstva človeške logike in jasnih zakonitih določil. Košakom je uspelo in je upravno sodišče odločilo v njih korist. To pa ni bilo dovolj. Mestna občina in finančna direkcija sta tirali zadevo iz nerazumljivih razlogov pred državni svet, dasi je bilo sporno vprašanje že vsestransko dovolj objasnjeno. Pri državnem svetu je zadeva počivala. Ko je končno državni svet dodelil košaški občini to, kar ji gre. Občina Košaki bo mo-

rala dobiti radi tega 4. do 500.000.— din davčnih zaostankov in bo lahko tudi v bodoče svoje proračune laže regulirala. Odločba državnega sveta je načelno važna za vse podeželske občine, ki bi slučajno zašle v sličan položaj kakor Košaki. Sliši se, da hočejo z nekako korekturo mestnih mej napram Košakom, ki bi pomenila dejansko priključitev dosti velikega teritorija, preprečiti izvršitev razsodbe državnega sveta. Toda težko je razumeti, da bi imele te govorice stvarno podlago.

K borbi pekovskih pomočnikov

Pod tem naslovom ste priobčili v svoj listu poročilo o zborovanju pekovskih pomočnikov. Smatramo za potrebno, da popravimo poročilo o tem zborovanju. Neresnična je trditev, da večina mariborskih pekarn ne upošteva kolektivne pogodbe. Pomočniki doslej še niso zahtevali s kako pismeno vlogo, da se vrši kontrola po pekarnah in da se mojstri, ki ne spoštujejo kolektivne pogodbe, kaznujejo. Kake take vloge združenje pekovskih mojstrov ni prejelo in vsled tega tudi odgovoriti ni moglo. Res je le, da so pomočniki zahtevali draginske doklade, toda upoštevati je treba, da so se s sklenitvijo kolektivne pogodbe malo prej izboljšali prejemki pomožnega osebja v pekarnah. Pripominjamo, da in-

spekcija dela v Ljubljani še ni odobrila kolektivne pogodbe. Ni res, da pekovski mojstri nesmiljeno ravnaajo s svojimi pomočniki in vajenci in da brez pravega vzroka odpuščajo iz službe ne samo pomočnike, marveč celo vajence. Kolikor je znano podpisaneu združenju, je bil v zadnjem času odpuščen od tvrde Hartinger g. Plohl Martin. Jasno je, da združenje nima in ne more imeti nikakega vpliva na sprejem ali odpust pekovskih pomočnikov ali vajencev. Ako se kakemu pomočniku ali vajencu godi krivica, je dolžnost organizacije pekovskih pomočnikov, da zaščiti svoje člane. Za združenje pekovskih mojstrov v Mariboru predsednik Korošec Jakob.

V ZELENJADNEM VRTU

gojimo leta in leta sočivje na istem mestu. Vrtna zemlja se na ta način s časom izčrpa. Staro moč ji vrnemo edino z umetnimi gnojili in z dobrim kompostom. Za gnojenje vrtov je Nitrofoskal-I najbolj priporočljiv. Gnojilo spravimo v zemljo na ta način, da pri kopanju vrta trosimo Nitrofoskal med vrste, ki jih odkopljemo ali pa na prekopane grede potrosimo gnojilo in ga z grabljami dobro pomešamo z zemljo. Na 10 m² popolnoma zadostuje 1 kg. Važno pri tem gnojenju je to, da se zemljo dobro pomeša in da pravočasno pride v zemljo, to je vsaj nekaj dni pred setvijo. Pri takšnem gnojenju bo gospodinji na razpolago vedno dovolj okusne zelenjave.

PRED RAZPRAVO O MESTNEM PRORAČUNU

Za torek, 27. t. m., je župan dr. Juvan sklical 2. sejo mestnega sveta. Poleg tekočih zadev sta na dnevnem redu odobritev pravil Mestne hranilnice in razprava o proračunu mestne občine za leto 1940/41. O predlogu proračuna smo v našem listu že poročali, davkoplačevalci pa so se z njim tudi seznanili ob priliki vpogleda, ko je bil razgrnjen. Kljub težkim prilikam, s katerimi se morajo boriti slovenske mestne in podeželske občine, je v predlogu ustvarjeno potrebno ravnanje ter zajamčeno neokrnjeno delovanje mestne občine.

BANOVINSKA TAKSA ZA VOZNIŠKE IZKAZNICE

Predstojništvo mestne policije ponovno opozarja vse lastnike voznških izkaznic, da poteče rok za podaljšanje veljavnosti voznških izkaznic 29. februarja. Obenem opozarja predstojništvo vse poklicne vozače, da morajo plačati že predpisano znižano banovinsko takso na voznške izkaznice, sicer bodo morali po pretečenem roku plačevati celo takso. — Kdor ne bo pravočasno plačal takso za podaljšanje veljavnosti voznških izkaznic za leto 1940, bo kaznovan. — Vozniške izkaznice se predlagajo v podaljšanje v sobi števil 17, II.

NOVI ODBOR JTK V MARIBORU

Na svoji prvi seji, ki se je vršila takoj po občnem zboru Turing kluba v Mariboru, se je upravni odbor konstituiral takole: predsednik Looš Franjo, 1. podpredsednik Jaki Franjo, 2. podpredsed. prof. Baš Franjo, tajnik Weiss Hugo, blagajnik Bergant Evgen, gospodar Kralj Alfred, načelniki sekcij so: splošna: Voršič Franjo, namestnik: Lepoš Franc, avtomobilistična: Jarec Mario,

namestnik: dr. Cijan Davorin, motociklistična: Antončič Anton, namestnik: Lah Ivan, kolesarska: Hlebš Anton, namestnik: Glavič Vinko in Kramberger Ant.; odborniki so: Boltavzer Branko, Hrovat Rudolf, Pfeifer Aleksander in Roglič Ivan. Nadzorni odbor sestavljajo: inž. Šlajmer Vladimir kot predsednik in dr. Tomišek Josip, dr. Stamo Fran, Rožek Fr. ter Lekani Jože kot člani. Uradni prostor kluba se nahajajo v poslovnici Tujškoprometne zveze »Putnik« v Mariboru, Trg svobode - grad.

NAZADOVANJE TUJSKEGA PROMETA

Lani je obiskalo Maribor 14.434 Jugoslovancev in 7.735 tujcev, predlanskem pa 11.773 naših državljanov in 16.144 tujcev. Iz teh števil je razvidno, kako močno je nazadoval mariborski tujski promet v preteklem letu, saj je prišlo v mesto nad polovico manj tujcev, kakor prejšnje leto. S številom tujcev je padlo tudi število nočnin. Lani je bilo 55.359 nočnin, leto prej pa 70.049. Nazadovanje tujskega prometa so krive svetovne politične razmere.

m 50 letnico življenja obhaja znana mariborska gostilničarka Marija Nekrepova iz Vetrinjske ulice.

m Ljudska univerza. V ponedeljek 26. t. m. predava g. Pirnat Viktor, o Finski, deželi tisočih jezer. Predavanje pojasnjujejo skopične slike.

m Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upraviteljem svojim bo imel v nedeljo dr. Teobald Zirngast, Maribor, Kralja Petra trg 3/I.

m Lutkovno gledališče Sokola Maribor-matice priredi v nedeljo, 25. februarja, ob 15. igro: »Jaka Požeruh« z dodatkom.

HOTEL, KAVARNA, RESTAVRACIJA OREL Morske in sladkovodne ribe, kuhinjske specialitete. Prvo vrstna ljutomerska vina. Dvojno maršao, termalno, črno in belo pivo. Zmerne cene.

m Umrl je na Pobrežju št. 42 v visoki starosti 85 let Ivan Supan. Pogreb nepozabnega bo v nedeljo, 25. febr., ob pol 4. uri iz mrtvašnice na pobreškem pokopališču. Zalujočim naše sožalje!

m Nova grobova. Umrla sta gospa Ana Fistravec, soproga profesorja v p., in g. Fran Karbeut, trgovec. Blag jima spomin, zalujočim rodbinam naše sožalje.

m Pet novih avtobusov je dobila te dni mariborska mestna občina, ki so znamke »Man« in so izredno veliki. Potniki bodo vstopali pri zadnjem vhodu, izstopali pa spredaj. Mestna proga kolodvor-kasarna kralja Petra bo podaljšana do Nove vasi in bodo avtobusi vozili v presledkih po 10 minut.

Ne pozabi naročnine!

znamke in cigarete, je drugi dal manjši 100 din. Ob tej priliki je eden naslavljal pobasel 90 din izmenjanega drobiža, na kar sta oba zlikovca izgnila v neznan smer.

m Z blagom je izgnil. Trgovec Karel Zmazek iz Miklošičeve ceste je poslal nekoga pekovskega pomočnika J. N. Krtogovcu Ivanu Mirniku na Pijuski cesti. Pekovski pomočnik je blago, katerega vrednost znaša nad 200 din, dvignil, ni ga pa prinesel k Zmazku. Obstaja sum, da ga je prodal.

m Kronika nesreč in neugod. Z motorja je padel ter si zlomil nogo pobreški gostilničar Jože Vrecl. — Pri smučanju si je zlomil nogo 14 letni posestnikov sin Maks Ziringer iz Radvanja. — Ko se je na Glavnem trgu hotel umakniti vojaškemu avtomobilu je padel ter si zlomil nogo 41 letni posestnik Jakob Seneker iz Srednjega Gaštraja pri Sv. Juriju v Slovenskih gorah. — Pri sankanju si je zlomil roko 2 letni delavkin sin Janko Janžič iz Slovenske Bistrice. — Na cesti pa je padel in si zlomil roko 19 letni dijak Franc Glavnik iz Koroščeve ulice. Vsi poškodovanci se zdravijo v bolnišnici.

* Vse muzikalije priskrbi promptno po originalnih cenah knjižarna V. HEINZ. Gosposka 26.

* Dunajski velesejem od 10.—17. marca 1940. Prijave, vprašanja, osebna ali pismena, sprejema za banovino Hrvaške in dravsko samo častni zastopnik Dunajskega velesejma g. Josip Kulhanek, Zagreb, Illica 9. — Za potovanje je potreben vstopni vizum, katerega prejmejo obiskovalci brezplačno. Vsak, ki želi obiskati velesejem se mora prijaviti najkasneje do 20. februarja pri gornjem zastopstvu v svrhu priprave in izdaja vstopnega vizuma.

* Zdravnik dr. Benčan se je preselil in ordinira Sodna ul. 1 v palači »Drave«.

* »Mariborski trio« izvaja na svojem koncertu 6. marca v dvorani Zdravne banke skladbe Smetane, Brahmsa in Debussyja.

* Sokol Maribor I priredi v soboto, 2. marca, točno ob 20. uri v telovadnici vojašnice kralja Petra I. telovadno akademijo, združeno z družabnim večerom. Sodeluje orkester »Drave«. Akademija se ponovi v nedeljo, 3. marca, ob 15. uri.

* Ribarsko društvo v Mariboru sporoča svojim rednim članom, da sprejema društveni blagajnik g. Ferdinand Greiner, trgovec, Gosposka ul. 2, prijave za ribiške karte (licence) za postrvne potoke v letošnji sezoni do 5. marca t. l. — Odbor.

Kino

* Kino Esplanade. Zabavna dunajska veseleogra »V carstvu ljubezni«. Gusti Huber, Oskar Sina, Matterstock.

* Grajski kino. Danes veliki češki film »Vražji študentje«. Film poln mladostnega humora za mlado in staro.

* Union kino. »Neznana džungla«, velenapi film iz afriških džungel. Borbe živali in ljudi.

* Zvočni kino Pobrežje predvaja 24. in 25. febr. film »Lavina ljubezni«. V glavni vlogi slavni Louis Trenker. Oglejte si ta krasni film.

Mariborsko gledališče

Sobota, 24. febr. ob 20.: »Othello«. Znižane cene.

Nedelja, 25. februarja, ob 15.: »Via Mala«. Znižane cene. — Ob 20.: »Cigan baron«.

Ponedeljek, 26. febr.: Zaprt.

Torek, 27. febr., ob 20.: »Kovarstvo in ljubezen«. Red C.

Golarjeva 60 letnica v mariborskem gledališču se v kratkem proslavi z njegovim najboljšim odrskim delom, komedijo »Vdovo Rošlino«, ki se to pot predstavi v avtorjevi delni predelavi.

O varstvu Tomšičevega spomenika

Na naše poročilo, da je Muzejsko društvo prevzelo v varstvo Tomšičev spomenik, se nam od gotove strani poroča: Za javno priznane spomenike, h katerim spada Tomšičev nagrobnik, skrbri zakonito urejena zaščita, za siceršnjo oskrbo pa morajo skrbeti postavitelji. Javno priznani spomeniki so navadno last ali posest vsega naroda, sicer pa gotove družbe, ki je spomenik postavila. Tomšičev spomenik je last vsega slovenskega naroda. In to po zgodovini tega spomenika, ki bi morala biti znana vsakemu slovenskemu izobražencu. Javno zakonito varstvo javnih spomenikov nadomešča odnosno vrši občina. Ker je bila v Tomšičevem primeru mestna občina v rokah gospodarjev, ki kmalu po postavitvi tega spomenika niso dopustili javnega spomenika Slomšku in se je sploh pričela gonja celo proti slovenskim nagrobnikom, je še danes vsega priznanja vredno, da je spomeniški odbor po dr. Janku Sernecu preskrbel, da je varstvo s Tomšičevim grobom tudi za spomenik prevzela Slovenska Čitalnica (l. 1884). Kako je Čitalnica to svojo častno nalogo vršila in do kdaj, to spada za drugo priiko. Medtem naj zadostuje ugotovitev, da je takrat novo nameščen pokopališki

paznik, g. Svenšek Tomšičev grob in spomenik l. 1930 našel v takem stanju, da bi danes ne imeli ne Tomšičevega groba in ne njegovega spomenika. Od tedaj je skrbstvo za grob in varstvo za spomenik prostovoljno prevzel Tomšičev rojak in poklicni tovariš, Franjo Pirc, ki je preskrbel za stalnejše varstvo za slučaj, če za to tudi zakonito obvezna Čitalnica preneha s svojim obstojem. — Skrb Muzejskega društva za ta spomenik šele zdaj in brez vsake vednosti začasnega skrbnika je torej tako rekoč odveč za spomenik, ki naj bo in je last celega naroda. Do dokončne ureditve pokopališkega vprašanja pa ima tudi Tomšič isto pravico kot vsi drugi ki tam počivajo: naj ga pustijo pri miru vsi, ki se šele zdaj zanj brigajo. V muzej spadajo nagrobniki, ki že od Slomškove prošave trohijo tam v kotu pokopališča. Za Tomšičev spomenik pa postane Muzejsko društvo lahko zelo zasluzno, če mu pripomore, da kot prvi slovenski spomenik v Mariboru ostane tam, kamor so ga njegovi čestilci ozi. kamor ga je slovenski narod postavil pred 65 leti! To je varstvo, po katerem kliče Tomšičev spomenik!

Prilagoditna kramljanja

Naočarke – strašne sovražnice človeštva

Kogar piči kobra, mora umreti – Orjaška kača z merjascem v želodcu

Švedski zoolog Eric Mjöberg je o svojih izkustvih na znanstvenem potovanju po Borneu in Sumatri izdal knjigo, v kateri z živo pisano besedo poroča o kobrah, strupenjačah na Sundskih otokih. Najstrašnejša med njimi je tako zvana naočarka, zaradi katere umre na otokih več tisoč ljudi na leto.

Kober je več vrst, najbolj znani med njimi sta Naja Tripudians in Naja Bungarus. Prva je manjša, zraste do meter dolžine, druga se potegne tudi do štirih metrov. Pravijo ji kraljevska kobra. Je to odurna črna kača z dvema svetlim lisama na ušesih, da je videti, kakor bi imela naočnike. Od tod tudi ime naočarka. Kadar je besna in ji preti smrt, se vzpne visoko, sika krog sebe, vrati ji strašno nabrekne. Ne beži od človeka kakor ostale kače, nasprotno, čim ga zagleda, se pripravi na napad. Dobro ve, da ma pred seboj bitje, ki je nevarno in potemtrevu. Včasih preganja domačine ure in ure daleč in tem ne preostane drugo, kakor da se v divjem begu rešijo. Medpotoma odmetavajo obleko s sebe, da kačo vsaj malo zadrže, ker se besna vrže na čunje, jih grize in zastruplja.

Strup velike kobre je smrtonosen, tri, štiri minute po ugrizu za človeka ni več rešitve. Ogrizeni začuti najprej utrujenost telesa, noge klecnejo, zavest izginja in smrt nastopi po splošni ohromelosti organizma. Težko je človeku, srečati se s pošastno plazilko. Če jo napadeš s kamnom ali palico, se zna spretno umakniti. Sretna je tako, da lahko brizgne strup dva metra daleč človeku ali zver naravnost v oko, pri čemer nastopi trenutna slepota.

Naočarke so najbolj razdražljive v dobi parjenja. Gorje človeku, ki jih moti v gozdu, kadar sta samic v samici v ženitvanjskem razpoloženju! Samica je še bolj razkačena od samca in brez pomisleka se v velikem skoku zažene na sovražnika.

V novembru 1924 je naletel sam Mjö-

berg v pragozdu severnega Bornea na naočarko. Čim ga je kača opazila, se je pripravila na skok. Učenjak ni zbežal, nepremično je zrl v kačo, držeč v desnici puško, ki si jo pa ni upal nastaviti na lice, dobro vedoč, da bi pri najmanjšem gibu planila plazilka nanj. Komaj opazno je pritisnil kazalec na petelina in slučaj je hotel, da je bila pri strelu iz roke kača zadeta. Zvila se je v klobčič, prirodoslovec je hitro poslal vanjo še en strel in bila je mrtva. Bil je res srečen slučaj,

če bi kače s prvim strelom ne zadel, bi bilo po njem.

Kobra se hrani z miškami, žabami in drugimi kačami. Često se neopažena priplazi do vasi domačinov in ugrabi tudi dojenčke. Nekoč je Mjöberg prisostvoval dogodku, ko so domačini iz drobovja velike naočarke izvlekli tri metre dolgo kačo. Želodec te kače mora biti res elastičen, ker požre tudi večjo žival. Domačini pravijo, da so videli, kako je na-

očarka samec požrl samico, ker se mu ni hotela vdati.

Druga zelo nevarna kača Bornea je Python Reticulatus. Ta plazilka sicer ni strupena, njena moč je pa v izredno krepkih mišicah. Do pet metrov dolga kača se lahko oklene vola in mu zlomi prsni koš. Je to najpožrenejša žival, ki se nažre tako, da se ne more premikati in potrebuje več dni za prebavo. Mjöberg sam je videl, kako so domačini ubili to kačo, ki se je priplazila v vas in se vtihotapila v železno kletko, v kateri je bil merjasec. Ko je prišel naslednjega jutra gospodar, ni bilo merjasca nikjer, v kletki je pa ležala orjaška, napihnjena kača. Prihiti so ljudje, ubili požrešnico, ji prerežali napihnjeni trebuh in izvlekli na dan mrtvega pujsa.

— Slišite, ljudje, od tu morate proč. Usedli ste se vprav na severni tečaj!

Galebi, žrtve podmorniške vojne

Redkokomu je znano, da podmornice, tudi kadar potonejo, povzročajo velike žrtve v ptičjem svetu. Kadar se namreč galebi spuste na površino morja, da bi poiskali hrano, se jim krila zlepijo s težkim, masnim oljem, ki ostane na površju morja kot sled potopljene podmornice. Ptica ne more več vzleteti in žalostno pogine.

Na francoski obali so mnogo teh ne-

dolžnih žrtv pobrali iz morja in odnesli domov. Doma jih ribiči namakajo v posebne kopeli, ki jih očistijo olja. Nato jih postavijo v kletke, da se s hrano opomorejo, potem jih izpuste. Večkrat se primeri, da se galebi iz hvaležnosti vračajo v vrtove in hiše, kjer so bili gostoljubno postreženi. Rešili so že na tisoče galebov in drugih morskih ptic, samo neki svetilničar jih je spravil 710 iz valov.

Kako težak je suh, pa moker sneg

Rahli, vprav zapadli sneg tehta povprečno 60 do 80 kg m³. To pomeni, da bi 1000 litrov takšnega snega tehtalo 60 do 80 kg, dočim tehta 1000 litrov vode prav toliko kilogramov. Zelo rahel sneg lahko tehta pod posebnimi okolnostmi celo le 30 kg m³. Takšna vrsta snega je slab prevodnik toplote, zato bilke in posevki pod njim izvrstno uspevajo. Sama zemlja se ne more preveč ohladiti.

Moker, zaledenel sneg pa tehta 200 do

800 kg m³! Topli zrak, posebno južni, pa fen mnogo hitreje tope sneg kakor sonce. Pri temperaturah na ničli ali blizu nje ne pada sneg v poedinih kristalih, temveč v snežinkah. Zabeležili so snežni metež celo pri — 30 stop., na tečajih celo pri — 40° C. V Antarktiku je snežna meja na površini morja, v Himalaji je pomaknjena 5000 m visoko. V Alpah je nje meja med 2300 do 2800 m, višje gori leži sneg stalno.

Katera starost je za sportnike idealna

Ameriški zdravniki so se po daljšem proučevanju potrudili ugotoviti, katera starost je za sportnike idealna. Za kegljače so dognali, da so največji »mojstri« pri 30 letih, za prijatelje golfa velja 35, za skakače v daljavo 23, za metalec kopja pa 26. leto kot idealno. Dvigalci uteži so najmočnejši pri 30, skakači v višino so najbolj spretni, ko jim je 24, skakači s palico pa pri 25. letih. Isto velja

za veslače in metalec diska, metanci klavira so najspretni v 31. letu. Še nekaj idealnih let za ostale panoge: boksar 21, borenje 22, nogometaš 23, jiu-jitsu bореc 26, hokejist 27, teniški igralec 28. leto. Pri jahanju in waterpolu velja še 50. leto za idealno. Seveda so primeri, ko so mlajši manj spretni od starejših in so gornje številke le povpreček za množestvene preizkuse.

Delovna sila živalstva večja od človeštva

Belgijski list »Wallonie« v Liègeu piše: Neki statistik se je v sedanjih skisanih časih potrudil izračunati, kako bi bilo, če bi vse živali sveta napovedale človeštvu vojno. Mož je dognal, da bi bila živalska

»armada« tako močna, da bi se ji človeštvo nikakor ne moglo postaviti z uspehom v bran. Samo domače živali bi dale 600 milijonov edinic, 150 milijonov več kakor je Kitajcev. Konj bi lahko razpolagal z nad 95 milijoni borcev, rezervno 7 milijonov mežgov, 100 milijonov bi bilo koz, 21 milijonov bikov, 20 milijonov sobov, da ne štejemo kamele in slone. Koristne živali, ki živijo na planetu, bi tvorile armijo 1.500.000.000 borcev. In koliko ima vsaka žival v sebi človeških sil, če bi jih znale pretvoriti v uporabno energijo proti človeku?!

Kaj premore tank, kaj pehota

Tanki imajo danes dvojno nalogo: napadajo kot člen pehote, ali pa samostojno v zaključenih formacijah. O prvi nalogi tankov ni treba diskutirati, stvar je le taktike, kako pridejo do veljave. Drugače je stvar z nastopom oklopnih divizij, o katerih menijo strokovnjaki, da lahko prebijajo vsako fronto kakor nekdanje konjeniške divizije. Nekateri celo menijo, da lahko te divizije manevrirajo popolnoma samostojno in kot take tudi požanje uspehe.

Praksa je pokazala, da tudi takšni nastopi nimajo predvidenih uspehov. Tanki ne morejo zasesti ozemlja kakor pehota in ker ne morejo zavarovati zaledja, lahko padejo v past, da so zajeti. Vloga pehote se ne more tedaj še tako lahko nadomestiti. Ona dejarsko osvaja ozemlje in ga posede. Ves material napredovanja se mora staviti na razpolago pehoti. Tank pri tej le v kombinaciji s pehoto do prave veljave.

SODOBNA ZMOTA

V Nemčiji imajo karte za moko, karte za meso, za obleko itd. Po ulici gre mlada dama v zelo kratkem krilu.

»Glej, jo, glej,« pravi prijatelj prijatelju: »Ta je gotovo zamenjala svojo karto za obleko s karto za meso!«

— Vprašaj jih, če imajo potne liste s seboj. Kuhar bi rad pripravil kosilo...

Kinin je rešil Kitajsko

Kitajski narod, ki je že mnogo pred vzponom Evrope poznal znanost, je bil od pamtveka izpostavljen uimam. Po vodnjih, lakota, kuga, razne bolezni in revolucije so požirale milijone ljudi. Strašna malarija je pustošila po južni pokrajini Fukien, prav tako v Hunanu na severnem Kitajskem, kjer so že pred 10 leti poizkusili z zdravljenjem te bolezni. Toda vojne so pregnale kmete, v izpraznjenih naseljih so se komarji še bolj razredili in postali nevarni vsej okolici.

Zveza narodov je poslala posebno komisijo na Kitajsko in nje vodja dr. R. C. Robertson je kmalu lahko ugotovil lepe uspehe. Kitajski uradniki, kmetje in kuliji so podpirali komisijo s tem, da so radovoljno jemali po 400 miligramov kinina na dan, v primeru obolenja dnevno en gram do 1,3 gr pet do sedem dni zaporedoma. Dandanes je kinin na Kitajskem splošno znano obrambno sredstvo, moderna znanost je pomagala kitajskemu narodu, ki se je prej zamaš stoletja boril proti nadlegi komarjev in malariji.

Po povratku z uspešnega poleta angleških zračnih izvidnic nad Helgoland: Piloti razlagajo tovarišem svojo turo in uspehe na njej

Ženski kotiček

Ako se negujete - negujete se pravilno

Kakor vsaka stvar na svetu ima tudi negovanje, bodisi v svrhu lepote ali zdravja, svoja pravila. Teh pravil se je treba držati, sicer je bolje, da negovanje opustimo, ker nam je lahko prej v škodo nego v korist. Koliko je samo žena, ki

popolnoma napačno negujejo kožo svojega obraza s tem, da jo raztegujejo sem in tja, misleč, da jo s pridom masirajo. Kadar koli se lotite izboljševanja svoje zunanosti, bodite vselej oprezní.

Lase ni dobro česati s sredine na levo

ali desno, temveč vedno od korenin v smeri od glave, zato je najbolje, če lase pri česanju ali krtačenju dvigamo od glave in jih obdelujemo v zraku.

Lice moramo pri umivanju, brisanju, pudranju ali pa ko ga mažemo s kremo, masirati vedno od brade proti čelu. Nikoli naj ne zdrsi roka po lici navzdol.

Ko čistimo zobe, jih moramo vedno drgniti v smeri od korenine navzdol in obratno, nikoli pa ne v vodoravni smeri.

Ako roke umivamo, brišemo, masiramo ali mažemo s kremo, potegujemo vedno od prstov proti zapestju.

Utrujene noge moramo masirati ali stiskati od stopal navzgor, ker le tako oživimo krvni obtok in okrepimo mišice.

Vsako nepremišljeno ravnanje je nepravilno in ga je bolje opustiti.

Ravnanje s kanarčki

Mašni zaprti peveci so naši drobni kanarčki. Zlasti v mestih vidimo v marsikateri sobi rumenega pojočega ujetnika. Ljudem krajšajo čas s svojo prisotnostjo in ljubkim petjem, zato pa zaslužijo, da jim ljudje lajšajo jetništvo s skrbnim negovanjem in s pravišnim krmljenjem.

Kanarčkom ne smemo metati v hrano kar koli, kar nam pač ostane v gospodinjstvu, temveč moramo hrano nekoliko izbirati. Najprimernejše je sledeče zrnje: repno seme (rips), neke male vrste ječmen, bar in konopno seme. Poslednjega se sme dati le malo, ker se drugače živalca odebeli in pogine. Zelo jim ljubi tudi sladko sadje, kakor: črešnje, jabolka, fige in drugo. Solate jim ni dobro da-

jati preveč, boljše so kurja črevca, košček sladkorja ali bela pena (osa — sepija).

Kletke morajo biti brezhibno čiste, zlasti poleti. Treba jih je večkrat umiti z lugom. Dno ptičnice je treba večkrat postaviti na sonce, da se zamore razne glivice, ki povzročajo bolezní ptičkov. Dobro je, če ga potem potresemo s sipo ali zdrobljeno jajčno lupino. Pitna voda mora biti vsak dan sveža. Kadar se ptički skubijo, jim je treba dati sesekljano trdo kuhano jajce in zdrobljeno konopno seme. V vodo pa dajmo nekoliko rdečega vina in rjast žebelj, ker to ptička okrepi. Paziti pa moramo, da niso kanarčki nikdar na preprihu, ker jim ta zelo škodi.

Negovanje otroških las

Želja vsake matere je, da bi imel njen otrok goste in lepe lase. Vprašanje pa je, če vsaka za to tudi pravočasno poskrbi. Glavna skrb je, da že v zgodnji mladosti ne zanemari otrokove glavičice. Če pri rojstvu (ali pa se pojavi malo kasneje) je pokrita glavičica z neko mastno tvarino, včasih v prav debelim sloju. Ta tvarina se mora takoj odstraniti, toda ne s silo, ampak nalahko, z največjo pazljivostjo. Glavičico je treba namazati z olivnim ali mandljevim oljem, potem pa umiti glavičico z dečjim milom. To mazanje in umivanje se naj večkrat ponovi, ker naenkrat ne smemo otroka preveč mučiti. Napačno, postopajo matere, ki otroku glave sploh ne zmakajo, meneč, da bi to škodilo nežnim lasem. Na glavi se napravi temnorjava skorja, ki popolnoma zamori rast las, ovira koži dihanje in se pozneje le težko odpravi. Z glavnikom ne smemo odstranjevati te skor-

je, ker lahko poškodujemo nežno kožico. Za odpravo zastarele temenice je treba silne potrpežljivosti in previdnosti.

Ako mati prepozno spozna, da ni posvečala dovolj paznje otroški glavičici in je postala temenica premočna, naj se posluži tega sredstva: glicerín in rožno vodo naj zmeša v enakih delih in s tem namaže otroško glavičico. Po desetih minutah naj glavičico umije s čisto vodo in obriše s platneno krpo ter pošuje s tal-mukovim prahom. Temenica kmalu razpoči, nakar jo lahko odstranimo z zelo mehko krtačo.

Kuhinja

Brambórak. (Češka narodna jed.) Kilo surovega krompirja olupimo in zribaj. Osoli, zamešaj eno jajce in štiri žlice moke. Testo mora biti redko, da teče. V kazi razbeli mast in vlij noter testo ter ga razravnaj za prst na debelo. Nato peči na orehovci ali v pačici. Ko se je zapeklo po eni strani, obrni, da se za

peče še na drugi strani. Pečeno zvrni na krožnik in daj toplo na mizo. Zelo pripravna jed za večerjo.

Pomarančna penasta torta. Mešaj 10 rumenjakov, 15 dkg sladkorja in limonove lupine, da dobro naraste. Potem prideni 14 dkg fino zrezanih ali zmletih mandeljnov, sok in lupine od pol pomaranče in primešaj trd sneg, narejen iz 8 beljakov in 7 dkg moke. Peči torto v dveh modelih, sicer pa lahko tudi v enem. Ohlajeno prereži, namaži z gustom pomarančno kremo, oblij z ledom ter okraši s sadjem. Krema: Vmešaj, da dobro naraste, 5 rumenjakov in 6 žlic sladkorja, prilij 1/2 osminke litra zavretega vina in sok ene pomaranče, postavi na ogenj in mešaj, da se zgosti. Ako hočeš bolj gostega, dodaj jajcem žlico moke ali še dva rumenjaka.

Kuhane mrzle ribe. Deni v podoigasto kozo osnažene ščuke, sulce, postavi ali druge ribe, kakor da bi plavale. Potem preceji k ribam že prej kuhane vrele kvasa toliko, da stoji čez ribe, nato pokrij ter pusti, da vro ribe deset minut do pol ure, kakor so pač ribe velike. Za kvaso pa deni v dobro počnjen lonec primerno vode in kisa, košček korenja, koreninice, peteršilja in zelene, vršiček timesa, lorberjev listič, nekaj zrnc popra in na vsak liter vode žlico soli. Ko so ribe ohlajene, jih položi na krožnik kot bi plavale, prereži jih podolgov po hrbtu, potem še pri straneh na poševne koščke, vendar tako, da ostane riba kot bi bila cela. Oblij jih z oljem in kisem ter obloži s trdo kuhanimi jajci, srčki solate, pesno in zelenino solato, karjolo in z vršički peteršilja.

Kuhani smetanovi štrudlji. Naredi vlečeno testo iz pol litra moke, koščka presnega masla in pičlo osminsko litra mlačne vode ter ga pusti, da počiva vsaj pol ure. Medtem zmešaj četrta litra smetane, 2 rumenjaka, 3 žlice v presnem maslu spraznjenih drobtin in tud sneg iz 2 beljakov. Nato deni testo na prt, potresi z moko, ga malo razvaljaj, pomaži s finim namiznim oljem ter kolikor mogoče tanko razvleci. Dobro je, ako vlečeta testo dve osebi. Kar je ob robu debelega, obreži, potem namaži z nadevom ter rahlo zavij, po-veži z vrvice ter kuhaj pol ure v slani vodi. Kuhane razreži na poševne koščke ter jih zabeli s presnim maslom in drobtinami. (Rob testa, ki si ga porazala, lahko primešaš raz-pancem.)

Vaniljevi rožički. Deni na desko 14 dkg presnega masla, 14 dkg moke, 7 dkg sladkorja, malo limonove lupine in 14 dkg drobno zrezanih mandeljnov; vse to z požena drobno zdrobi, prideni še eno drobno jajce in naredi urno testo; iz testa naredi majhne rožičke, zloži jih na pločnino in spci v precej vroči pečici; še vroče povlajaj z vaniljevim sladkorjem.

Orehovi krhki rožički. Deni na desko 15 dkg moke, 14 dkg presnega masla, 8 dkg sladkorja, 8 dkg drobno zrezanih orehov, na-

to cimeta in eno drobno jajce. Vse to z nožem sesekaj in zdrobi z rokami ter naradi urno testo na hladnem prostoru. Oblikuj z rokami majhne rožičke, jih zloži na pločnino in spci v srednji vročini; še vroče povlajaj z vaniljevim sladkorjem ali pomaži surove z jajcem, pečene pa samo potresi s sladkorjem.

Dobre šibice. Tolci v snežnem kotičku 3 jajca in 21 dkg sladkorja, da se zelo speni; v to zamešaj 5 dkg na listke zrezanih mandeljnov, 7 dkg drobno zrezanega citronata, malo pimenta, klinčkov, cimeta in počasi zamešaj 20 dkg moke. To testo namaži na pomazano pločnino prst na debelo in ga jeni, da se peče. Na pol pečeno razreži na prst debele in prst široke šibice, ki jih popolnoma spci.

Praktični nasveti

Kako odstraniš oljnate barve iz lesa? Lise oljnate barve v lesu drgni z dežnico, v kateri je raztopljenega nekaj luga in kosček apna.

Čiščenje bisernice. Ne čisti nikdar stvari iz bisernice z milom. Čisti jih z vodo, v katero si dala nekoliko ilovice.

Blato iz obleke se odstrani na sledeči način: Najprej pusti blato, da se popolnoma posuši. Nato ga izmencas in temeljito izkrtaciš iz blaga. Potem vzemi krompir, ga prereži čez polovico in dobro pomaži z njim madež. Madež izgine in blago ostane snažno.

Kako razločimo pristen čaj od ponarejenega? Noževa konica čaja se dene v kozarec mrzle vode, pokrije se z dlanjo vrh kozarca in se dobro strese. Pristen čaj vodo komaj porbarva, medtem ko je od ponarejenega takoj močno rjava.

Kako čistimo fotografije? Fotografije čistimo najbolje, če jih previdno obrišemo s kosčkom sveže zemlje, seveda s sredico brez skorje.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je DARMOL.

Star grah dobi okus, kakor če bi bil zelen, ako ga namakaš 15 ur v mrzli vodi in ga hraniš nato 48 ur v vlažni volneni krpi na gorkem kraju. Nima samo dobrega okusa, tudi skuha se hitro.

Kako obvarujemo predmete iz gumija, da ne razpokajo? Glicerín je najboljšo sredstvo, s katerim ohranimo gumijeve stvari pred razpokanjem.

Kako lupiš jabolka kakor kuhan krompir? Namочи jih eno minuto v vreli vodi, potem se jim lupi koža kakor kuhanemu krompirju. Enako ravnaj s slivami ali češpljami.

Predpasnik - upoštevan del obleke

Gospodinja ima mnogo najrazličnejšega dela, a delo samo, kakor tudi družina in morebitni nepričakovani obiski, zahtevajo od nje, da je vedno čista. Da se pri delu ne bi zamazala, je od nje težko zahtevati, toda to je še ne opravičuje, da bi bila stalno umazana. Izogne se pa lahko temu le na ta način, če si praktično uredi svojo delovno obleko.

Mnoge gospodinjice nosijo za delo razne obnošene obleke, ki so neprikladne za delo, in po svojem kroju ter materialu sploh ne sodijo v kuhinjo. Ako si že vzame obnošeno obleko za kuhinjo, jo mora najprej tako prenarediti, da bo svojemu

namenu odgovarjala. Najbolje pa je, če si vsaka gospodinja namesto ene dražje obleke za družbo (ker gotovo jih ima že več in se bo eni lahko odpovedala) nabavi cenene pralne materale za več domačih delovnih oblek. K vsaki pa si naj nabavi dva do tri predpasnike, ki jih lahko prikoži tudi iz starh poletnih oblek. Predpasnik predstavlja le večjo ali manjšo krpo, ki jo lahko naglo operemo, posušimo in zlikamo, posebno praktičen pa je zato, ker ga lahko vsak trenutek odložimo, a obleka pod njim bo čista. Prihranimo si neprestano preoblačenje in zadrego pred nepričakovanimi gostom.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU
ROMAN 7

Glenison je opazovala pisano družbo z velikim zanimanjem. Večinoma je sedela na palubi s knjigo v naročju. Dva ali tri gospodje, ki so se ji skušali približati, je vljudo in odločno zavrnila. Njen edini prijatelj je bil mali Robin Michell, ki ni mogel pozabiti njunega čudovitega srečanja v kabini. Kadar se je naveličal igre z drugimi otroki na palubi, je pritekel k njej, sedel ter neumorno čebrnjel s svojim samozavestnim glasom.

»Povej mi pravljico,« si je zaželel.

Glenison ni še nikoli nikomur pripovedovala pravljice. Potrudila se je. Posrečilo se ji je, da je spredla nekakšno pravljico, ki je Robinu celo ugajala, ker kaj takega menda še ni slišal. Med pripovedovanjem je često umolknila in Robin ji je moral pomagati.

»Nekoč sta bili dve deklici...« je pričela.

»Deklice nimam rad; napravi iz njih dečke, prosim...«

»Poslušaj torej! Nekoč so bili trije dečki...«

»Prej pa si rekla, da sta bila samo dva...«

»Torej. Nekoč sta bila dva dečka...«

»Veš kaj, naj bodo kar trije, če ti je prav. In dovoli jim, da smejo tekatí po tako veliki palubi kot je na naši ladji. Dovolí jim, da si gredo pogledat tudi ogromne stroje, če se jim bo ljubilo, veš!«

Tako je polagoma nastajala pravljica, ki je bila malemu Robinu silno všeč.

Včasí je prišel tudi Colin Michell. Spregovoril je z Gleno nekaj besed ter za roko odpeljal Robinu. Glen je zrla za njima in tesno ji je bilo v srcu. Ta visoki škot z resnim obrazom, mirnimi sivimi očmi in temnimi lasmi — kaj neki je bil težkega doživel? Zdelo se ji je, da ga je moralo nekaj v življenju naravnost streti. Opazila je, da se z nikomer ne druží, zlasti ne z ženskami. Nekoliko podjetnih samíc je tvegalo nanj napad, toda vse so razočarane omagale ob hladnem škotu. Colin Michell je imel zelo prikupen obraz s pravišnimi, toda ostrimi potezami. Smehljaj se je samo tedaj, kadar je govoril z Robinom. Takrat pa je bil njegov smehljaj zelo nežen in mil. Kazno je bilo, da je živel le za svojega sinka. Kadar se je mali Robin igral z otroci, je sedel Colin Michell v naslonjaču, z ne-

pogrešljivo pipo med zobmi, in zasanjan o zrl čez morje.

»Ob tem možu se razbije vsak poskus,« so sprevidele ženske na ladji. »Ta strupeno sovraži vse žene!«

»Ah — očka, zdajle sva prišla k najlepšemu! Zdajle je tisti veliki volk za vrati. Ali bi ne mogla priti sedaj, ko sem povečerjal, miss Kenworthy vsaj za trenutek k moji posteljici, da bi mi povedala pravljico?« je nekega večera prosil mali Robin.

Michell se je obotavljal.

»Če je ne bo, bom ležal z odprtimi očmi in dolgo, dolgo mislil, kaj je volk storil...«

Glenison je prišla. Odtlej se je Michell čestokrat pomudil pri njej na palubi. Presodil je, da je mlada in zelo razumna žena. In ne kakor ostale lisice na ladji!

Toda tudi drugi so to opazili ter mnogo o tem potlej govorili. »Tisto dekle z gostimi obrvmi se je sprijateljilo z dovcem.«

Glenison in Michell sta sedela drug ob drugem na zadnjem koncu palube. Michell je opazoval Glenino glavo na rdeče oblažinem naslonjaču. Teh šestnajst dni vožnje po morju jo je precej spremenilo. Prej tako temačen obraz se je zvedril, oči so postale jasne in svetle. Temne lase je morski veter skuštrajl in

nakedral okoli obraza. Nihče bi ji ne prisodil osem in dvajset let. Sveža je postala, povsem drugačna kot je vstopila v Tilburyjo na ladjo. Kakor da bi presahnil rožo na sonce...

Tudi Glen je občutila izpremembo. Čar norja in sončnega vetra jo je vso prevzel. In pa te mlačne, tihe nečti, ko so valovi česali za ladjo v srebrni megli. Ko so pluli skozi Rdeče morje, je videla na obali nočne ognje domačinov v samotnem in pustem skalovju. Nekaj neslutene in neznane je napolnilo njeno dušo. Ni vedela, kaj, toda čutila je, kako se ji krade v srce mehko razkošje.

Več moških je spet poskusilo svojo srečo, toda Glenison jih je hladno zavrnila. Njih prazno besedičenje ni moglo odtehtati njene lepe samote, polne drhtečih sanj. Rajši se je igrala z malim Robinom in nekoliko posedela z njegovim tihim in še vedno skrušenim očetom, Colin Michell ni bil nikdar vsiljiv, zato ga je imela rada.

Toda tudi Michell je opazil njeno nenadno spremembo. Postal je odkrit. In nekega dne mu je nekoliko pripovedovala o svojem življenju v Angliji ter o čudnem volilu stare Janete Rossove.

»Zakaj ste si izbrala vprav Kenijo?« jo je vprašal.

»Zato...« in je nekoliko zardela.

(Dalje.)

Šah

K občnemu zboru Slovenske šahovske zveze

Jutri bo v Trbovljah občni zbor Slovenske šahovske zveze, ki je najvišja predstavniška organizacija slovenskega šahovskega življenja. V njej so sedaj menda brez izjeme vključena vsa šahovska društva in klubi v Sloveniji, zato bo jutrišnji občni zbor legitiimni parlamentarni nastop slovenskega šaha. Po raznih perturbacijah in homatijah, ki jih je doživela SSZ, bi bilo potrebno, da dobi ta parlamentarni trboveljski občni zbor slovenskega šaha tudi svojo demokratično vsebino, da se tako izključi že od vsega začetka vsakršno favoriziranje kateregakoli kluba ali skupine. Kakor na drugih poljih, tako je potrebna tudi v šahovski organizaciji popolna sloga in skupnost. Osebnih in klubskih interesov morajo na stran! Letošnji zbor ima še prav poseben poudarek v tem, da je treba po predlogih o decentralizaciji jugoslovanskega šaha ustvariti v še večji meri avtonomno slovensko šahovsko zvezo, ki bo morala prevzeti v bodočnosti na svoja ramena težje in odgovornejše naloge kot doslej. Pomisliti je treba, da poslej ne bo več samo reprezentativnega značaja, ampak v prvi vrsti trboveljskega, delovnega, organizacijskega. Glavna iniciativa, ki je prej izhajala iz jugoslovanskega šahovskega saveza, bo poslej porazdeljena in prepuščena posameznim zvezam kot avtonomnim telesom. Z drugimi besedami receno: gre za bodočnost slovenskega šaha. Zato se morajo vsi, ki bodo sodelovali kot reprezentanti svojih klubov na letošnjem zboru v Trbovljah zavedati, da je ta zbor poverjen z zelo odgovorno nalogo. Dobro pa bo mogoče obaviti to nalogo le s konstruktivnim in slovesnim delom, brez vsakršnega nadmudrivanja in id, skupno, močno in v korist vsemu slovenskemu šahu. Slovenska šahovska zveza bo poslej v naši državi ogledalo slovenskega šaha, kolikor bo ona veljala, toliko bo veljal slovenski šah kot celota! Poglavitna njeva skrb bo, da v bodoče še tesneje poveže med seboj posamezne šahovske centre in klube, jim da, kolikor tega sami ne zmorejo, potrebni pobud in pomoči ter zaleta. S tega stališča je zatorej nujno potrebno, da zveza nikakor ne postane skrbna mati samo izvornim, ampak mora brez razlike vse pravilno in s tem večjo radostjo upoštevati. Vsako pristranost je treba temeljito izključiti, zakaj le na ta način bo imela zveza poleg formalnega tudi svoj stvarni in docela objektivni značaj!

Ljubljana in njeni klubi so brez pridržka in debate temelji, na katerih stoji slovenski šah. Zato je razumljivo, da bodo njemu predstavniki tudi tvorili jedro Slovenske šahovske zveze. Zelo napak pa bi bilo, če bi kdorkoli

sodil, da je Slovenska šahovska zveza več ali manj samo zadeva Ljubljane ter je treba temu analogno tudi prikrojiti vodstvo zveze. S tem bi bila postavljena ograja, ki bi stvari mnogo škodila, ker poglavitna naloga zveze je, da res povezuje v močno celoto ves slovenski šah. Kar nas je s severne obronke Slovenije gledamo na šah tudi z naše narodne prestižne perspektive, smatrajoč ga za zelo važen faktor v našem narodno-družabnem izživljanju. Tak šah mora zveza še posebno podpreti, ga pritegniti, mu dati možnosti in pobud za razvoj, zanesti smisel zanj med mladino, ki jo bo tudi šah in njegova šola okrepil za kasnejše življenje. Ljubljana je trdna, Ljubljana je močna sama iz svojih virov in pobud. Slovenska šahovska zveza pa mora poskrbeti, da bo močna, da bo odporna in razgibana tudi »periferije«. Zveza mora zato upoštevati vsak klub, njej mora biti vsak klub enako drag in mile.

V dobrem, tovariškem in demokratičnem vzdušju more roditi letošnji važni zbor v Trbovljah najboljše sadove za bodočnost slovenskega šaha. Vse ostalo je stvar praktične izvedbe in organizacijske sposobnosti bodočega vodstva. Poglavitni je duh sloge in enotnosti!

Francè Gerželj.

Keres — humorist

Pričujočo partijo je igral vele mojster Pavel Keres v nekem dopisnem turnirju. Njegov nasprotnik je bil pravcati začelnik, ves požrešen na »lese«. Keres se je z njim na duhovito in zelo hudomušen način poigral ter svojo humoristično partijo zaključil s strahovitim udarcem.

21. Letonski gambit

Beli: N. N.

Črni: P. Keres

1. e4, e5 2. Sf3, f5 (tkz. Letonski gambit, ki je še malo raziskan. Seveda v takih okoliščinah Keres lahko tvega kar hoče) 3. Sxe5, Sc6 4. Dh5+ (pravilno bi bilo na c6 zamenjati in nato Sc3, igra na les se ne obnese), g6 5. Sxc6, (Sxg6 bi bilo le prenevarno, ker sledi Sf6 6. Dh4, Tg8 7. Sxf8, Tg4 in Te4+), dxc6 6. De2, Lg7! (Keres menda že vidi konec, zato mu je celo prav, da mu beli popolnoma očisti kraljevo krilo) 7. exf5+, Se7 8. fxg6, Lf5 9. gxf7, Dd7 10. Dh5+ (lovca na f1 je vendar prehudo zacementiran), Lg6 11. Dh3 (seveda, beli bi rad menjal dame!), Sf5 12. Dd3 (neverjetno vsiljiva dama, za vsako ceno bi se rada zamenjala), Df7 13. Dc4, Df6 14. Sc3, 0-0-0 15. d3, Tde8+, 16.

Le3, Txe3! 17. fxe3, Sxe3 18. Da4 (beli bi rad še petega kmeta), Tf8 (grozi mat na f2) 19. Le2 (Sedaj pa zaključiti Keres s knock outom), Dxc3+! 20. bxc3, Lxc3 mat.

Pomen proste linije

V šahovskih partijah igrajo najrazličnejše okolnosti važen pomen. Posebno upoštevane so v modernih partijah tkz. proste in odprte linije, kdor gospodari nad njimi, ta izvaja na nasprotni tabor strahovit pritisk. Mojster na

prostiti linijah je bil zlasti pokojni Aron Nimcovič, čigar specialiteta so bile zlasti 7. linije. Če je njemu uspelo zasesti s težko figuro 7. linijo, je skoraj vselej v tisti partiji tudi zmagal.

Iz nekega klubskega turnirja v Berlinu pri našamo partijo, v kateri je znani nemški mojster Fritz Sämisch na zelo zgovoren način zmagal na odprti a liniji.

23. Škotska igra

Beli: Kirchhammer

Črni Sämisch

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. d4, exd4 4. Sxd4, Lc5 5. Le3, Df6 6. c3 (zanimivo, vendar pa nekorektno je tkz. Blumenfeldovo gambitno nadaljevanje 6. Sb5, Lxe3 7. fxe3, Dh4+ 8. g3, Dxe4 in črni obdrži materialno premoč), Sge7 7. Lb5 (običajneje je 7. Sc2! Lxe3 8. Sxe3, Dc5 z izenačeno igro), Lb6 8. 0-0, 0-0 9. Sa3, d5! 10. Sxc6, bxc6 11. Lxb6, axb6 12. Ld3, Td8 13. De2, Sg6 14. exd5 (z menjavo beli ne bo prišel do remija, boljše je bilo f4), cxd5 15. Lxg6, hxg6 16. Tf1, c5 17. Tad1? (beli prepušča črnemu obetajočo a linijo), Dc6 18. Te3, Le6 19. Dc1, Da4!

20. Ted3, Tdc8 21. Dg5, b5 22. Te1, Ta6 23. h4, b4 24. cxb4, cxb4 25. Td4, Da5 26. Sb1, b3! 27. Te1, Txc1+ 28. Dxc1, bxa2 29. Sa3, Dc5! 30. Dxc5, aa1D+ 31. Kh2, Dxb2 32. Se2, Ta8 33. Se3, Te8 34. Da7, Dxf2 in beli preda.

ŠAHOVSKO ŽIVLJENJE V PTUJU

Ptujski šahovski klub kot edino središče, kjer se zbirajo ptujski šahisti, je imel v torek širši sestanek, na katerem je vodstvo kluba predložilo načrt nekaterih prireditvev. V nedeljo 3. marca ima klub v kavarni »Korže« občni zbor. Koj nato pa prične 5. marca prvenstveni klubski turnir za leto 1940. Prijave sprejema do 4. marca g. Šostarič. Razen tega bodo odslej vsek mesec brzopotezni turnirji. Mimo teh internih prireditvev ima klub v načrtu nekaj medklubskih tekem, da se tako domače članstvo seznani s šahisti v drugih mestih Slovenije. Za začetnike in šibkeje igralce pa se pripravljata teoretični tečaj.

Po sestanku je bil brzopotezni turnir, ki se ga je udeležilo 11 igralcev. Prvo mesto si je z 10 točkami priporil Rudi Šostarič, sledila Svab H. z 9 in Zelenko Milko s 7 točkami.

ČETVEROMATCH V DELFTU

Akademski šahovski klub v Delftu na Nizozemskem je priredil četveromatch, v katerem so igrali dr. Euwe, bivši dunajski mojster in šahovski novinar Hans Kmoch; Landau ter van den Bosch. Pevo mesto je z 2 in pol točke zasedel Kmoch, ki je partijo proti dr. Euweju igral remis, dočim je igral dr. Euwe remis še z v. d. Boschem ter zasedel drugo mesto, Bosch je bil tretji, Landau pa je doživel katastrofo, ko je izgubil vse tri partije.

Š. S smrtjo vladnega svetnika E. Lileka je izgubil Celjski šahovski klub svojega soustanovitelja, podpornika in dolgoletnega člana. Članstvo kluba se je spominu pokojnika oddolžilo s primernim zneskom šolski kuhinji.

Š. Radeče : Krško 5:3. V okviru tekmovalnj za prvenstvo SSZ je preteklo nedeljo premagal šahovski klub Radeče šahovsko sekcijo sportnega kluba iz Krškega v razmerju 5:3. Jutri je revanšna tekma v hotelu »Jadrane«.

Š. Spominski turnir Kautskega v Pragi je tik pred zaključkom, v vodstvu sta Dobias in Nemeček z 9 točkami.

Š. Prvenstvo Lizabon je osvojil na portugalskem turnirju Mazou da Kosta, ki velja za najboljšega portugalskega igralca.

Š. Rudolf Spielmann je odigral na Svedskem na simultankah 311 partij z rezultatom +206, —47 in =58.

Spomnite se CMD!

Pridi pomlad!

Vida Munihova.

Pomlad, kdaj prideš k nam spet?
Hodili že radi bi na sonce se gret,
naveličali vsi smo se črne peči,
od sedenja in mraza nas boljjo kosti.

Oči, oslepljene od snežne beline,
pomlad, vsi tvoje želimo m'ne!
Cvetja, zelenja spet nam prinesli,
žarkov sončnih v domove natresi!

Janko Tanič.

Pohorska pesem

V pohorsko prelepo stran
srce moje hrepeni,
tja ozira se vsak dan,
kjer brezskrbno se živi.

Temni gozdi, širne dalje,
toplo sonce, kras neba,
to so vedno moje sanje,
to želim si iz srca.

Oh, da skoro bi se vrnil
zopet topli letni čas,
v pohorsko bi stran obrnil
svoje srce, svoj obraz.

Janko Tanič.

POMENKI Z MLADINO

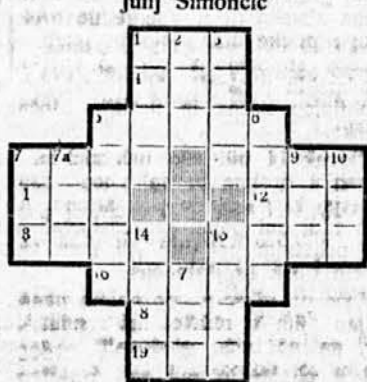
Igor Samorod. »Misli« so težko čtivo vendar sem jih pustil skoraj v celoti takšne, kakršne sem dobil. Mnogo je v mlademu človeku, kar išče rešitve, kar se lomi vanj. Tako je da se mladost včasih ne more znajti ter obupuje ob problemih, ki se odpirajo z vsakim dnem pred njim. Iz tega se rodijo potem taki protesti, kakor so te »Misli«. Vendar bi si pa jaz le želel tako stvar bolj pripovedniško povedano. Tako grebenje okolice problema bralca utruja. Bralce je nepotrepljiv ter hoče vedno, na vsaki strani kaj novega izvedeti. Pozdravljeni in vrni se k umirjenemu pripovedvanju! — Pavel Gaal. Prav je, da si še ogledaš iz Murske Sobote, oziroma iz Bečinev in da si pošla spisa in uganki »Pitki nozimi« so izšli tokrat. »Očka« ne delaš prav« pa se je zdel uredniku preveč pridigarški, pa ga je odložil. Pozdravljeni! — Janko Tanič. Pesmi sem dobil ter bodo počasi izhajale. Lep po-

drav! — Vida Munihova. Res si nisem mogel kaj, da ne bi te tvoje vroče želje objavil, saj si tudi jaz kakor vsi drugi ljudje želim pomladi, kajti zime smo že vsi siti. Torej pošlji še ostale pesmi! Ono »Večernik« sem dobil, a je kar ne upam objaviti, da mi ne bi kdo očital, da se sam hvalim. Saj veš, kakšni so ljudje in zlobni jeziki. Pozdravljena!

Urednik.

Kr.žanka

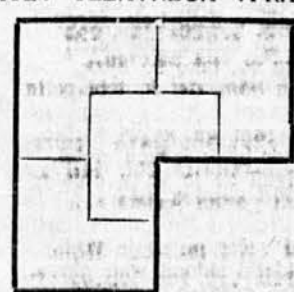
Julij Simončič

Vodoravno: 1. pridevnik (znači barvo); 4. pridevnik (znači trdoto); 3. mesto v Bosni; 7. dragi kamen; 8. vrba; 11. moški glas; 12. družinski član; 13. rimsko božanstvo; 15. poljski pridelek; 16. človek z velikim nosom; 18. nasprotje od laži (prislov); 19. deški glas.

Navpično: 1. slog; 2. usnje; 3. ptica; 5. pripovedka; 6. vrtno sočivje; 7 in 7a dvojica; 9. tekočina; 10. žensko ime; 14. pritok Save; 15. samolovna naprava; 17. odposlanec.

RESITEV TEŽAVNEGA VPRAŠANJA

»Večernik«

za mladino

Leto 2

Maribor, 25. februarja 1940

Štev. 8

MISLI

IGOR SAMOROD

Zdelo se mi je, kakor da sedim nekje med tulečo rimsko drhaljo in zrem srepo v areno... O, da bi jih videli, ljudje! Vse oči so gledale po živinskem in ustnice so drgetale v strasti ter poželenju, ko sta se tam spodaj, globoko pod njimi borila gladiatorja med seboj za življenje. Kakšna neumnost! Počemu sta se le pretepala in stregla drug drugemu po življenju? Zakaj nista zbežala in jo potegnila v samoto, proč iz gnilega Rima in pomehkuženih meščanov? Toda ljudje so bili žejni krvi, hoteli so videti, kako bo tekla, počasi v drobnih curkih in močila siv pesek na tleh! In njih pogledi! Koliko veselja in utešenja po nagonih je bilo v njih, o, da bi videli! Krik premaganca je bil zanje radost... Pesti so se stiskale in odobravanje je pljusalo po amfiteatru. Vse se je treslo. Ko je dvignil zmagovalca glavo proti vse-mogočnemu občinstvu, morda iz jeze ali pa ponosa do drhali, kakšna sladkost se je razlila po licih »zverine«, ki so se delele okrog arene! Palec navzdol! Zanjani je prebledeval premagane in nemo prosil milosti pri rimski gospodi. Ljudstvo je videlo kri, rdečo, gorko kri, kako je curkala iz ran, kako so se zbirale rdeče mlakuže po zemlji, ki je vpijala to drago tekočino s tako slastjo, kakor da je še nikoli ne bi okusila. Ko je ljudstvo zagledalo kri, je pobesnelo: krvi, krvi. Še več... Še...! Da bo Rim plaval v krvi! Palec navzdol! Množica je zrla na umirajočega in se naslajala, ko je tovariš zmagovalca prebodel gladiatorja; gladiator pa je še v agoniji preklinjal hlapčevsko mesto pomehkuženec.

Nastopili so drugi borilci, par za parom je stopal v areno, se priklanjal rimski drhali, in že sta se zablistala meča.

Tišina... Le škrgetanje peska na

tleh, včasih rahlo sopenje in stok, poln smrtno groze, in jekleni udarci... Le to je sekalo mir v amfiteatru, ki je napeto opazoval. Le od časa do časa je presekal tišino zadržan klic, močno podobel živalskemu kriku.

Tako so se vrstili par za parom... Vedno je obležal eden mrtvev in v krvi sredi kričevega občinstva in vselej so se priplazili slugi kradoma kot tatovi, prijeli mrtvega za noge in ga odveliki nekam iz arene. Samo ozka razvlečena sled je še pričala, da se je bilo dvoje življenj v zabavo rimskega ljudstva... Panem et circenses!

Vse to mi je zadnjič prišlo pred oči tako živo in verjetno, da niti za hip nisem podoivil, da niso bile sanje, ampak resnica... Kajti ko sem se še isti dan sprehajal po mestu, sam ne vem zakaj sem se ustavil pred nekim plotom, na katerem so bili ležaki, na pol raztrgani in mokri od neprestanega dežja. Stresel sem se, kaj sem bral in videl! Kakšne slike, kakšni prizori, o Bog! Rajč ne govorim o tem! Le to pravim, da me je pretreslo, kar sem videl na plotu. C nekem kinu je bilo, vabilo na predstavo... Ti prizori so napravljeni po okusu občinstva, po okusu izgubljenih deklet in paglavcev, katerih življenjski cilj je bandit v podzemlju, Chicaga, prevejanega sleparja kje v predmestu ali pa zvodnika v najbolj živahnih ulicah našega mesta. Povsod samokres in se samokres, nato vitezi, jahanje na življenje in smrt, napadi ob belem dnevu na banke in še marsikaj... Pa naj se konča srečno za junaka filma ali ne, gledalec pride vedno na svoj račun. Poslušajte, kri, topla kri, mar ni užitek, za dostitev svojim strastem in zabodam?

Film

Tragedije poročenih žena v Hollywoodu

TIHE TRAGEDIJE ŽENA, KATERIH MOŽJE USTVARJAJO FILME, KI ZABAVAJO VSAK DAN NA TISOČE ŽENA, MEDTEM KO NJIH LASTNE ŽENE UMIRAJO OD DOLGO ČASJA

Jugoslovanka Erna Englanderjeva, ki je poročena v Hollywoodu s šefom enega izmed oddelkov, v katerem dela Walt Disney svoje risane filme, je torej napisala ženam, ki jo zavidajo, ker je v Hollywoodu.

Mnoga dekleta mislijo, da bi bile srečne, če bi smele biti žene piscev filmskih scenarijev. Letos so mi mnoga dekleta v Evropi

Varujte svoje zdravje s tem, da skrbite za

redno stolico.

Jemljite dnevno po jedi 1 do 3 Leo-pilule, ki vam pomagajo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 969 od 28. X. 1938

Leo-pilule

izjavila, da moram pač biti zelo srečna, ker sem poročena s človekom, ki piše filmske manuskripte, ki jih potem one gledajo na filmskem platnu. Tak moč, to more biti interesanten človek, romantična postava prvega reda! Vsa dan navduši po kinematografih na tisoče ljudi, in to po vsem širnem svetu, a ta publika se navdušuje ter trepeti z njim vred za prizore, ki jih je pričaral na filmsko platno.

Žena takšnega človeka pač mora preživljati razgibane dneve. V Hollywoodu živi! O, Hollywood! Res je, da so naši možje zaposleni v Hollywoodu, da dobro zaslužijo, da imajo vilo, da nam plačujejo služabnice, kupujejo avtomobile, da nas zasipavajo z denarjem, in da nam izročijo tudi svojo plačo — ali prav v vsem tem je dokaj nesreče.

Da morejo možje obsipavati svoje žene, morajo zelo mnogo delati, da se lahko potem zabavajo žene po vsem svetu, ko zrejo njihove filme. To delo jim vzame, toliko časa, da nimajo časa za nas, katere smo vendar njihove prave žene. Žene teh slavni mož po navadi životarijo v senci.

Praktično vzeto delajo naši možje skoraj ves dan in vso noč. Ko so prosti, so tako utrujeni in izčrpani, da jim je kajpada prav

malo do tega, da bi se nas zabavali ali pa da bi jim bilo sploh do kakšne zabave. Kajti sleherni dan visi nad njimi isti Damoklejev meč: najti morajo vedno, nove in nove teme. Ure in ure diktirajo svoje misli mladim tajnicam ter se na dolgo in široko razgovarjajo s režiserjem, filmskimi zvezdniki in zvezdnicami ter s producentom o snovi. Razpravljajo o teh rečeh ves dan, včasih pa tudi kasno v noč. A ko končno vendar pridejo domov k ženam, ki jih nestrpno pričakujejo, kaj delajo potem doma ti genialni romantiki?

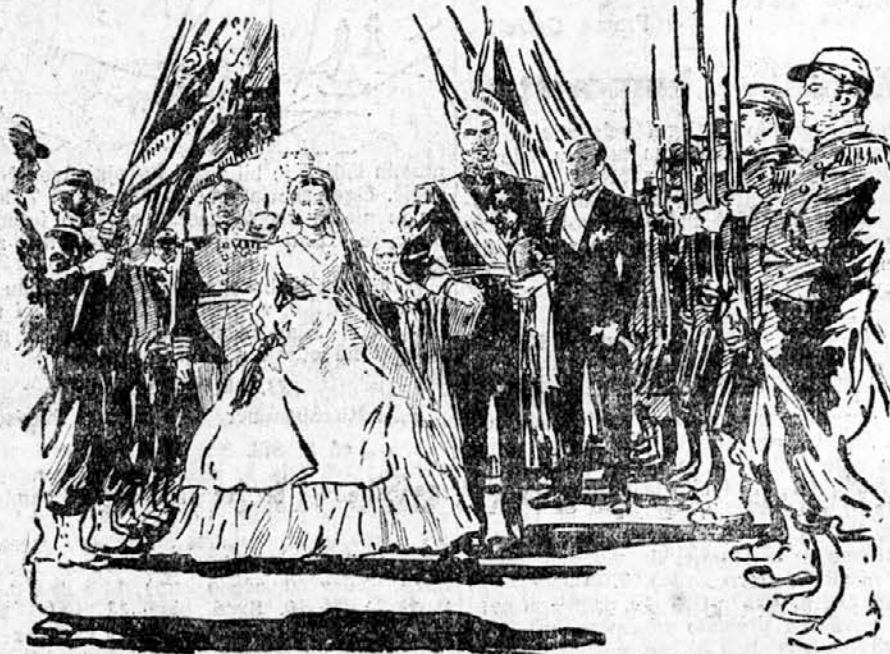
Mož, ki je scenarist ali režiser ali igralec ali karkoli že, pride domov utrujen ter si želi samo nečesa, a to je — počitka. O kakšnih sprehodih sploh ni govora. Mož doma misli samo se na to, da bi se čimprej vlegel v posteljo ter se spočil. Takrat, ko ni docela izčrpan, stopi še pred večerjo za trenutek ali dva k prijatelju ali znanu. Nato nastane vprašanje, kako bo prebil večer, v kateri restavraciji bo večerjal: kajti v Hollywoodu pripravljajo v vsaki restavraciji drugačne

jedi: francoske, italijanske, dunajske, kitajske, švedske, švicarske itd. Redkokdaj boste našli pri vseh članih iste družbe enake okuse. A ko se družba že odloči, v kateri restavraciji bo večerjala ter se tudi navečerja, nastane novo vprašanje: kam po večerji? Nekdo bi rad v igralnico, ali v soboto je treba tudi ženam posvetiti malo več pažnje ter jih s čim razvedriti; saj so ves teden samevale doma. Če kdo tiho predlaga kak kinematograf, začne protestirati vsa moška družba ter dokazovati, da so kinematografov sili do grla.

Na koncu koncev pa je le treba priznati, da se tak večer po navadi zapečati s kinematografom. Če si izberemo dober film, uživamo samo ženske, možje pa ves čas polemizirajo o filmu, ali pa, kar je še slabše, tiho pohrkavajo, da nam uničijo še tisto troho veselja, ki ga imamo s filmom.

Sploh ima v Ameriki redkokateri mož čas, da obeduje doma. Žene telefoniramo druga drugi in tako zabijamo čas. Shajamo se, igramo tenis, jahamo, se vračamo znova domov, se znova preoblačimo ter odhajamo na obed k prijateljicam. Kolikor nam pa preostane časa, hodimo po Hollywoodu, obiskujemo razne modne hiše in prečestokrat kupujemo docela nepotrebne stvari.

Po poldnevih obiskujemo koncerte ter predavanja, delamo po najrazličnejših karitativnih društvih, pri Rdečem križu ter pletemo za

Carica Šarlota in Maksimilijan, katero igrata Beite Davis in Brion Aherne v največjem filmu letošnje sezone: »Juarezu«. Pri snemanju monumentalnega filma je sodelovalo več let nad 7.000 ljudi.

ZARAH LEANDER POJE V »PESMI PUSČAVE«

Pred kratkim smo gledali tudi v Mariboru Ufin film »Pesem puščave«, v katerem i

igrala glavno vlogo nemška filmska zvezdnica Zarah Leander. Vsi filmi, kjer nastopa ona, so glasbeni. Za »Pesem puščave« je napisal glasbo Nico Dostal. Dostal je komponiral glasbo na podlagi arabske glasbe. Zarah Leander je pela v »Pesmi puščave« pesmi »Nekaj solz bom potočila« in »Fatima, zapoj mi pravljico...« Vbesinsko pa je film reševal problem prijateljstva in dolžnosti, ko postaneta dva prijatelja po sili razmer nasprotnika.

može jopice in nogavice. (Samo, da teh jopic in nogavic oni nikoli ne nosijo). Potem čitamo in se obiskujemo. Toliko pretičimo skukaj, da si imamo prav za prav malo kaj povedati druga drugi. Ob peti uri pa je že vsakaj, da si amamo prav za prav malokaj poda bo telefon pozvonil in da bo mož javil, ali lahko pride k večerji ali ne. V večini slučajev ne telefonira mož, ampak njegova tajnica, to pa docela uradno.

Snema se vsak dan. Naši možje žrtvujejo ves svoj čas filmu. Občinstvo nato poseja filme ter se zabava nad deli, ki so jih napravili naši možje, ko smo morale me umirati od dolgočasje. Vsaka izmed nas bi obupala, če ne bi gojila svetlega in trdnega upanja, da bo nekoč boljše.

In tistim, po igri, gotovo gori srce, pogum jih osvaja, ni večjega junaštva kakor ga je videl v poslednjem filmu, tam v umazani ulici, ko je z vso dušo sledil dogodkom! Čujte, za tri in pol dinarja imate pet mrtvih in dva roparska napada, nesešto pretepotov in podobnih junaških podvigov. Ali ni toraj na zemlji, predragi obiskovalec kina, pa najsi je ta v Cafovi ali pa katerikoli ulici? Podjetniki so brihtni ljudje; oni že vedo, kaj je treba in kaj ne, oni vedo, kako se polnijo njihove blagajne in raztezajo že itak široke pasove, da oni že vedo! Resnično, te ljudi spoštujem; kajti oni mislijo za vso množico, nato pa jim jed pripravijo.

Tisoče let smo gradili kulturo in civilizacijo, gradili s krvjo in potrpežljivostjo, toda glej...! Ko pa z eno samo kretnjo strgaš s sebe rahel pajčolan omike, pajčolan, ki ga je tkalo vse človeštvo, iz roda v rod, iz stoletja v stoletje prav do današnjega dne — tedaj si samo zver, ki hrepeni po krvi...

Zadnjič sem opazoval pijanca, kako se je sklanjal nad tovariši, vsega krvavega in ležečega na umazani zemlji, kako ga je brcal in mučil; tisti pa je bil brez zavesti, le blebetal je neke nerazumljive besede... Onile pa ga je bi-

cal... Ko sem mu pogledal natanko v podpluti obraz, sem ugotovil, kako se je smejal, kako nedolžno in otročje, kakor da bi storil vinskemu tovarišu bog vadi kakšno usmiljeno, človekoljubno delo! Tedaj sem klet ljudi in ves dan mi je nekaj neprijetnega stiskalo srce... Ponoči pa se nisem mogel iznebiti tega prizora; kadar sem zaprl oči, vedno se mi je prikazal pijanec, pod njim pa drugi v mlaki krvi... In tisti nedolžni smeh poln razigranosti in veselja! Nisem mogel zaspati, le jokati sem, sunkoma in nisem se mogel potolažiti...

Nič več se nisem čudil šentjernejski noči v Parizu, uničenju Jeruzalema; da ni kamen ostal na kamenu, kakor tudi drugim grozotam iz srednjega veka ne, nikakor ne! In sežiganje čarovnic, krivih prerokov, ko so gorele grmade in se je duh po sežiganem mesu širil daleč naokoli v nevoljo inkvizitorjev in strogih sodnikov, me niti malo ni iznenadilo!

Težke so bile misli in docela zagrenite so me; vse dni, ko sem mislil, vse tiste dni sem bil kakor izgubljenec...

In še danes me preganjajo tisti plakati na umazanih plotovih, rdeči plakati, polni umazanih in strasti... Čutil sem, kako se je plakata oprijemala kri, topla človeška kri...

Srebrni rudnik

Zbral in napisal JULIJ SIMONČIČ

VIII. Duhovništvo

Versko življenje v Idriji se je začelo z rudnikom, ko so prišli kopat živo srebro; maloštevilnim rudarjem je maševal ob nedeljah in praznikih v kapeli župnik iz Sp. Idrije; kapela je stala na kraju, kjer je sedaj idrijski grad. Cerkev so zidali leta 1500.

1522 je prišel v Idrijo za stalno kaplan Jernej Singer, ki pa je bil odvisen od župnika v Sp. Idriji. Takrat se je tudi v Idriji začela širiti protestantska vera. 1563 je prišel iz Loke neki predikant; luteranci so imeli shode v neki leseni lopi, a 1581 so dobili tudi luteransko šolo.

Prvi samostojni katoliški kaplan je bil Marko Kuhn. Prvi župnik je bil Janez Jakob Bojce. 1749 je bil župnik baron Ludvik pl. Rauber, pod njim je Idrija postala dekanija (1877). Verouk je poučevalo v šoli farno duhovništvo, a po dekretu od 22. maja 1777 so sezidali v Idriji mestno šolo, kjer so nastavili kate-

heta. Cerkev sv. Trojice je bila sezidana 1500 (takrat najbrže je prezbiterij — svetišče — v gotskem slogu). To priča tudi tabularij v Vidmu; prvotno je bila cerkev posvečena sv. Duhu, ker je ta upodablja v sv. Trojici, so jo ljudje začeli imenovati cerkev sv. Trojice. 1618 je bila sezidana cerkev sv. Barbare, 1678 sv. Antona in 1719 sv. Križa.

Idrijskani so imeli veliko zaupanje v procesije; stara navada je bila, vmeti vsako leto procesijo na dan najdenja sv. Križa. Druge procesije so bile 22. julija iz Sp. Idrije v Črni vrh, potem so bile na Sv. goro pri Gorici in druga božja pota.

Prebivalstvo Idrije je bilo v 16. stoletju mešano s Slovenci in Nemci. V 17. stoletju je Idrija postala trg. V trškem grbu je človek v rudarski obleki, ki drži v iztegnjeni desni roki znamenje za živo srebro. V 18. stoletju pa je Idrija postala mesto, a za prvega župana je bil izvoljen 1850 okrajni sodnik Matevž Pih. (Po Arku in Valvazorju)

KONEC

Kaj pišejo o Ingoličevih „Sirotah“?

Ker je uredništvo »Večernika« za mladino prejelo zelo veliko odgovorov na vprašanja o Ingoličevih »Sirotah« in ker

Ptički pozimi

Polja in gozdove je pokrila bela zimska odeja. Ljudje se stiskajo okrog peči, si grejejo premrzle ude ter opravljajo razna zimska dela. Vse je na toplem, le uboge ptičke zmruzujejo in gladujejo. Iz gozdov se selijo v okolico vaš in gospodarskih poslopj; da si poiščejo kako drobtinico hrane in nasitijo lačne želodčke.

Človek bi bil zelo nevhvaležen, če bi odganjal drobne pevce izpod zasilnega zavetja, ki ga imajo pod streho. Ali nas niso tudi oni poleti razveseljevali s svojimi prijetnim petjem? Ali nam niso ob vročih dneh krajšale čas?

Zato pa nikar ne pozabimo nanje. Nasujmo jim v okolici hiš raznih drobtin, da ne bodo gladovali. Napravimo jim utice, da ne zapade na drobtinice sneg. Veliko dobrega napravimo s tem ubogim pevcom, ki nam bodo to stoterc povrnili s svojim petjem in pokončevanjem škodljivega mrčesa.

Pavel Gaál.

Moj golobček

VLADKO KOS

Kaj ne poješ moj golobček, kaj otožno v dalje zreš? Čakaš pesmi nove pomladi? Daleč je, golobček, veš!

»Vidiš v dalji bele gore? Tja bi enkrat rad letel! Blizu so, tako so blizu, Tam bom, deček, tebi pette«

Čul sem ga, odprl kletko, Kakor blisk je ven zletel, Dvignil se je že v oblake, Proti goram je letel...

Pod večer pa se je vrnil. V kletki sklonil spet glavo. Daleč gore so, predaleč, Pa tak blizu mu pojo...

bi hotelo, da kmalu vsi izidejo, je bil urednik prisiljen krajsati odgovore, vendar pa je v odgovorih pustil vedno to, kar je bilo najoriginalnejšega.

PAL SLAVKO iz III. a razreda meščanske šole, ki je sam igral, pravi, da mu je ostalo v srcu »beračenje« in da bi bila igra boljša, če bi jo igrali v narreju.

»Sirote« je bila prava mladinska igra, ki je opominjala vse ljudi, kako morajo tudi za blagor bližnjih skrbeti, posebno pa one, ki nimajo usmiljenja z reveži, ne misleč, da tudi oni lahko nekoč propadejo. Upamo, da je ta igra mnogim omehčala trdosrdna srca, da bodo odselej bolj usmiljeno ravnali z reveži. Bog daj, da bi bilo tako. Sicer sem sam igral, zato ne morem prav oceniti posameznih prizorov, a vendar mi je ostalo v srcu »beračenje«. Kako hudo, kako grenko mora biti to v resnici, sem uvidel šele sedaj. Kako obupno življenje je to, ko mora človek po svetu od hiše do hiše, brez doma brez zavetja in se predajati na milost in nemilost drugih ljudi. Poslušati mora psovke trdosrdnežev in mnogokrat v mrzlu, burji in deževju prenočiti pod milim nebom. Koliko siromakov, posebno starčkov omaga na poti in stori konec žalostnemu življenju, sam samcat, ne da bi bil kdaj pri njem in mu zatislil trudne oči. Takšna je usoda vseh siromakov in bo tudi ostala, ker malo je na svetu ljudi, ki bi res čutili z reveži. Igra se je res priljubila in bi bila po mojem mnenju boljša, ko bi se odigrala v preprostem vaškem narreju.

V tej igri so imeli otroci, kakor tudi odrasli priliko poleg krivic, ki se gode siromakom, spoznavati tudi dobre in slabe lastnosti različnih ljudi.

PERIC IDA iz III. b razreda na meščanski šoli je spoznala v igri uboge sirote, ki jih srečuje vsak dan. V tej igrici sem spoznala, kako so ljudje hudobni. Posebno sem spoznala uboge sirote, ki jih srečujem vsak dan, ki trkajo na duri in prošjo kruha. — Ugajali so mi prizori, ko je Tinček posnemal ptičke, kako so si sirote zaupale in se ljubile in ko je Tinček ukanil stražnika ter prestrašil Srakico. — Vzljubila sem uboge sirote in ubogo Rezičko, ki je rešila druge, sama pa je našla v vodi smrt. Zasovražila sem bahatega župana in skopuško Srakico.

Zanimivosti

Romantično življenje pisatelja „Treh mušketirjev“

Na barikadah 1830 — Nesmrtni romantik — Velik požrešnež, še večji ljubimec

H. Gorman je napisal o velikem francoskem romanopiscu Aleksandru Dumasu starejšem zanimivo knjigo, iz katere povzemamo nekatere podrobnosti.

Ko je Napoleonova garda korakala 1815 v boj pri Waterloo, jo je na ulicah Villiers-Colletreisa radovedno opazoval 13 letni kodrolasi deček. Bil je Aleksander Dumas.

Mesec dni kasneje je bilo majhno mesto polno senzacij. Ljudje so zmajali z glayami in mrmrali. Dne 23. junija je pridiral na mestni trg zaprašen, ves krvav jezdec na izmučenem konju. Za njim je pridrdrala cesarska kočija.

Mali Dumas je vprašal:
— Kaj je to res on?
— Da, to je on! Cesar Napoleon...
Cesar je sedel v kotu kočije, z brezizraznim licem je zrl predse, glavo nagnjeno nad odlikovanjem Legije časti.
— Kje smo? je vprašal.
— V Villiers-Colletreisu, sire.
— Osemnajst milj od Pariza?
— Da, sire!

Naprej! je ukazal cesar in glava se mu je spustila še niže. Izmučeni ljudje, črni od dima in polni ran, so mu sledili. Dolga karavana premagane francoske vojske se je vlekla skozi mestece in Aleksander, polomec enega Napoleonovih generalov je bil priča usodnih dni razpada velike Bonapartove vojske...

Gorman pravi o Dumasu, da je bil mali markiz. Toda, Dumas ni bil markiz, temveč sin belca in Kreolke. Njegov značaj moramo presoditi z zrelosti, da je bila njegova babica zamorka, njegov ded aristokrat, oče junak, ki je zavzel alpske vrhove Mont Cenis in ki so ga poznali v vojski kot „Črna vrata“. Aleksandrova mati je pa bila preprosta francoska kmetica.

Pravijo, da je Dumas vli v D'Artagnana in Monte Christo svojo detinstvo, silne ambicije, pohotnost, nedelavnost pa spel podjetnost, šarmantno enostavnost in živno radovednost.

Aleksander Dumas je že v šestem letu pisal in bral. Mati mu je pripovedovala zgodbe o „Črnem vragu“. V 16. letu je imel Dumas prvi ljubezenski doživljaj. V 19. letu je že zapustil neko metreso in napisal tri gledališka dela. Kot 21 letni mladenci je odšel v Pariz in dobil namestništvo pri vojvodi Orleanskem. Bilo je to 1823. Sedem let kasneje so izpregovorili topovi revolucije.

Dumas je bil z ostalimi na barikadah. Toda, kmalu se je utrudil, šel je domov, izpil steklenico burgundca in skodelico čokolade. Nato se je vrnil k očetu, hoteč prisostvovati nadaljnjim doživljanjem.

Zvedel je, da je v Soissons skladišče smodnika v rokah rojalistov. Zaprošil je veterana La Fayettea, da ga pošlje zavzeti magazin. Z 18 letnim prijateljem sta se napotila tja.

Med potjo se je neki kočijaž upiral, da bi ju sprejel na voz. Dumas je pognil pištolo in jo sprožil na kočijažev obraz, ker se je rezal trobojnici. Vzel je sam vajeti v roke in nadaljeval pot. Ponoči sta prišla pred obzidje Soissona, v katerem je vihrala burbonska zastava. Mesto je rojalistično, polki v njem so ostali zvesti kralju.

Dumas ga je skoro sam zavzel. Zagrozil je s pištolo poveljniku in se polastil skladišča. Natovoril je smodnik na kočijo in se med velikim truščem ljudi odpeljal iz mesta.

Ali Dumas je bil v prvi vrsti književnik. Njegovo delo „Henrik III. z njegovim dvorom“ je želo v Parizu veliki uspeh. Pariz je ležal pred njegovimi nogami, slavnostne pojedine z lepimi damami so se vrstile, Dumas je bil na njih kralj večera...

Za neko takšno pojedino je Dumas ustrelil devet jelenov, da bi dobil za povablence posebno juho. Dva jelena je spekel na poseben način, ostale so priredili za okusne prigrizke. Stiri in dvačest sodčkov črne burgundca so skuhali za goste, 40 tucatov šampanjskih steklenic je čakalo na ledu, da pridejo na vrsto. Angažirani sta bili dve godbi. V fantastični obleki se je zbral ves literarni in umetniški Pariz.

Predajalec polihštva: — Gospoda si najbrž želi lepo spalnico?

Mladi gospod: — Ne, sva šele zaročena. Zadovoljiva se z majhno sobico, glavna stvar je, da ne pride nihče notri!

Tri ure so servirali jedila, plesali so do rane zore. Ali je Dumas občutil v nogah afriški atavizem? Bog ve!

Ko je Pariz zabredel v dolgočasje monarhizma, se je Dumas prepustil mrzličnemu delu. Tedaj se je porodil feljton, ki je dajal ljudem ostro sodbo o življenju tedanje dobe. V takšnem ozračju so se rodili „Trie mušketirji“. Svet je bil očaran, požiral je po listih podlistke tega romana, ki jih je Dumas sproti pošiljal tiskarnam.

Denar, ki je prihajal Dumasu, ga je bohem sproti zapravljaj. Zgradil si je sloviti

Kolona tankov na poti v Maginotovo črto

Angleška ekspedicijska vojska je odšla na francosko bojišče opremljena z najmodernejšimi bojnim orožjem. Prvo vrstna letala in topovi bodo, kadar bo napočil čas, krepka opora za vezniški Franciji na Maginotovi črti. Znani so težki, pa posebno spretni mašinski angleški tanki, ki jih vidimo na poti v fronto.

Strahotni dogodek kubanskega letalca

Učitelj letanja kubanske vojske Leonard James bo lahko v starosti pripovedoval o dogodku, ki bi ga skoro veljal življenje.

Nekega dne je odletel na vajo iz pristanišča v Havanni. Ko je letel nad morjem, mu je priletela nasproti neka ujeđa. Zaletela se je v propeler, ki je ptico presekal, a se tudi sam prelomil. Letalo se je vnelo in pilot je še o pravem času odskočil. Padalo se je odprlo, nesreča bi tedaj bila nekaj normalnega v letalskem življenju, toda...

James je videl, da bo moral pristati

nad morjem, v katerem je opazil celo trumo morskih psov. Naključje je hotelo, da je pristal vprav na hrbtu velikega morskega psa, ki je z veliko hitrostjo prestrašen planil po morju. Letalčeva sreča je bila, da ga je opazil neki hidroplan, ki je naglo priletel in se spustil na morje vprav v času, ko so se morski psi v krogu bližali žrtvi. Požrešne morske pošasti so poškodovale vodno letalo, prihitel je motorni čoln in rešil Jamesa s posadko vodnega letala iz nemahnega strahu, ki ga bo pomnil vse življenje.

Štiriperesna deteljica je prinesla srečo

Pred štirimi leti je trgovec James A. Barton v Ohio, USA, osnoval farmo za štiriperesne deteljice. S skrbno izbiro je vzgojil neko vrsto, ki je dajala izključno deteljo s štirimi lističi. Lani je začel farmer deteljice posamič presajati v lončke in prodajati. Povpraševanje je

medtem tako naraslo, da je bila celokupna žetev že za nekaj mesecev naprej razprodana. Na vsaki bilki zasluži farmer 30 centov, na mesec presadi na deset tisoč deteljic, tako da se mož res lahko postavlja, da mu štiriperesna deteljica prinaša srečo...

Zaradi enega dolarja 12 letni proces

Jack Baly je zelo pedanten človek v Detroitu v USA. Vsako stvar vzame za zelo resno. Celo vrsto let je živel izvrstno s svojim družabnikom v lesnem podjetju. Pred 12 leti je pristal na to, da ga je njegov soudeleženec izplačal. Pri obračunu je pa Baly dejal, da ga je tovariš ogoljufal za — 1 dolar.

Najprej sta si dopisovala zaradi tega nesporazuma, kasneje, ko sta se sprla, je prišla stvar pred sodišče. Dvanaest let so trajali procesi. Sodni stroški so se nabrali do čedne vsote 11.417 dolarjev, odvetniki so zahtevali zase 17.450 dolarjev. Zdaj je bila tožba končana, Baly je izgubil in za en dolar bo moral odšteti 28.860 dolarjev...

Pot meteorja so opazovali astronomi od Nürnberga do Osnabrücka. Meteor je premeril 460 km dolgo pot s hitrostjo 17 km v sekundi.

Najvišja univerza na svetu je v 12. nadstropju novega nebotičnika s 75 etažami v New Yorku. Za 5000 studentov je na razpolago šest dvigal. Ustanovitelj je žrtvoval za moderno opremo univerze tri in pol milijona dolarjev.

Napoleon Bonaparte letalski pilot

Ni šala, gola resnica! Seveda so bili presenečeni v rekrutnem uradu ameriškega letalstva, ko se je postavil pred nje avtomehanič, sin nekega priseljca iz Tangerja v Afriki in povedal svoje ime: Napoleon Bonaparte. Želi, da ga vpišejo v zračno vojsko, ker bi se rad izvežbal z pilota. Z dokumenti je dokazal, da se res tako piše, nakar je pristavil, da se nada, da mu bo vprav to ime pomagalo h karieri...

Ko je bila 1867 otvorjena velika razstava in je cesarstvo že tonilo, je bil Dumas star 65 let. Njegov sin je bil že v srednjih letih, bil je slavniji in bogatejši od očeta.

Dumas je hodil po razstavi, se šalil pa hlevih z dekleti z vseh strani sveta in se po otročje zabaval na ameriškem gugalniku. Z ameriško avanturistko La Menken se je dal skupaj fotografirati. Pariz se je jel starcu polagoma rogati.

Prišel je Sedan, Dumas je bil že betežen starček. Živel je blizu Dieppea, prijemala ga je vodenica. Nemški konjeniki so 5. decembra 1870 ropali po Dieppeu, Dumas jih ni čul. Umiral je, z njim je zasnil za vekomaj tudi vek, v katerem je veliki pisec kraljeval...

— Gospodična Cizara, morate bolje paziti na otroka, de gospodinja k svoji novi služkinji. Poglejte, spet se je ugriznil v jezik...

Doktorska teza na gramofonski plošči

Neki student s Princetovne univerze v USA je izročil svojo doktorsko disertacijo na več gramofonskih ploščah. Komisija je tezo sprejela, saj ji je bilo delo olajšano, ker so vsi hkrati lahko poslušali znanstvena razpravljanja doktoranta. Ta način ima še posebno prednost, ker lahko avtor posebej naglasi ona mesta, ki se mu zde važnejša.

Na meji je treba biti pozoren! To je občutil holandski milijonar, 44letni dr. I. H. Mevissen. Blizu Bodenbacha se je vozil ob meji. Na vijugastem kraju je hotel presekat pot, tedaj je počil strel in zgrudil se je mrtev.

Švedske žene apelirajo na kralja Gustava, naj v času, ki se mu bo zdel primeren, prevzame iniciativo za konec evropske vojne.

Dete rešilo pet članov družine v Well-su v Avstriji. Ljudje so čuli jok, vdrli v stanovanje, kjer je ležalo zaradi plina že pet ljudi v nezvesti. Posrečilo se jim je, vse rešiti.

Krila se morajo mazati. To vedo tako letalci kakor tudi netopir. Ta ima med nosom in očmi posebno žlezo, ki izloča neko maščobo. Z njo maže netopir kožico, da je gibkejša in odpornejša.

Mikroskop, ki poveča 80.000 krat je izumil nemški učenjak dr. Nahl. Mikroskop deluje z električno napetostjo 40 do 50 tisoč voltov. Uporabljali ga bodo posebno za bakteriološka raziskavanja.

Špijonska afera z nemško baronico v Franciji. V Parizu je bila zaključena razprava proti nemški špijonski baronici Einem, ki je pripadala visoki nemški družbi. Obsodili jo bodo na smrt in contumaciam, ker se ji je posrečilo pobegniti.

Zavezniške izgube petrolejskih ladij znašajo doslej 212.263 ton. Na Anglijo odpade 189.890 ton.

Osem glasbenih del bo lahko proizvajala ena sama gramofonska plošča. Nemški izum je razstavljen na velesejmu v Lipskem.

Zmago sovjetske Rusije na Finskem napoveduje za pomlad »Völkischer Beobachter« ter svari nevtralne države, naj se varujejo pred usodo Fincev.

200 let rojstva osvoboditelja Mont Blanca. Pred 200 leti se je rodil ženevski prirodoslovec Horace Benedict de Saussure, katerega ime je trajno povezano s kraljem evropskih gora, Mont Blancom.

Prej general, zdaj navaden prostovoljec

V vrstah francoske vojske služi kot preprost vojak general Grandecourt, ki je bil ob začetku svetovne vojne 1914 v činu majorja. Leta 1918 je postal polkovnik, v vojni v Siriji 1922 pa general. Izkazal se je z neverjetno hrabrostjo ter je zato tudi dobil najvišje francosko odlikovanje, red Legije časti.

Po miru v Siriji je podal ostavko na vojaško službo in se umaknil v civilno življenje. Ko je pa jeseni lani izbruhnila sedanja vojna, se je Grandecourt prijavil kot prostovoljec. Zdaj služi kot navaden vojak zvesto in se trudi, da bi se v ničemer ne ločil od svojih tovarišev, prostakov.

Zakonske postelje - dve pedi narazen!

Amerika je dežela prečudnih zakonskih odredb. Kaj bi n. pr. dejala Evropa, ki bi šla v lahni poletni obleki, pa bi jo naenkrat ustavil stražnik in zahteval, da se sleče ter steha obleko? Menila bi, da je prišla norcu v roke. Toda v državi Montani zahteva paragraf, da mora tehtati ženska obleka najmanj tri funte! Sklep je še od časa, ko so skoro nage plesalke mešale glave kopačem zlata.

V Arizoni je še vedno v veljavi zakon, da mora imeti ženska spodnje krilo in vsak stražnik se lahko na licu mesta prepriča o tem. Najčudnejši je pa zakon iz Južne Karoline, ki predpisuje razdaljo med zakonskimi posteljama na najmanj dve pedi narazen... Če so bili zakonci zaradi tega bolj srečni, ni znano, kakor ni treba ugihati, da je za srečo včasih še ena postelja preveč.

Ljubljana

Ljubljana se vrača v čase mostiščarjev

Izpopolnitev kanalizacije, modernizacija cest in snaga na ulicah mora biti prva zapoved vsake dobre mestne uprave! Da smo svojo dolžnost izpolnili v tem pogledu, imamo priznanj od mnogih tujih obiskovalcev našega mesta, ki so večkrat brez laskanja priznali, da Ljubljana v tem pogledu prednjači vsem mestom v naši domovini in se kosa z mnogimi modernimi mesti v Evropi.

Te besede smo slišali na seji mestnega sveta, ko je bil podan štiriletni pregled dela sedanje mestne uprave. Od tedaj je preteklo približno 30 dni. Kaj si mora človek misliti, ko stopa v teh dneh po ljubljanskih ulicah? Kje si tista »bela Ljubljana«, toliko proslavljena v svetu? Kje je tvoja kanalizacija, tvoja prisilovna snaga? Res, bela si bila vse te dni, dokler ni pritisnila odjuga. Še prebela. Skladi snega so se grnili po vseh koncih in krajih, naravnost pravljeno zatišje je vladalo po cestah. Nikjer avtomobilov, nikjer vozov, le tu pa tam si videl gručo ljudi, ki si je s potnimi čeli prizadevala spraviti avto iz globokega snega. Nekaj časa smo tudi videli mestne delavce, ki so pridno vozili sneg v Ljubljano. Kmalu pa je vse delo zastalo. Z uradne strani smo bili obveščeni, da je kredit za čiščenje mesta oziroma za odvažanje snega izčrpan. Sneg je ponovno začel najetavati, bilo ga je vedno več. Vdali smo se v božjo voljo in smo si mislili: Bog je dal. Bog bo vzel.

Zdaj se s streh na mirne pasante vspavajo plazovi ali pa zlivajo slapovi. Ljudje se umikajo na ceste, kjer pa je križ s tramvaji in drugimi vozili. Trgovine galoš delajo s polno paro. Kdor si te do-

brote ne more omisliti, se mora pač zadovoljiti s prehladom, nahodom ali hrpo.

Zdaj nisi bela, ampak temno rjava. Po cestah se bohotno raztezajo nadlažne vode, ki nimajo strahu, da bi usabile. Ogromni skladi snega so jim neizčrpen vir novega dotoka. Nikjer ni videti vozov za odvažanje snega.

V Prešernovih časih, ko je bil zaročen pri Chrobatu, pravijo, da je v Ljubljani zapadlo obilo snega. Naš pesniški prvak ima zdaj dovolj pri ke primerjati tedanje stanje s sedanjim. Na možnem

granitnem podstavku, kjer je varen pred plazovi in slapovi, lahko motri umazano rjavi veletok, ki se val od promenade navzdol proti tromostovju.

Tako je zdaj v Ljubljani. Vojnih nadlog smo sicer za zdaj rešili, zato pa se nam obetajo zlati stari časi, ko bomo spet zaživeli kakor naši predniki, ki so toč okoli živeli kot mostiščarji. Galoš kmalu ne bodo zadostovale več denarja za odvažanje snega nimamo in zato nam ne preostane nič drugega, kakor da si nabavimo splave.

11. trnovski župnik

Za trnovskega župnika je bil imenovan kot naslednik lani umrlega župnika J. Čegnarja dosedanj ljubljanski stolni vikar g. Ivan Vinčar. Je to 11. župnik trnovske župnije, če ne štejemo začasnih župnih upraviteljev. Stara trnovska župnija je tesno zvezana z mnogimi važnimi dogodki v razvoju Ljubljane, v njej pa so službovali tudi ugledni in zaslužni kulturni delavci.

Trnovčani so imeli svojo cerkev že leta 1739. Stala je tam, kjer je sedanja, bila pa je bolj pomaknjena proti Gradaščici in dosti manjša. Samostojna trnovska župnija je bila ustanovljena leta 1785. Do ustanovitve je prišlo po razdelitvi večjih župnij na manjše, kar je odredil cesar Jožef II. leta 1783. Nemoteno je trnovska župnija delovala samo 15 let, potem pa je nadškofija zahtevala njeno združitve z župnijo Marjinega oznanjenja. Trnovčani so se upirali, ker je bila župnija združena s trivialno šolo. Svoje zahteve po samostojni župniji in šoli so uveljavili, imeli pa so mir samo do leta 1819, ko jim je pretila združitve s šentjakobsko župnijo. Deželna vlada je nameravala ustanoviti v Ljubljani ubožnico, ki naj bi bila tudi nekaka prišlita delavnica, in ko so iskali primerne prostore, so se spomnili na trnovsko župnišče. Zaradi tega naj bi Trnovčani izgubili svojo župnijo ter se priključili Sv. Jakobu. Da bi lahko ho-

dili tja, so obljubili zgradbo novega mosta preko Ljubljanice. Tako je bila na čuden način usoda trnovske župnije zvezana z graditvijo šentjakobskega mosta.

Obljubljenega mosta pa niso začeli takoj graditi in Trnovčani so se spet žilavo borili za svojo župnijo in šolo. Šele škof Anton Alojzij Wolf jih je v tej borbi podprl ter odvrnil vse nevarnosti od trnovske župnije. Novo trnovsko cerkev so posvetili 7. junija leta 1857 in njen graditelj je bil sedmi trnovski župnik Fran Karun, ki je užival tudi velik ugled kot dobronik dijakov in revežev. Njegovo ime nosi ulica za trnovsko cerkvijo.

Karunov naslednik je bil zgodovinar in zaslužni rodoljub Ivan Vrhovnik. Za njim pa je prevzel župnijo pisatelj Fran Finžgar. Tudi med trnovskimi kaplani je bilo nekaj pomembnih kulturnih delavcev. Tako je bil trnovski kaplan od leta 1854. do 1869. pesnik, pisatelj in urednik »Zgodnje Danice« Luka Jeran, ki si je s svojim prosvetnim in socialnim delom zaslužil časten spomin. Ljubljana je njegov spomin počastila z imenovanjem ulice, ki veže Karunovo ulico z Opekarso cesto. Andrej Kalan je kaplanoval v Trnovem od leta 1886 do 1890. trnovska kaplana pa sta bila tudi pisatelj dr. Jožef Debevec in pesnik Anton Medved.

18letni sin posestnika Rudolf Vrenko iz Rakove steze pri Vojniku je pomagal prevažati droge. Pri tem je padel pod sani in si zlomil nogo. — 17letni sin posestnika Edvard Lešnik iz Gorice pri Smartnem v Rožni dolini, si je v gozdu pri padcu zlomil nogo. — 41letni hlapec Leopold Donoša iz Polč pri Braslovčah se je peljal s konji na saneh. Na nekem ovinku je zadrl ob drevo, padel pod sani in dobil težke poškodbe na prsnem košu. — Vse ponesrečence so oddali v celjsko bolnišnico.

c **Krajevna organizacija Legije koroških borev v Celju** vabi svoje člane na redni letni občni zbor, ki bo jutri ob pol 10. dopoldne v vrtni dvorani hotela »Evropa«.

c **Valčkov večer**, ki so ga priredili rez. podoficirji skupno z aktivnimi v soboto v Narodnem domu, je odlično uspel. Udeležili so se ga skoro vsi aktivni oficirji s komandantom mesta gosp. polkovnikom Defarjem. Prisotnega je bilo tudi precej civilnega prebivalstva.

c **Rezervni oficirji celjskega pododpora** so imeli zborovanje. Število članstva znaša v Celju 175. Pododbor je lani ustanovil lastno narodno obrambno in propagandno sekcijo. V Celju bo te dni tečaj za one rez. častnike, ki bodo polagali izpit za višjo stopnjo. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanj odbor s predsednikom dr. Vrečkom na čelu. Na področju pododpora se bodo ustanovile sekcije pododpora. V kratkem bo odbor v Celju odprl svojo pisarno.

c **Tečaj za mojstrske izpite** se bo pričel v ponedeljek v Obrtnem domu. Prijave se tam sprejemajo do pričetka tečaja.

c **Z drevesa je padel**, ko je čistil drevje, 26 letni dninar Franc Selč iz Rečice pri Laškem. Pri padcu si je zlomil hrbtenico in nogo. V nezavestnem stanju so ga oddali v celjsko bolnišnico.

c **Obleka se je vnela** pri štedilniku 3 letni hčerki progovnega delavca Marjeti Odrinec iz Ponikve. Dobila je težke opekline po telesu. Oddali so jo v celjsko bolnišnico.

c **Nesrečen padec**. 60 letna prežitkarica Pilihi Marija iz Trnovelj je doma padla po stopnicah in si zlomila nogo v kolenu.

c **Elektrika proti mrazu**. V zvezi z naslovnim člankom v sobotno-nedeljski številki našega lista, nam nek naročnik iz Celja sporoča, da imajo tudi pri nas nekateri vodovodni instalaterji aparate, ki s pomočjo električnega toka odvajajo zamrle vodovodne cevi in pipe.

c **Overovite voznike izkaznice!** Lastniki voznških izkaznic se pozivajo, da ta mesec overovijo pri predstojništvu mestne policije voznške izkaznice. Plačati morajo tudi banovinsko takso v banovinskih kolkah in to samovozači 100 din, poklicni vozači pa, katerim je priznana znižana banovinska taksa 25 din.

c **Polila se je z vrelo kavo** po rokah in desni nogi 4letna hči delavca Neža trnadova iz Migajnic pri Grižah. Dobila je težke opekline in so jo oddali v celjsko bolnišnico.

Celle

Delo celjskega Rdečega križa

V sejni dvorani mestnega poglavarstva v Celju je bil dobro obiskan letni občni zbor okrožnega odbora Rdečega križa v Celju. Predsednik g. dr. Juro Hrašovec je pozdravil navzoče in predčital poslanico predsednice društva Rdečega križa Nj. Vis. kneginje Olge in pozdravno pismo banovinskega odbora RK v Ljubljani. Tajnica ga. I. Zupančičeva je poročala, da je okrajni odbor priredil lani 1 samarijanski in 1 bolničarski tečaj, v začetku marca pa se bo pričel nov samarijanski tečaj. Okrajni odbor je priredil tečaj za nego otrok, sodeloval je v tednu RK, pri katerem je sodelovala tudi celjska vojaška godba. Podmladkom na raznih šolah je naklonil večje zneske. Učiteljstvo se požrtvovalno udeležuje v

društvi RK. Na celjskih šolah je 1450 podmladka RK. Blagajnik g. Jerin je poročal, da je društveno premoženje lani naraslo za 12.340,50 din na 45.915,50 din. Društveni skladiščnik g. dr. Drago Hočevar je omenil, da bo treba dopolniti učila za tečaje. Odbor je ustanovil nekaj postaj za prvo pomoč, nekaj takih postaj bo še ustanovljenih. Proračun za leto 1940 predvideva 22.500 din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Na predlog gosp. ravn. Kralja je prejel odbor razrešnico. Izvoljen je bil zopet dosedanj odbor s predsednikom dr. Juro Hrašovcem na čelu na novo pa so bili izvoljeni v odbor gg. polkovnik Defar in I. Lazarevič ter zaščitna sestra gđ. Zavrtlikova.

Cestni pometač nadzoruje davčne rubeži

V mestu Laškem in ostali laški občini se vršijo že nekaj časa davčne rubeži. Te opravlja finančni organ. Predpisano je, da mora poleg finančnega organa hoditi kak občinski odbornik. To pa laška občina ne upošteva, ampak je dodelila

za spremstvo finančnemu organu cestnega pometača Gučeka, ki je tudi upravičen sprejemati denar. Prizadeti vprašujejo, če je oblasti tak postopek občine znan in če je na mestu.

OGENJ V BRAUNSOVI KEMICNI TOVARNI

Včeraj okrog 4. ure zjutraj je pričelo goreti v Braunsovi tovarni barv v Kocnovi ulici. Neki delavec, ki je šel ob tistem času na delo, je pri oknu opazil plamen. Takoj je zbudil hišnico in ravnatelja tovarne ter ju opozoril na nevarnost. Ogenj so kmalu pogasili, škoda pa znaša vključno temu okoli 7000 din.

1 LETO IN 2 MESECA ROBIJE ZA KRIVO PRICEVANJE

Pred celjskim okrožnim sodiščem se je radi krivega pričevanja zagovarjal 28 letni pos. sin Alojz Jug iz Pilštana. Njegova mati je pri Ledniku na Sp. Hudinji prodajala svoje vino, v sled česar je bil Lednik kaznovan na 1200 din trošarinske kazni. Na sodišču je Jug izpovedal, da njegova mati ni nikdar prodajala vina na Sp. Hudinji in da ni bila nikdar pri Ledniku. Obsojen je bil na 1 leto in 2 meseca robije.

c **Ljudsko vseučilišče**. V ponedeljek bo predaval univerzitetni docent dr. Fran Zwitter iz Ljubljane o temi »Pomen francoske revolucije«.

c **Pok. vl. svetnik Emiljan Lilek** je v svoji oporoki s fideikomisarično substitucijo imenoval za glavno dedinjo svojo

soprogo gospo Emo, po njeni smrti pa postane CMD lastnica vsega premoženja, ki se naj porabi v kulturne in narodne namene ter obrambne svrhe slovenstva na naši severni meji.

c **Dr. Tominec Viktor**, specialist za očesne bolezni zopet redno ordinira. Celje, Cankarjeva 9.

c **Radi dveh vlomov** pri Sv. Magdaleni pri Pristavi je bil obsojen pri celjskem okrožnem sodišču 30letni postopač Josip Kunšič na 8 mesecev strogega zapor.

c **Potok Hudinja** je na več mestih zopet potreben regulacije. Z regulacijskimi deli bodo pričeli v spomladi in je kr. banska uprava v ta namen že nakazala 100 tisoč dinarjev.

c **Požar v Vojniku**. V hiši gostilne Ane Kaš v Vojniku se je vnel tram ob dimniku. Ogenj so pravčasno opazili. Škoda je precejšnja, ker se je zrušil strop.

c **Zdravniško dežurstvo za člane OUZO** ima jutri zdravnik dr. Drago Hočevar v Kolenčevi ulici 4.

c **Nočno lekarniško službo** ima od 24. februarja do 1. marca lekarna »Pri Križu« na Kralja Petra cesti.

c **Umrli** je v bolnišnici 48letni tovarniški delavec Martin Košir iz Zadobrove pri Skofji vasi.

c **Kronika nesreč**. 41letna prežitkarica Ana Pirčeva iz Ločice pri Polzeli si je pri sekanju drv odsekala kazalec roke.

a **Predavanja Ljudske univerze** so dobro obiskana. V pretekli sezoni je imela Ljudska univerza lepo število poslušalcev pri predavanjih. Predavatelji so bili po večini iz univerzitetnih vrst. Najvišje število poslušalcev je bilo 286, najnižje pa 61. Vsa predavanja so imela 2.454 poslušalcev. Ob zaključku sezone so funkcionarji društva Ljudska univerza naglasili, naj bi vse delo društva prevzelo, vseučilišče ter po svoji organiziralo poljudna znanstvena predavanja.

* **Dobra očala — dober vid** — s kristalno čistimi optično brušenimi stekli nabavljenimi pri **FR. P. ZAJCU**, izprašan optik, Ljubljana, Stritarjeva ulica 6 pri franciskanskem mostu.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama:
Začetek ob 20. uri
Sobota, 24. Praznik evtočih češanj. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 25. ob 15.: Kupčija s smrtjo. Izven. Znižane cene. — Ob 20. Asmodej. Izven. Znižane cene.

Opera:
Začetek ob 20. uri
Sobota, 24.: Traviata. Gostovanje Zlata Gjurginec in Josipa Gostiča. Izven.

Nedelja, 25. ob 15.: Lumpacij Vagabund. Izven. — Ob 20.: Frasquita. Izven.

IZLOZBENI ARANŽER

popolnoma samostojen želi namestitve pri večji tvrdki. Ponudbe pod »Aranžer«.

Plui

p **Sola Glasbene Matice** priredi v torek, 27. t. m., ob 20. uri pester glasbeni večer. Poleg klavirskih, violinskih in čelo solo točk je na programu tudi godalni kvartet, trio ter kvartet za 4 čela. Vstop prost.

p **Poučni tečaj** o napadih iz zraka in obrambi civilnega prebivalstva proti njim se vrši v nedeljo ob 10. v prosvetni dvorani Mladike pod okriljem gasilske župe. Predaval bo prof. Modic iz Maribora.

p **Zvočni kino Plui** predvaja danes in jutri »Tarzan v harem« in »Barba nekrona naga kralja džungle za življenje bele deklice«.

p **Eksplozija električne sesalke**. Podbrezniku Ludviku, sofarju pri Pavlu Pirichu je eksplodirala električna sesalica. Košček železa mu je priletel v glavo, tako da se mora sedaj zdraviti v pljuški bolnišnici.

p **Rdeči križ** zboraže jutri ob pol 11. uri v deški osnovni šoli.

p **Petrolej je tu**. Pljuška okolica je že več tednov po večerih zavita v temo. Petrolej so za silo nadomeščale oljenke in treske. Končno jo vendarle petrolej tu, na katerega je sedaj hud naval. Trgovci ga dele po četrtilu.

p **Krompir zmrzuje**. S slabim pridelkom krompirja so bili mnogi kmetje občutno prizadeti. Zaradi visokega mraza v poslednjih dneh je pričel zmrzovati krompir tudi po kletih.

p **Opekeli se je Cernjavič Ivan**, pos. iz Pavlovcev, ker je zaspal na klopi ob zakurjeni peči. Vnela se mu je obleka in zadobil je hude opekline na nogah.

p **Pri smučanju** si je zlomil nogo pos. sin Veselič Rudolf iz Zavrča.

p **Na Dravi**, ki je do tridesetine zamrznila, je led debel pol metra.

p **Zrtev zameta v Haložah**. Viničarko Bratušek Terezijo iz Korenjaka pri Zavrču je pri odmetavanju snega ujel snežni plaz. Domači so jo po skrbnem iskanju našli v globokem snegu mrtvo.

Križanka št. 66

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
I									
II									
III									
IV									
V									
VI									
VII									
VIII									
IX									
X									
XI									
XII									
XIII									

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. gradbeni pripomoček; II. egiptski bog; žuželka; stara pijača; III. pri rodna sila; IV. jadranski otok; drevo; V. spevoigra; VI. holandski plemiški pridevek; nemška reka; VII. nemški zaimsek; tatarski vladar; nikalnica; VIII. obrtnik; IX. ruska mera; X. ime znane pisateljice; XI. del kolesa; privlačnost; sibirski reka; XII. italijanska reka; finško mesto; XIII. svetopisemska oseba; rusko gorovje.

Navpično: 1. zabrana; mnogo oglja; 2. mesto v severni Italiji; ploskovna mera; plod; 3. moško ime; pritrdilnica; 4. spremljevalec strela; delavec v rudniku; 5. španska pokrajina in mesto; 6. zaimsek; nebesna točka; 7. reka v Srbiji; ploskovna mera; 8. čutilo; števnik; dvojica; 9. glasbilo; grški novec.

PRIDOBIVANJE SUROVEGA ŽELEZA
Z ELEKTRIKO

Kranjska industrijska družba na Jese-
nicah bo začela pridobivati surovo žele-
zo po elektrolitični poti. Potrebne insta-
lacije bodo zgrajene v treh mesecih.
Prav tako razširja KID svojo valjalnico
za pločevino. Dosedanja valjalnica je iz-
delovala pločevino do širine 1800 mili-
metrov, sedanja bo lahko izdelovala tudi
širšo.

UBLAZITEV OMEJITVE MOTORNEGA
PROMETA.

V Beogradu pripravljajo tretjo naredbo
o omejitvi avtomobilskega prometa. De-
loma bodo ukinjene omejitve v prometu
z osebnimi avtomobili. Omejen bo nakup
benzina v višini največ 30 litrov teden-
sko. Tudi za tovorni avtomobilski promet
bodo izdane nekatere olajšave. Blago, ki
se hitro pokvari, se bo smelo prevažati
tudi na progah, ki so sporedne z železni-
co.

MEMORANDUMI GOSPODARSKIH
ZBORNIC

Gospodarske zbornice so izdelale me-
morandume o posameznih vprašanjih
davčne obtežitve gospodarstva. Memo-
randume bodo te dni predali predsedniki
beograjskih zbornic pristojnim oblastem.
Po predaji bo prišlo do konference med
tajniki gospodarskih zbornic in referenti
v posameznih ministrstvih.

KONFERENCA STALNEGA ODBORA
LESNE INDUSTRIJE

V Beogradu je bila v navzočnosti za-
stopnikov lesne industrije iz Zagreba,
Ljubljane, Sarajeva in Sušaka konfen-
ca stalnega odbora lesne industrije. Iz
poročil posameznih zastopnikov je bilo
razvidno, da je lesna industrija zaradi
vremenskih prilik precej v zastoju. Za-
stopniki so na konferenci zavzeli stali-
šče do sestanka jugoslovansko-nemške-
ga gozdarskega odbora, ki bo v soboto
na Bledu in do sestanka jugoslovansko-
italijanske gozdarske delegacije, ki bo v
kratkem.

MANIFESTACIJA OBMEJNEGA SO-
KOLSKEGA DELA

Sokolska četa Sv. Marijeta ob Pesnici
se je preteklo nedeljo postavila z lepo
uspelo akademijo naraščanja in dece. Vod-
stvo je bilo v večjih rokavi agilnega na-
rodnega delavca učitelja Vau de. sina,
hčerke Irene in staroste Šumana. Poleg
obsežnega programa je omeniti nastop
ženske dece, vaje z zastavicami, žive
slike moškega naraščanja in vaje z venci
ženskega naraščanja. Lep spored se je za-
ključil s čajanko za deco in naraščaj.

o Kaznovana utaja. Tot Stefan iz Mur-
Sobote, bivši predelavec na veleposestvu
Raden v Nemčiji, je bil obsojen na dva
meseca strogega zapora in 1200 din de-
narne kazni zaradi utaje. Delavci so mu
zaupali in pošiljali denar z njegovim po-
sredovanjem domov. Tako je Tot sprejemal
različne zneske ni pa poslal vsega de-
narja ter si prisvojil 160 RM.

NOVOZGRADBA

soba kuhinja, vrt 16.000. —
Novozgradba, 5 stanovanj,
vrt, gospodarsko poslopje
160.000. — Vila lepa lega,
moderna zgradba pod lastno
ceno. — Gos lina z leno hišo
285.000. — Poceni pocestvo
pri mestu 65.000. — Posre-
dova'nica »Rapid«, Gosposka
ul. 28. 648-2

HIŠO

priljučno, z vrtom v Marbo-
ru išcem. Ponudbe pod »Go-
tovina« na ogl. odd. »Ve-
černika«. 577-2

NJIVA

13.000 m² velika, ob cesti za
parceliranje naprodaj. Naj-
boljša in ugodna naložitev
kapitala. Lepi prostori za
mizarstvo delavnico ali malo
tekstilno industrijo, dam ugod-
no v najem. Zg. Radvanje 50.
579-2

DVOSTANOVANJSKO HIŠO
kupim na periferiji Maribora.
Pismene ponudbe na gos lino
Puško. Težno. Posredovalec
izključen. 584-2

Umetne oči
»izstavljamo popolno-
ma naravno za naše
paciente«
F. Ad. Müller Söhne,
Wiesbaden
v Mariboru: Hotel
»Zamora«, Gosposka ul.
Dne 6. marca 1940

Pomladni ženski plašči

ABOZA OBLEKE

Velika izbira! — Ugodne cene!

J. P R E A C

MARIBOR - GLAVNI TRG 13

PARCELE

poceni naprodaj blizu šole v
Studencih. Vprašati: Karaži-
nec, Praprotnikova ulica 8,
Krčevina. 606-2

PARCELA

1710 m², Marčalska peri-
ferija, naprodaj. Poljsnik:
Czermy, Maribor, Vrtna 11-1,
608-2

Prodaj

BUKOVA DRVA

okrogla, rezano in dostavlje-
no, na dom 1 m din 95.—,
Ehrlich, Studenci. Aleksan-
drova c. 62. 526-4

OVČJE KOŽE

že stavišene, črne 1500 ko-
madov naprodaj. Naslov v
ogl. odd. »Večernika«. 542-4

HALO!

Prepričajte se osebno o veli-
ki zalogi mesarile Šerbec v
Studencih. Imamo govedina
po d'n 5.—, 6.—. Samo čis a
mast 16 din, splošno na vsem
znižane cene. Preka'eno me-
so 14 do 16 din. Mesarija Šer-
bec, Studenci. 567-4

CVETLIČNI IN MEDICINAL-
NI MED

priznane kakovosti nudi če-
belarsivo O. Črepinko, Zrni-
skega trg 6. 517-4

DIATONIČNA HARMONIKA
B-dur ugodno naprodaj. Kr-
panova ul. 20. Studenci. 651-4

OTROŠKI VOZIČEK

globok, skoraj nov, ugodno
napredaj. Vprašati Predilni-
ška (Meljska cesta 48) 3-1,
levo. 533-4

VINO

od 5 litrov naprei napredaj v
vinogradu R. Kiffmann, Ko-
saki, nasproti tovarne Wöge-
rer. 544-4

MOŠKO KOLO

zelo dobro, poceni napredaj.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 596-4

MODERNI VOZIKI

po vseh cenah

BOGOMIR DIVJAK

Ulica kneza Kocija 4

Stanovanje

STANOVANJE

lepo, sončno, 3-sobno, takoj
oddam. Vprašati Gospojna
ul. 13. Schmidt. 499-5

STANOVANJE

sončno, docela prenovljeno,
sredi mesta, dve sobi, kabi-
net, kopalnica, oddam takoj.
Informacije v ogl. odd. »Ve-
černika«. 535-5

STANOVANJE

2 sobi in kuhinjo, oddam.
Stritarjeva 31. 652-5

STANOVANJE

sončno in suho, trisobno, v
visokem pritličju oddam ta-
koj. Iz nredsohe v vsako so-
bo in kuhinjo poseben vhod.
Brezner, Jerovškova 34 (Mar-
čalska) 630-5

DVE LEPI STANOVANJI
s pritlikinami oddam takoj.
Bztravška c. 39. 633-5

STANOVANJE

lepo dvosobno, oddam s i.
aprilom Sokolska 6. Studen-
ci. Vprašati pri gospodarju. 640-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, oddam ta-
koj mirni stranki. Smetanova
ul. 50. 569-5

DVOSOBNO STANOVANJE
s kuhinjo oddam s 1. avri-
lom. Naslov v ogl. odd. »Ve-
černika«. 575-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, oddam tako.
Studenci, Frankotanova ul. 4
521-5

SOBO IN KUHINJO
oddam v Studencih. Cvečli-
na ulica 15. Vprašati v pekar-
ni Mulec, Obrežna 1. 543-5

STANOVANJE

lepa soba in kuhinja, oddam.
Težno, Gregorčičeva ul. 6.
550-5

SOPO IN KUHINJO
oddam. Pobreška c. 38. 582-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, s pritlikin-
ami oddam s 1. marcem. Po-
brežje, Sokolska 4. 556-5

STANOVANJE

lepo sončno, soba in kuhinja,
oddam s 1. marcem. Stritar-
jeva ul. 16-a. 619-5

STANOVANJE

soba, kuhinja, vrt oddam v
novi hiši Pobrežje, Grčeva
11 (pri soli). 597-5

STANOVANJE

3-sobno, renovirano, elektri-
ka, plin, vodovod, ma'len
vrt, takoj oddam. Cena 450 di-
narjev. Vprašati: Rues, De-
lavška ul. 16. 607-5

FNOSOBNO STANOVANJE
lepo sončno, oddam. Tabor-
ska ul. 8. Vprašati pri Alfon-
zu Vrezniku. 610-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, sončno, od-
dam. Tržaška 1. bife. 611-5

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASIM V malih oglasih »ane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za vsa
oglasje je 300.—. Družbe, prekladi, dopisovanje in izjavljani oglasji din 1.—. Oo besedi Najmanjši
znesek za vsa oglasja je din 10.—. Debele risane besede se računajo dvofoldno. Oglasni tavek za
enkratno objavo znotaj din 2.—. Znesek za male oglasje se plačuje takoj pri naročilu. Oziroma ena le
vnaprej v oglasno »Kuclo« v naročilu ali na ne pošiljati polnolniti na »Kuclo« račun št. 11.409. Za vse
nismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 5 din.

Razno

SPALNICE, JEDILNICE, KU-
HINJE

vseh vrst v najmodernejših
lastnoročnih izdelavih dobite
v zalogi pohištva Aleksandro-
va c. 48. 4311-1

PONIKI ANJE.

pokrovanje predmetov vseh
vrst dobro in poceni pri »Ru-
da« Maribor, Trstenikova
ulica 5. 6177-1

JOŽE MERNIK

ključavnarstvo in specialno
avtogen. varjenje vseh kovin
in litn. Maribor, Trubarjeva
ulica 4. 350-1

IDEJE — IZUME

vnovčine in plasira v tu- in
nozemski Jugopatent Ljub-
ljana, Dvořakova 8. 13543-1

ASTROGRAFOLOGINJA

Mme. FELICITAS
sprejema ob torkih in petkih
Sedra 26. III/8. 272-1

aboza
o b l e k e

perilo
kravate
nogavice
klobuki

L-Kotnik
Maribor
Grajski trg 1

KDOR MI PLAČA

za pol leta naprei celo oskr-
bo, mu jo dam za 250 din me-
sečno. Ponudbe na ogl. odd.
»Večernika« pod »Dobra hra-
na«. 636-1

POHIŠTVO!

Dobri glas mizarškega podjet-
ja »Efka« v Frančiškanski 12
je moi in vaš uspeh. Odločite
se za naročila, ker ni vseeno,
kje kupujete pohištvo. Koro-
šec. 645-1

NA PRIVATNO HRANO

sprejem tri boljše osebe —
Frančiškanska ul. 21-1. 571-1

SLADKORNA BOLEZEN.

Velika sreča za sladkorno
bolne je, da se lahko tudi pri-
nas izdeluje kruh po metodi
dr. Senfner-a (Berlin-Lon-
don). Zahtevajte prospekt! —
Pekarna Scherbaum, Mari-
bor, Grajski trg 6. 623-1

Posesi

HIŠA

dve sobi, kuhinja, klet, lepa
veranda in lep sadonosni vrt
z brajdami, od postale odda-
ljena 20 min. naprodaj. J.
Lah, Starošinec 42, poš. Cir-
koyce pri Pragerskem. 658-2

LESENA HIŠICA

poceni na prodaj. Naslov v
ogl. odd. »Večernika«. 573-2

HIŠA

nova, za vpokojenca ali obit-
nika naprodaj poceni ali v
najem. Vzajemni tuf knjižico,
20.000 din hipoteke. Naslov
v podružnici »Večernika«.
Ptuj. 581-2

STAVBENO PARCELO

kupim. Ponudbe na oglasni
odd. »Večernika« pod »Go-
ovina«. 586-2

HIŠO (VILO)

v Mariboru ali na bližji oko-
lici kupim. Cena do 180.000
din. Naslov v upravi »Večerni-
ka« pod št. »Hiša«. 547-2

HIŠO

z vrtom kupim. Plačam 35—
4000 din v gotovini, drugo
na mesečne obroke ali po do-
govoru. Ponudbe na ogl. odd.
»Večernika« pod »Družinsko
hišo«. 618-2

PARCELA

z gospodarskim poslopjem in
nedozidano hišo ugodno na-
prodaj. Naslov v ogl. odd.
»Večernika«. 592-2

NOVA HIŠA

enonadstropna štiristanoval-
ska trgovski lokal, ugodno
na prodaj. Naslov: Gostilna
»Novi dom« Makarjeva uli-
ca Studenci. Posredovalci iz
ključeni. 601-2

HIŠA

z gostilno in trgovino v oko-
lici Maribora napredaj. Vpra-
šati: Tržaška cesta 38. Ma-
ribor. 604-2

HIŠA

z mostno tehniko in parcelo
napredaj. Vogalna točka. —
Bečnavska c. 1. Istotam na-
prodaj onekarna. 605-2

TRGOVSKA OPREMA

za delikatesno trgovino, sla-
stičarno ali bife poceni na-
prodaj. Aleksandrova 29-1.
653-4

CMARA, OTOMANA

IN MOSKO KOLO
poceni naprodaj. Ruška ce-
sta 2, dvorišče. 656-4

KUHNJSKA OPREMA

»avadsna in ena umivalna mi-
za poceni naprodaj. Vošnjako-
va ul. 20 vrata 1. 627-4

OTROŠKI VOZIČEK

malo rabljen, poceni napro-
daj. Jurtela M., Maribor,
Vat. 4. 643-4

CELO STANOVANJE

s svojimi štedilnikom za mla-
di par ugodno naprodaj. Na-
slov: Karl Relniš, Meljska ce-
sta 68. 646-4

OTROŠKI VOZIČEK

dobro ohranjen, moderen,
globok, naprodaj. Dr. Ver-
stovškova ul. 38. Pobrežje.
570-4

SLADKO SENO

večja množina naprodaj —
Aleksandrova c. 19 Pobrežje
587-4

BUKOVA DRVA

sepana, večja množina, na-
predaj. Vprašati pri Marincu-
Ruše. 519-4

KRAVA

mlada, visokobreda, in krava
s teletom ali brez naprodaj.
Lešnik Dolgoše 35, pri mostu
625-4

KROMPIR

kg 1,25 din, naprodaj. Ehr-
lich, Studenci, Aleksandrova
cesta 62. 527-4

BAKE ZA FURNIRANJE

in reklamna tabla (za izobe-
sanje) naprodaj. Naslov v
ogl. odd. »Večernika«. 615-4

Volnene veste,

damke in moške
velika izbira, nizke cene
c. pri

MIRI PENIČ, Maribor, Veitriška 9

Fotografija?!

Fapeli

Maribor, Gosposka ul. 18 — Martinz

KAJENJE ŠKODUJE

VAŠEMU ZDRAVLJU

NIKOTINO! neškodljivo za-
ugetljivo sredstvo odvadi v
2—3 tednih kajenja tudi naj-
trajnejše kadilce. Cena ve-
lika steklenica din 70.—, mala
din 60.—. Po povzetju razpo-
šila Jugopatent Ljubljana,
Dvořakova 8. Sprejemmo
reprodajalce. 13542-1

GOSPODINJE!

Pozimi je umivanje oken ne-
prijetno. Nabavite si najno-
vejši, praktični, patentirani
brisalec za umivanje in su-
šenje oken. Cena z navodi-
lom din 36.—. Dobite ga v
vseh boljših trgovinah ali
direktno pri Jugopatent Ljub-
ljana, Dvořakova 8. Telefon
42-49. Pri predelavah na če-
lovni račun čev. 14627. Vam
pošljemo poštne prosje —
Sprejemmo reprodajalce.
13544-1

Kavo.

z čaj, oja ter vse špecerijsko
blago, vedno sveže le pri

MIRI PENIČ, Maribor, Veitriška 9

PARKETE

hrasove in bukovne dobav-
lja, polaga ter struži nove in
stare R. Novak, parketarski
 mojster, Vrbanova ulica 20.
565-1

HIŠO

v vrednosti od 4—600.000 din
kupim v Mariboru ali bližnji
okolici proti takojšnemu pla-
čilu. Ponudbe pod »Dobro
obvesovanje« na ogl. odd.
»Večernika«. 642-2

ona

najde že sedaj bogato izbiro pomladanskih plaščev, pletenih in Jersey oblek pri

konfeksiji

greta

maribor
grajski trg

Kupim

SPORTNI VOZIČEK
dobro ohranjen, kupim. Vprašati v ogl. odd. »Večernika«. 574-3

ŽELEZNIČARSKI PLAŠČ
dobro ohranjen, srednje velikosti, kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Navedena cena«. 576-3

CEMENT
apno, apneni prah, premog, drva, kolobarje kupite najceneje v lesni trgovini Albin Čeh, Maribor, Betnavska cesta 4. 588-3

KOŽE
veveric, kun, dehurjev, divjih zajcev in druge divjačine kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejem v strojenje in barvanje. Semko, Maribor, Tyrševa 7. 603-3

DVIGALO ZA PERILO
(Wäscheaufzug) kupim. Šramel, Tržaška 1, b.t.e. 612-3

Zaloga vezanih plošč

in furnirjev po tovarniški ceni pri
»OBNOVA« F. Novak
Jurčičeva 6

Stanovanje išče

MIRNA STRANKA
išče s 1. aprilom ali majem 2-sobno sončno stanovanje. Ponudbe z navedbo cene na Šport-Divjak, Kneza Koclja ulica. 629-6

Dopisnik.

(v nemščini, srbohrvaščini, angleščini), davčni strokovnjak in sposoben za zunanjo službo, išče primeren delokrog. Cene ponudbe pod »Zanesljiv in točen« na ogl. odd. »Večernika«. 101

Sivalne stroje in kolesa

prodaja poceni in na male mesečne obroke mehanik
DRAKSLER, Vetrinjska ul. 11
Prevzame vsa popravila sivalnih strojev in koles kakor emajliranje, ponjkanje in tokromanje po najnižjih cenah.

Sobo odda

SOBO
lepo opremljeno, oddam Slovanska 34-I, vprašati od 11. do 14. ure. 532-7

NA STANOVANJE
IN HRANO
sprejem gospoda. Melisk. c. 59-I, vrata 7. 632-7

OPREMLJENO SOBO
veliko, sončno, blizina glavnega kolodvora, oddam s 1. marcem. Vprašati brivnica Novak. 644-7

KABINET
z vso oskrbo ter souporabo kopalnice oddam solidni gospodini. Meliska cesta 3-II, desno. 564-7

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom oddam. Gregorčičeva 8-II. 628-7

OPREMLJENO SOBO
oddam gospodu. Koroška c. 41. 572-7

NA STANOVANJE
sprejem dva gospoda. Aleksandrova 83-I. Vprašati od 9. do 12. ure. 561-7

OPREMLJENO SOBO
oddam. Marijina ul. 10-II, vrata 6. 562-7

PAZNO SOBO
lepo svetlo, strogo separirano, v novi hiši oddam. Vprašati Tezno, Jenkova ulica 4. 616-7

LEPO OPREMLJENO SOBO
oddam boljši osebi. Sodna ul. 30-II, Gorup. 617-7

SOSTANOVALCA
boljšega, sprejem v sobo s posebnim vhodom. Maribor, Židovska ul. 14, vrata 5. 622-7

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom oddam. Jerovškova (Magdalenska) 50. 593-7

LEPO SOBO
prazno, parketirano, oddam. Studenci, Ciril-Metodova 17, onkraj pošte. 598-7

SOBO
oddam. Separatni vhod. Slovenska ul. 16-II. 599-7

POLITIRAR
se takoj sprejme. E. Zelenka. Ul. 10. oktobra. 650-9

AKVIZICIJSKEGA URADNIKA
ki je pri podjetnih kakor tudi pri tujih strankah dobro vpeljan, iščem za takojšnji nastop. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Spodoben«. 585-9

UČENKO
z dobro šolsko izobrazbo iščem za damski frizerski salon »Dragica«, Aleksandrova c. 19, Maribor. 589-9

OMARA
tridelna, malo rabljena, ugodno napredaj. Vprašati Kneza Koclja ul. 2-I, med 15. in 17. uro pri Gotliebu. 589-9

K BENCINSKI ČRPALKI
iščem gibčnega, kavčije zmožnega nastavljenca. Mehaniki prednost. Ponudbe pod »1. marec« na ogl. odd. »Večernika«. 591-9

POROKE IN ŽENITVE
posredujem solidno in uspešno ter s-rogo diskretno. Obrnite se s popolnim zaupanjem in pošljite 10 din v znamkah na »Fides«, koncesionari zavod za ženitve. Zagreb. Vlaška 66. 582-12

ŽENITVE
56letni finančni inspektor, 45letni zdravnik, 47letni višji državni uradnik, 40letni poštni višji konrolor, 27letni mestni uradnik, 52letni finančni svetnik, 39letni učitelj-vzgojitelj, 35- in 44letni orožniški narednik. Velika izbira vseh ostalih. Prospekte pošiljamo diskretno proti odškodnini 10 din v znamkah. »Fides« Zagreb. Vlaška 66. 583-12

ŽELEZNIČAR
47 let star, ločen po krivdi žene, brez obveznosti, želi znanja z upokojenko ali šiviljo srednjih let v svrhu skupnega gospodinjstva. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Sreča«. 546-12

KATERA GOSPODIČNA
ali gospa v starosti 28-40 let, s kapitalom 20-30.000 dinarjev bi pomagala gospodu, 30 let staremu, do osamosvojitve v zelo rentabilni obrti kot družabnica. Ženitev ni izključena. Samostojne ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Skupna bodočnost«. 555-12

Opozariamo dame.

da si še lahko nabavijo čevlje po
din 120- do 160-
v štev. 35, 36, 37, 40, 41

King Shoe, Gosposka 30

Sledite naše nadaljnje oglase v mesecu marcu!

GOSTILNO
blizu Maribora na prometnem kraju dan takoj v najem. Po nudbe poslati pod »Koncesija« na ogl. odd. »Večernika«. 480-15

NOVO HIŠO
dvostanovanjsko, z velikim vrtom, dan s 1. marcem v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 553-15

HOTEL
ki se je moral radi bolezni lastnika zapreti, oddam z vsem inventarjem v najem. Petar Jakovčič Bos Novi, Aleksandrova 29. 613-15

GOSTILNO ALI BIFE
na prometni točki vzame v najem zakonski par brez otrok. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Prometa«. 620-15

Kapital

AKO RABITE POSOJILNO
ne čakajte zadnjega trenutka, temveč javite se takoj pri Hranilni posojilnici »Moj dom«, Ljubljana, Dvojakova ul. 8. 11778-16

HRANILNE KNJIZICE
vrednostne papirje kupujemo stalno in po najvišjih cenah in proti takojšnjemu plačilu Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. 13617-16

Kam, kje?

»GRIC«, ROSPOH
ugodna smuka, sankanje, sončenje, sobe, xesta. Znižane cene! Prvo vrstna traminec. Topla in mrzla jedila. 537-17

GOSTILNA VINTGAR
točji dobro znana starogorska vina in se priporoča. Furlan, Tržaška c. 1. 529-17

NE POZABITE
si nabaviti najboljšo vino v gostilni »Prešernova klet«, Gosposka ul. 557-17

RESTAVRACIJA UNION
točji najboljša sorirana vina, rdeča in bela iz domačih gor. Tudi znano dobra kuhinja. Vsako nedeljo sočen gulaž, domače pečenice itd. Telefon 26-99. Se priporoča restavratore Alojz M. Jarc. 657-17

DOSPELO
novo izbrano vino. Prepričajte se! Trafenik, »Prešernova klet« v Gosposki ulici, telefon 25-43. 634-17

DOMAČE KOLINE
v nedeljo 25. februarja v gostilni Robič, Limbuš. 641-17

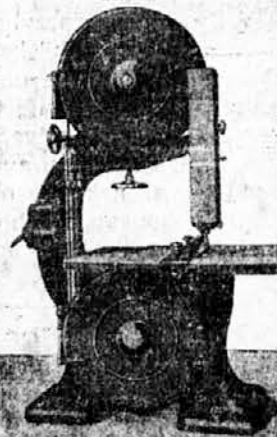
POJEDINA
prvo vrstnih jetrnih in krvavih klobas v soboto in nedeljo. Se priporoča gostilna Möschla, Stolna ul. 624-17

ALI ŽE VESTE?
da je v gostilni Kekec vsako nedeljo koncert. Vino od 8 dinarjev naprej. Hrenovka s kruhom 2 din itd. 602-17

Vseh vrst

STROJI

za obdelavo lesa

ZAGARSKI LISTI
za vencijske in jarmenike
NOŽE ZA SKOBELENE STROJE in vse ostalo STROJNO ORODJE v prvovrstni kakovosti NA ZALOGI V LJUBLJANI

Specialna trgovina
Dovžan Ivan
Ljubljana, Franciskanska št. 4, tel. 45-42

Luna madežiki

brez ribje kosti in gumija
Vas napravijo vitko in elegantno, po naročilu že tekom šest ur, najceneje

»Luna«

Maribor, same Glavni trg 24

Popravila registrirnih blagajn

najsolidnejše in najceneje pri strokovnjaku

Ivan Legat

MARIBOR, Vetrinjska 30
Prva specialna popravilnica in trgovina pisarniških strojev
Telefon int. 24-34

Zlato in srebro,

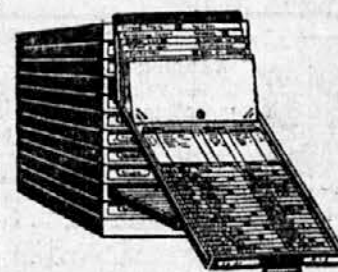
briljante, zastavljane listke išče močno za nakup

M. Ugerjev sin,

Maribor, Gosposka ulica 15

Kartoteka:

preglednosti
točnosti
enostavnosti
zanesljivosti
in cenčnosti

»Safra« MARIBOR
Gregorčičeva 24

Tel. 25 10

Lepo darilo za dijaka ali vojak:

1 aparat za britje, 1 čopič za britje, 10 britvic, 1 milo za britje, 1 zobna ščetka, 1 zobna pasta, 1 kom. toaletnega mila, 1 doza za milo, 1 steklenica kolonjske vode **STANE SAMO DIN 30.-**. / Ako želite, da Vam pošljemo po pošti, vplačajte gornji znesek plus din 4.- za priporočeno na čekovni račun 13285 ali v znamkah na naslov:

Foto tourist Lojze Šmuc - Ljubljana
Aleksandrova c. 8

kjer

JE KONKURENCA

tudi Vi ne smete izostati!

SOBO
lepo opremljeno s separiranim vhodom, v centru, iščem. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Soliden«. 600-7

OPREMLJENO SOBO
oddam. Koroška 26. Povprašati pri hišnici. 609-7

Sobo išče

PLETILJA
izvežbana v pletenju, krojeju in šivanju, išče mesta. Vajena tudi malo trgovine in kuhle, opravljala bi tudi druga lišna dela. Soršak Anica, Črešnjevce. 549-8

VELIKO PRAZNO SOBO
iščem za 15. marec v magd. okraju blizu nove šole. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Nova šola«. 560-8

Sluzbo dobi

TAJNICO
okretno korespondentko, hitro strojno, zanesljivo ste nografijo, izvežbano v slovensčini, srbohrvaščini in nemščini, iščem. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »ev. 523«. 523-9

KAPARSKEGA POMOČNIKA
za uniformne čepice, samostojnega delavca, iščem. Ponudbe pod »Bodočnost« na anončni zavod Hinko Sar, Maribor. 361-9

PERFEKTO KUJARICO
ki opravlja tudi vsa ostala lišna dela, iščem za dve osebi. Dobra plača. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 655-9

DEKLE ZA VSE
ki zna nekaj kuhati, sprejemem, Gregorčičeva 8-I, desno. 635-9

VEČ KOLARSKIH POMOČNIKOV
sprejme kolarstvo Slavko Krabonja, Maribor, Aleksandrova c. 19. 649-9

ŠIVILJSKO POMOČNICO
ki zna dobro šivati bleke, sprejme Janšek, Vojkova 8. 578-9

VRTNARSKEGA VAJENCA
sprejem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 659-9

HIŠNIKA
zakonski par brez otrok, sprejem za Zg. Radvanje. Upokojenec ima prednost. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Trenzen«. 520-9

MLADO POSTREZNICO
sprejem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 558-9

KORESPONDENTKA
pericktna stenografinja za hrvaško-srbski jezik dobi takoj namestitve. Ponudbe pod »Tovarna« na ogl. odd. »Večernika«. 625-9

SLUŽKINJO
zmožno kuhati in drugih lišnih del sprejem s 1. marcem. Plača po dogovoru. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 594-9

ČEVLJARSKEGA VAJENCA
sprejem. Jezdarska ulica 1. 595-9

Sluzbo išče

MLAD EKONOM
z daljšo prakso, zmožen slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika, oženjen, išče primerno službo. Cenj. ponudbe poslati na ogl. odd. »Večernika« pod »Nastop po dogovoru«. 638-10

SLUŽBO
iščem kot vajenka natakarič. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 548-10

SLUŽBO
v kaki pekarni, slaščičarni ali točilnici išče gospodična, ki je že vajena in zmožna kavčije. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 621-10

Dopisi

GOSPOD
simpatičen, želi poznanstva, boljšo situacijo dame za prijateljstvo. Diskretna častno zadržana, ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »St. 13«. 631-17

Hale! Hale!

Kupujte, dokler še imamo veliko zalogo angleškega in češkega blaga, po znano nizkih in še starih cenah, za črnske in moške obleke, plašče, kostume, hubertise, oficirske, financerske in železničarske uniforme itd.

samo v ČESKEM MAGAZINU

pri glavni policiji.

Velika odprodaja ostankov!

Krojaške potrebščine!

Markove kapliice

so že 150 let preizkušane in kot izvrstno sredstvo priznane kapliice za želodec, proti bolečinam, napihnjenju, pomikanju anežita itd. Ako ste bolani na želodec, pišite takoj 1 steklenica din 22.—.

Lekarna Mr. V. ROJC
Zagreb, Gornji grad

Ogl. S. br. 1990/1935.

Moški! Pri spolni slabosti (spolni impotenci) poskusite hormonske p.ule

HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 500. — Zahtevajte samo prave in originalne Hormo-Seks p.ule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV. LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij „VIS-VIT“, Zagreb, Langova trg 3. Ogl. rep. S. br. 5846-39

Steklenice
signirne

SOFRA
MARIBOR
Gregorčičeva ul. 24

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cunje, krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glaževino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno po najvišjih cenah Arbetar. Dravska ul. 15. Tel. 26-23.

Spoznali boste še le pravo življenje samo tedaj, ako prečitate roman

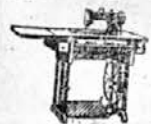
„DORA“

k opisuje pikanterije sedanjice družbe. Knjiga se naroča pri pisateljici Josipini Karlin, Maribor, Aleksandrova 47. Broširana s poš. c. 40.—, vezana din 80.—.

BLAGAJNIK

trgovsko naobražen, zmožen vodstva prodaje elektrotehničnega materiala, več knjigovodstva, vojaščine prost, s primerno kavicjo, dobi stalno službo s 1. aprilom 1940. — Ponudbe s prepisi dosedanjih spričeval in z navedbo zahteve prejemkov — plače je poslati do 5. marca 1940 na naslov: Gornje-radgonska občinska podjetja v Gornji Radgoni.

Šivalni stroji • Najnovejši otroški vozički

Velika izbira motorjev, trikotlov, šivalnih strojev, igračnih vozičkov, skrojev avtomobilčkov, kolenski deli — Cenik franco —

„TRIBUNA“ F. B. L. LJUBLJANA

Kar ovška c. 4 — Podr.: Maribor, Aleksandrova c. 26

Že sednica na dan!

Bog je ženo ustvaril, da jezi moža, v tolažbo mu podaril je vinca rujnega.

Bog moža je ustvaril, ženo rad jezi, da bi jo tolažil, da jo razvedri, slastno oranžado, zdravo limonado, malinovca kozarec mož ji naroči

v gostilni pri „Lovcu“ Ljubljana
Cesta 29, oktobra, vog. Bleiweisove 2

NAJPODPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

HOHNER

harmonike
so od vseh
na boljše

OKASA

tablete

Pri spolni slabosti
lahko poskusite

OKASA

tablete

za moške

100 komadov din 220.—
proti povzetju

Zastopnik Lekarna

Mr. Rožman Miroslav

Beograd — Ierazije :

Ogl. rep. S. 5846-39

Oglašujte!

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzela dobro znano delikatesno trgovino od g. Sinigoja Josipa v Mariboru. Aleksandrova cesta 18. Vodila bom vedno sveže delikatesne izdelke, kakor sir, salame, razne konzerve itd. Istotako tudi: raznovrstne likerje, rum, konjak in najboljša vina v zaprtih steklenicah.

Priporočam se vsem cenjenim odjemalcem in društvom, da bi nadalje obiskovali na novo preurejeno delikatesno trgovino in naznanili vsem svojim znancem. Potrudila se bom, moje cenjene odjemalce najboljše potrebi. Za obilen obisk se priporoča

IDA ROZEHNAL, delikatese, Maribor, Aleksandrova cesta 18

Pozor, lastniki avtomobilov!

Zakaj uporabljate draži bencin,

ko morete z domačim gorivom prihraniti do 80% — a poleg tega podpirate našo lesno industrijo, naše delavce in naše narodno gospodarstvo?

Vi sami si prihranite mnogo denarja,

a poleg tega pomagajte državi prihraniti devize za dragi bencin, ako si pustite montirati

MC-GENERATOR

ki se kuri z domačim ogljem

Sovražnik lastnega žepa ste, če še nadalje vozite z bencinom.

Konstruktor MC-generatorjev je izkušen avtomobilski inženir, ki je že pred 10 leti konstruiral take generatorje v inozemstvu, od katerih je še danes stotine v uporabi v polno zadovoljstvo njihovih lastnikov.

Strojna delavnica

Ljubljana, Sv. Petra cesta 85

Priložnostni nakup rabljenih radijskih aparatov *Radio Maribor*

POMLADANSKI DUNAJSKI VELESEJEM

SE VRSI

10. — 16. MARCA 1940

TEHNIČNI VELESEJEM DO 17. MARCA

Poljedelski stroji, avtomobili, stavbarstvo, stroji in orodje, tehnične ureditve, industrijski proizvodi, nemški industrijski polfabrikati, „hiša mode“, modna industrija, umetna obrt itd.

Vse informacije se dobe pri častnem zastopniku za Banovino Hrvatsko in dravsko banovino:

J. Kulhanek, ZAGREB, Ilica 9, tel. 24307

in pri generalnem zastopniku za kraljevino Jugoslavijo:

H. Pannenstill, BEOGRAD II., Brankova 8, tel. 30881

Obiskovalci Dunajskega velesejma dobijo posebne popuste na železnih kraljevine Jugoslavije in na nemških državnih železnicah.

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z z.o. na starejši slovenski denarni zavod v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000.—

Najbolj varna naložba denarja,

ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravske banovine s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo - Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Hranilnica dravske banovine Maribor

Centrala Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gospodske in Slovenske ulice
Podružnica Celje
nasproti pošti, prej Južno-
štaterska hranilnica

SPREJEMA VLOGE NA KNJIŽICE IN TEKOCI RAČUN PO NAJUGODNEJSEM OBRESTOVANJU!

SKRBI?

Obrnite se na grafologa
F. T. Karmaha

Ki se odlikuje posebno z analizo človeškega značaja, dela na strogo znanstveni bazi grafologije in daje vsakemu za nastopajoče dogodke pismene nasvete, ki Vam bodo koristili vse bodoče življenje. Kunc knjige dobi brezplačno življenjsko analizo. Knjiga je velike važnosti in koristi za spoznavanje samega sebe in bližnjih. Pri brezplačni analizi lahko stavite grafologu 3 od teh 10 navedenih vprašanj, katera Vam razjasni:

1. Vaš karakter, njegove kvalitete, njegove manjke;
2. Vaše izgled v ljubezni;
3. Vaše izgled v poslu;
4. Vaše izgled v podredovanju;
5. Vaša življenjska dolžnost;
6. Vaše prijatelje in protikolone;
7. Vaše sovražnike, zadržanost, krive obdolžitve itd.;
8. Potovanja, spremembe bivališča;
9. Zadeve v rodbini;
10. Vse, kar želite vedeti o loterijskih zadevah.

F. T. KARMAH, svetovno znani eksperimentalni psihografolog — pisec epohalne knjige »NAS ŽIVOT I OKULNE TAJNE«. Grandiozno delo ima preko 200 slik v luksuzni izdaji, katere lahko kupite pri piscu. Natančen naslov: **F. T. KARMAH, ŽALČ, dravska banovina.** Knjiga stane din 30.—, denar se pošlje na ček, račun št. 17.455. V teku 48 ur boste dobili v zaprti ovoji svojo življenjsko analizo. Ki Vas bo prepričala, da boste izkoristili sleherni možnosten in da boste srečno obrnili kolo svojega življenja. Ni Vam treba storiti ničesar drugega kakor poslati gor označene podatke. Ne odbijajte tega uspeha v današnjih mračnih časih!

KONKURS

Komanda vazduhoplovstva vojske primiće na dan 1. aprila 1940 godine veći broj pitomaca u

vazduhoplovnu podoficirsku školu u Novom Sadu

Ovi pitomci po završenoj školi biće upotrebljeni kao vazduhoplovni podoficiri u vazduhoplovstvu vojske.

Kandidati treba od odgovore sledećim uslovima:

1. Da je podanik Kraljevine Jugoslavije, što će dokazati domovnicom;
2. Da nije mlađji od 17 niti stariji od 21 godine, što će dokazati krštenicom, a ako ove nema, onda uverenjem iz popisne knjige ili pismenim dokumentima potvrđenim od strane nadležne vlasti;
3. Da je osnovu računanja godina starosti kandidata, uzima se čitava kalendarska godina u kojoj se kandidat javlja za prijem;
4. Da je dobio najmanje četiri razreda osnovne škole sa najmanje dobrim uspehom i da je po mogućstvu izučavao zanat (mehaničarski, bravarski, električarski, stolarski itd.);

Školsku spremu dokazuje svedodžbom, a zanatsku spremu u koliko je ima, dokazuje uverenjem o vremenu provedenom u zanatu (pomoćničkim listom, kalfenskim pismom) potvrđenim od nadležne vlasti;

4. Da je dobio vladanja i da nije pod sudom i sudski osuđivan, što će dokazati opštinskim ili policijskim uverenjem u kome je potrebno da se izričito naglasi da je potpuno svestan u nacionalnom pogledu i siguran t. j. da ne ispoljava načela protivu uredjaja Državne Uprave;

5. Da ima roditeljsko ili starateljsko odobrenje, potvrđeno od strane nadležnih vlasti, da može stupiti u školu i da se obaveže da će posle svršene škole proslužiti u vazduhoplovstvu vojske kao podoficir tri puta onoliko vremena koliko je trajalo njegovo školovanje u Vazduhoplovnoj Podoficirskoj školi, da može biti upotrebljen za sve službe u vazduhoplovstvu, a za letecu u koliko je fizički sposoban i izjavi želju.

Molbe po ovom konkursu podnose se t. j. šalju na adresu: **KOMANDANTU VAZDUHOPLOVNE PODOFICIRSKOŠKOLE — NOVI SAD — AERODROM.**

Rok za podnošenje molbi je do 15. marta 1940. godine, i sve one molbe koje stignu na gornju adresu posle ovoga vremena, neće se uzimati u postupak i biće vraćene. Zbog ovoga molbe treba odmah podnositi imajući u vidu kratak rok te da bi se u slučaju nepotpunosti mogle vraćati radi dopune.

Sva detaljnija i uputstva po ovom konkursu i kako treba postupiti po istom mogu se videti iz originalnih konkursa sa svima uputstvima a koji su dostavljeni i nalaze se u svima vojnim okruzima, sreskim načelstvima i opštinama.

Osim toga konkursi se mogu dobiti besplatno od Komandanta Vazduhoplovne Podoficirske škole u Novom Sadu Aerodrom i Komande Vazduhoplovstva Vojske Zemun, ako se dostavi adresirani koverat sa poštanskom markom od 1.50 dinara. Skreće se pažnja da molilac na ovom kovertu treba da upiše svoju tačnu adresu. Isto tako Konkursi se mogu dobiti i lično u Komandi Vazduhoplovstva Vojske u Zemun i Komandi Vazduhoplovne Podoficirske škole u Novom Sadu — Aerodrom.

NAPOMENA: Skreće se pažnja kandidatima, da su vazduhoplovni podoficiri vrlo dobro nagrađeni pored plate, besplatnim stanom, hranom, odećom i specijalnim dodacima za specijalne službe.

Isto tako skreće se pažnja, da pitomci sa svršenom Vazduhoplovnom Podoficirskom školom mogu vremenom da postanu i njižji vojni tehnički činovnici vazduhoplovno tehničke struke, a čije klase odgovaraju oficirskim činovima, a mogu postati od podoficira pilota i oficiri, ako ispunjavaju i ostale uslove Zakona o ustroju vojske i mornarice.

Iz kancelarije Štaba Vazduhoplovstva Vojske — Zemun V. D. Br. 2528 15. februara 1940. godine.

Ruf-knjigovodstva

odgovarja povsem novim davčnim predpisom. Je sodobno praktično — najcenejše. Organizacija in informacije v knjigarni

A. Koren
Maribor, Gosposka ulica 9

FRANC KARBEUTZ

1865

† 1940

CELJE

V neizmerni bolesti in neotolajljivi žalosti
rodbina KARBEUTZ

Pogreb bo v ponedeljek ob 3. uri na mestnem pokopališču

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so počastili spomin moje nepozabne soproge

Aloizije Sekanina

Posebno se zahvaljujem primariju g. dr. Lutmanu in g. dr. Daražiji za zdravniško pomoč, ki sta jo požrtvovalno in nesebično nudila pokojnici, godbi in pevskemu zboru »Drave« za ganljive žalostinke, darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so pokojno v tako častnem številu počastili na njeni zadnji poti.

Maribor, Graz, Wiener-Neustadt, Česka Lipa, 24. febr. 1940.

Zahvalni soprog **FERDINAND SEKANINA**
in ostali sorodniki

Naročniki

kupujte pri naših inseren-
tih ter oglašujte!

V bridki žalosti naznanjamo prijateljem in znancem žalostno vest, da nam je preminula naša iskreno ljubljena soproga, mati, stara mati, tašča, gospa

Ana Fistravec

soproga prof. v p.

danes ob 2. uri popoldne v starosti 83 let.

Pogreb bo v nedeljo ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice na Pobrežju. Maša zadušnica se bo brala 26. februarja ob 8. v frančiškanski cerkvi. Maribor, 24. februarja 1940.

Jos. Fistravec, prof. v p.

Rodbine: Hinko Družović, prof. v p. v Mariboru; Otmar Fistravec, prof. na Dunaju; Frido Fistravec, drž. uradnik; Bruno Garofolo, mestni uradnik v Reki.